

J.E. van den Brink

**HET
KONINKRIJK
DER HEMELEN**

Toelichting op Mattheüs 13:1-52

HET KONINKRIJK DER HEMELEN

Copyright©2012 Rhemaprint
Het Koninkrijk der hemelen / J.E. van den Brink
Uitgave: Rhemaprint, Gorinchem
Oorspr.titel: De geestelijke wereld in gelijkenissen:
toelichting op Mattheüs 13:1-52 - 1973 - Met lit.opg.
ISBN-10: 90-6261-535-X
ISBN-13: 978-90-6261-535-3
NUR 707
Trefw.: Geloofsopbouw
Eerste druk: 1988
Tweede druk: 2012

J.E. van den Brink

HET KONINKRIJK DER HEMELEN

WOORD VOORAF

Onze Heer reisde door Galiléa, Samaria en het Joodse land, predikende het Koninkrijk der hemelen. Hij deed dit aan de hand van gelijkenissen, en zonder gelijkenissen sprak Hij niet tot de scharen. Maar aan zijn discipelen verklaarde de Meester zijn parabelen. Een enkele uitleg is in de evangeliën voor ons opgetekend, en daaruit kunnen wij zien, wat de Heer bedoelde als Hij in beelden sprak.

Van vele gelijkenissen is evenwel geen toelichting bewaard gebleven. Naar analogie van de verklaringen van Jezus in de evangeliën en vanuit de kennis van het Koninkrijk der hemelen die de apostelen ons deden toekomen, heb ik getracht licht te werpen op de gelijkenissen in Mattheüs 13. Daartoe was het noodzakelijk eerst deze verhalen in hun natuurlijke betekenis te verstaan, ten einde ze daarna te transponeren in hun geestelijke werkelijkheid. Ik noemde deze verklaring daarom: “De geestelijke wereld in gelijkenissen”.

Jezus beloofde zijn discipelen dat zij de hemel zouden zien geopend. Dit boekje levert een bijdrage om de waarheid van de onzienlijke wereld te leren verstaan door het hanteren van de sleutels van het Koninkrijk der hemelen. Ik weet dat deze inzichten aangaande de onzienlijke wereld de gedachten van velen hebben veranderd, vernieuwd en verrijkt. Ik bid dat ook door dit boekje bij vele lezers de geestelijke ogen zullen geopend worden, opdat zij de realiteit van de wereld die het onderwerp van de prediking van Jezus was, mogen verstaan.

Gorinchem, januari 1973

J.E. van den Brink

Het is nu vijftien jaar geleden dat dit boek verscheen onder de titel: 'De geestelijke wereld in gelijkenissen'. Onze Heer predikte het Koninkrijk der hemelen aan de hand van gelijkenissen - 'en zonder gelijkenissen sprak Hij niet tot de scharen'. Maar aan zijn discipelen verklaarde de Meester zijn parabelen. Een enkele uitleg is in de evangeliën voor ons opgetekend, en daaruit kunnen wij zien, wat de Heer bedoelde als Hij in beelden sprak.

Van vele gelijkenissen is evenwel geen toelichting bewaard gebleven. Naar analogie van de verklaringen van Jezus in de evangeliën en vanuit de kennis van het Koninkrijk der hemelen die de apostelen ons deden toekomen, heb ik getracht licht te werpen op de gelijkenissen in Mattheüs 13. Daartoe was het noodzakelijk eerst deze verhalen in hun natuurlijke betekenis te verstaan, ten einde ze daarna te transponeren in hun geestelijke werkelijkheid.

Jezus beloofde zijn discipelen dat zij de hemel zouden zien geopend. Dit boekje bedoelt een bijdrage te leveren om de waarheid van de onzienlijke wereld te leren verstaan.

Vandaar dat het als nieuwe titel meekreeg: 'Het Koninkrijk der hemelen'. Ik bid dat door dit boekje bij vele lezers de geestelijke ogen zullen geopend worden voor de realiteit van de wereld die het onderwerp van de prediking van Jezus vormde.

Gorinchem, november 1988

J.E. van den Brink

‘Waar aan is het Koninkrijk Gods gelijk en waarmede zal Ik het vergelijken? Het is gelijk aan...’ (Lucas 13:18)

Geheimenissen

De leer van Jezus

Er zijn bij vele christenen twee opvallend foutieve gedachten te constateren aangaande het doel van het optreden van Jezus. Ten eerste meent men dat de wonderen die Hij deed, nodig waren om Zich als de Christus aan zijn tijdgenoten te kunnen presenteren en ten tweede dat Hij alleen op aarde gekomen is om onze zondesschuld weg te nemen. Men beschouwt de wonderen en tekenen van onze Heer dus als iets bijkomstigs, als iets dat nu niet meer van belang zou zijn. De betekenis van zijn komst wordt dus beperkt tot de verzoening van de zonde. Voor de meeste christenen is het leven van Jezus zo ver van hen verwijderd dat het als exemplaar voor hen inderdaad geen betekenis meer heeft. Toch schrijft Petrus dat Jezus ons een voorbeeld nagelaten heeft, opdat wij in zijn voetsporen zouden treden, en Paulus vermaant: 'Wordt mijne navolgers, gelijk ook ik Christus navolg' (*1 Petrus 2:21* en *1 Corinthiërs 11:1*). Zijn optreden, zijn spreken, zijn handelen en wandelen hier op aarde zijn voor ons van het aller grootste belang als aanwijzing om het juiste spoor te houden.

Jezus kwam niet alleen om onze schuld te verzoenen, maar ook om de *ganse schepping* te herstellen. Daarom gaf Hij ons de Heilige Geest, opdat wij als verlost en naar zijn beeld zouden kunnen leven.

Wij moeten leren zien, dat de wonderen en tekenen die onze Heer deed, in direct verband stonden met zijn taak en met zijn leer. Deze zijn daarom ook nu nog van belang. Zijn prediking richtte zich erop de mens te brengen binnen de grenzen van het Koninkrijk Gods, dat resulteert in vrede, gerechtigheid en blijdschap. Zijn evangelie beoogt in de eerste plaats het gehele herstel van de mens. Daarom waren genezingen en bevrijdingen onafscheidelijk met zijn woorden verbonden: zij waren de realisatie van zijn leer. Zijn woorden en werken scheppen ook nu nog de

mogelijkheid voor de mens om God te dienen met zijn ganse hart, met geheel zijn ziel en met al zijn kracht. Maar dan moet de gelovige niet meer afgeremd of innerlijk verdeeld zijn en een gedeelte van zijn levenskracht willens of onwillens ten dienste stellen van de boze. De ziekte roofst de levenskracht, zodat de christen geen volwaardige arbeider van God kan zijn; de zonde steelt zijn gerechtigheid, zijn geluk en zijn gemeenschap met God; de leugen brengt zijn geest op dwaalwegen, zodat hij niet naar het gestelde doel gevoerd wordt, maar in verwarring en onvrede terechtkomt. Het is dus noodzakelijk dat na de prediking van de leer van Jezus dezelfde manifestaties zich voordoen: duivelen zullen uitgeworpen worden, zieken genezen en gebondenen bevrijd. Door de leer van het Koninkrijk der hemelen ontvangt de mens inzicht tot herstel, zodat hij zich in dienst kan stellen van Jezus Christus en als mede-arbeider ook diens werken kan verrichten.

De tekenen zullen volgen

In *Mattheüs 12:15* wordt verhaald dat allen die Jezus volgden door Hem genezen werden en dat Hij ten strengste verbood Hem bekend te maken. Hij wilde dus niet dat men reclame met Hem maakte als genezer. Waarom niet? Omdat zijn optreden principieel verschilde met dat van de geestelijke leiders in zijn tijd. Deze dekten hun leer door hun imponerende verschijning. Ieder moest opmerken dat zij mannen Gods waren. Hun houding, hun kleding, hun manier van gaan, hun ernst en hun eerbiedwaardig voorkomen moesten de gedachte opwekken, dat zij vrome lieden waren, die gemeenschap hadden met God. Jezus trok evenwel geen aandacht en Hijzelf zocht geen statie. Alleen zijn boodschap achtte Hij groot. Voor Hem golden de woorden: 'Wie gelooft mijn prediking?' Wie van allen die Hem hoorden, aanvaardde zijn leer over het Koninkrijk der hemelen? Wie volgde Hem in zijn denkwereld? Zijn verschijning als leraar was zonder gestalte en zonder luister. Om zijn eerbiedwaardig uiterlijk zou men Hem niet begeerd hebben, maar zijn leer ging gepaard met een enorm gezag in de onzienlijke wereld. Tot zijn volgelingen zegt Hij ook nu: 'Ik heb u macht gegeven!' (*Lucas 10:19*).

Wanneer men Hem in de zichtbare wereld als mens omhoog

wilde stuwen en hem koning maken, onttrok Hij Zich daarvan en ontweek de enthousiaste menigte. Hij duldde het niet dat men de aandacht op zijn persoon vestigde. Hij was nederig; Hij was gekomen om te dienen en niet om gediend te worden. Hij liet zijn stem niet horen op de pleinen en liet Zich daar niet aanprijzen. Hij liet zelfs geen enkele persoonsbeschrijving voor ons na, maar zijn volgelingen waren gegrepen door de grootheid van zijn innerlijke mens en zij bleven bij Hem, omdat Hij de woorden had van het eeuwige leven. Zij hadden zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als van de eniggeborene des Vaders, vol van genade en waarheid' (*Johannes 1:14*). Hij bracht geen leer van de aarde, maar van de hemel, een prediking over het Koninkrijk der hemelen. Hij gaf inzichten in het Koninkrijk des Vaders, maar ook in het koninkrijk van satan. Hij gebod zijn discipelen eraan te denken tijdens zijn leven niets over zijn wonderen te vertellen; die waren niet primair. Dit was alleen zijn prediking. Zijn wonderen volgden evenwel noodzakelijkerwijze op zijn evangelie. De scharen die tot geloof in Hem kwamen, zeiden daarom: 'Zal de Christus, wanneer Hij komt, soms meer tekenen doen dan deze gedaan heeft?' (*Johannes 7:31*).

Bij het begin van diens optreden trachtte de duivel Jezus te verleiden om Zich door een stunt bij het volk te introduceren. Er zou een opzienbarend wonder gebeuren, indien Hij Zich van de tinnen van de tempel stortte. Deze gedachtegang neemt men over, indien men gelooft dat de Heer zulke manifestaties nodig had om Zich als de Christus te openbaren. Op deze wijze zal zich evenwel de antichrist aandienen door allerlei krachten en tekenen. Jezus vermeed echter alles wat de aandacht trok. Hij was alleen een prediker van de nieuwe tijd, het evangelie van de onzienlijke wereld. Hij hield Zich ook niet bezig met openbare discussies, want 'Hij zou niet twisten of schreeuwen'. Hij ontsluitte door zijn leer het wezen der dingen en toonde de achtergronden van goed en van kwaad. Hij brak de onzienlijke wereld voor de mens open en bracht 'het oordeel uit tot overwinning', dit wil zeggen dat Hij een scheiding tussen goed en kwaad in de innerlijke mens teweegbracht, want Hij verdreef de boze geesten. Op deze wijze genas Hij ook de zieken, want Hij bande de ziektemachten uit die het organisme van de mens onder druk zetten en beschadigden.

Hij doofde de walmende vlaspit niet uit, maar blies het sprankje leven dat de mens nog gebleven was, weer aan. Hij verbrijzelde het ‘verbroken riet’ niet, maar richtte het op, want God heeft immers geen welbehagen in hetgeen verbroken is, maar herstelt juist alles.

Toch ging de boodschap van onze Heer vergezeld van wonderen. Deze gingen evenwel niet vooraf, maar volgden op zijn prediking. Zij toonden aan dat zijn leer aangaande het herstel van de mens ook werkte. Jezus leerde de mens niet alleen zijn vijand in de onzienlijke wereld kennen, maar Hij openbaarde ook de kracht van de Heilige Geest die in zijn Koninkrijk werkzaam is en die tot overwinning voert. Het volk dat Hem hoorde en bezig zag, begreep deze volgorde wel, want toen het de wonderen aanschouwde, vroeg het: ‘Wat is dit? Een nieuwe leer met gezag!’ (*Marcus 1:27*).

Eerst bezat Jezus alleen deze onzichtbare, inwonende Geest, maar thans zijn er duizenden met deze Heilige Geest gedoopt. Ook nu geloven weer velen in de leer die Jezus bracht, die van het Koninkrijk der hemelen. Ook nu wordt bewaarheid dat de tekenen die Hem volgden, zijn volgelingen vergezellen (*Marcus 16:17*). De Heer stelt geen speciale duiveluitdrijvers aan, zoals Hij dit wel doet met apostelen, profeten, herders, leraars en evangelisten. Waar zijn evangelie recht gepredikt en aanvaard wordt, zal het resultaat bij ieder zijn, dat de machten der duisternis wegvlieden, aangezien de kracht van Gods Geest in allen aanwezig is en omdat de gelovigen hun zinnen geoefend hebben in het onderscheiden van goed en kwaad. Ieder christen zal daarbij moeten meewerken aan het herstel van hen, wier leven de Heer aan hem toevertrouwt. Zelf bezit hij weliswaar geen paranormale kracht, maar in hem woont de Heilige Geest. Daarom kon bijvoorbeeld Petrus zeggen: ‘En op het geloof in zijn naam heeft zijn naam deze, die gij ziet en kent, sterk gemaakt, en het geloof door Hem heeft hem dit volkomen herstel gegeven’ (*Handelingen 3:16*).

Laat ons oog, wanneer wij prediken, daarom alleen gericht zijn op Jezus, op zijn naam en op zijn Geest in ons, die het uit het zijne neemt. Indien onze inzichten aangaande de geestelijke wereld toenemen, zal er ook een groei zijn van tekenen die het herstel van de mens beogen.

Geheimenissen van het Koninkrijk

Het was een zeer moeilijke opgave voor onze Meester om de geheimenissen van het Koninkrijk der hemelen te openbaren en om de gedachten van God aangaande de mens, bekend te maken. Jezus toonde ons de onzienlijke wereld en hoe het daar toegaat, wie daar onze vrienden zijn en wie onze tegenstanders. Hij sprak dat God niet wil dat er een mens verloren gaat, dus door de boze geesten overweldigd wordt, en ook dat wij volmaakt zouden zijn gelijk de Vader in de hemel volmaakt is. Hij leerde ons bidden, dat is bezig zijn in de hemelse gewesten, en daar te wandelen, te strijden en te overwinnen. Hij vertelde over de wedergeboorte of de vernieuwing van het denken, door het eeuwige woord van God. Hij toonde ons dat godsdienstige leiders ondanks hun orthodoxie de duivel tot vader kunnen hebben, maar Hij liet ook de weg zien, waarlangs degenen die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, kinderen van de hemelse Vader kunnen worden. Hij leerde hoe zieken en gebondenen verlost kunnen worden van de machten der duisternis en hoe zij die in de leugen verstrikt zijn, door de waarheid vrijgemaakt kunnen worden.

Jezus heeft voor de eerste maal in de geschiedenis de geheimenissen van het Koninkrijk der hemelen ontsluitend. Hij deed dit door het vertellen van gelijkenissen. Dit was zijn opdracht. Hij bracht een nieuwe leer, *'opdat vervuld zou worden het woord, gesproken door de profeet, toen hij zeide: ik zal mijn mond open doen met gelijkenissen, Ik zal verkondigen wat sinds de grondlegging der wereld verborgen gebleven is'* (vers 35). In het oude verbond wist men niet dat God nog een hoger doel met de mens had dan alleen zijn ontwikkeling op het aardse niveau. Toen zong men: *'De hemel is de hemel van de Here, maar de aarde heeft Hij de mensenkinderen gegeven'* (*Psalm 115:16*). God had een welbehagen in allen die op aarde rechtvaardig en onberispelijk leefden en in hen die zijn geboden en eisen nakwamen. Maar Jezus Christus bracht de volle waarheid, het volle evangelie, waarin geleerd werd dat de mens ook voor een wandel in de geestelijke wereld bestemd was. Hij stelde ook de mens schuldig die wel uiterlijk rechtvaardig was, maar onrechtvaardig dacht (*Mattheüs 5:22,28*). Hij openbaarde het geheim van de zonen Gods, want Hij sprak: Op-

dat gij zonen moogt zijn van uw Vader, die in de hemelen is' (*Mattheüs 5:45*). Hij beloofde dat de Heilige Geest in zijn volk zou zijn. God zou woning in de mens maken en Zich verbinden met diens geest, omdat deze bij Hem paste. Voortaan zou zulk een mens ook zijn waar God is en zijn plaats innemen in het Koninkrijk Gods, de lichtzijde van het Koninkrijk der hemelen.

In *Johannes 3:12-14* zei de Heer: 'Indien ik ulieden van het aardse gesproken heb, zonder dat gij gelooft, hoe zult gij geloven, wanneer Ik u van het hemelse spreek? En niemand is opgevaren naar de hemel, dan die uit de hemel nedergedaald is, de Zoon des mensen. En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, zo moet ook de Zoon des mensen verhoogd worden, opdat een ieder, die gelooft, in Hem eeuwig leven heeft.' Jezus sprak hier van zijn lijden en sterven, zaken van de zienlijke wereld. Zijn discipelen begrepen die woorden niet en geloofden er niet in. Toen zij realiteit werden, gaven zijn volgelingen alle hoop op. Zij geloofden wel in God, maar niet in alles wat hun Meester sprak (*Johannes 14:1*). Wat begrepen zij van de uitdrukking, dat Jezus, en Hij alleen, opgevaren was naar de onzienlijke wereld? De Heer sprak hier over een gebeurtenis die plaatsgegrepen had, toen Hij gedoopt werd in de Heilige Geest. Voor die tijd had Hij als kind en jongeman rechtvaardig op deze aarde geleefd, maar toen werd Hij overgezet in het Koninkrijk van God. Voortaan had Hij daar zijn burgerschap, zijn wandel en zijn strijd. Wanneer ook wij gedoopt zijn met deze Geest, mogen wij eveneens dezelfde plaats innemen, waar Hij is. Dan worden ook wij burgers van een onzienlijk rijk in de hemel. Dan worden wij ook geestelijke mensen.

Wij merken op, hoe voor vele christenen deze onzienlijke wereld nog ongrijpbaar is. Zij missen het geloof om in dit geestelijke klimaat te leven en hun plaats in te nemen en hun roeping te vervullen. Ook van hen kan gezegd worden, ondanks alle inspanningen die zij zich getroosten, dat 'een ongeestelijk mens niet aanvaardt hetgeen van de Geest Gods is, want het is hem dwaasheid en hij kan het niet verstaan, omdat het slechts geestelijk te beoordelen is' (*1 Corinthiërs 2:14*).

Gelijkenissen

Methode van onderwijs

Onze Heer sprak vele malen in beelden en allegorieën, want *‘dit alles zeide Jezus in gelijkenissen tot de scharen en zonder gelijkenissen zeide Hij niets tot hen’* (vers 34). Hij putte Zich als het ware uit om bepaalde basiswaarheden van het geloof in God, van de doorwerking van het woord, van de infiltraties van boze machten, van zijn lijden en sterven, van de schuldvergeving, van het eindoordeel en van zoveel andere geheimenissen van het Koninkrijk der hemelen, door het vertellen van gelijkenissen te openbaren. Hij sprak: *‘Waarom is het Koninkrijk Gods gelijk en waarom zal Ik het vergelijken? Het is gelijk aan...’* (*Lucas 13:18*)

De discipelen waren bevoorrecht, omdat Jezus hun tevens de verklaring van de gelijkenissen gaf (*Lucas 8:10*). *‘En de discipelen kwamen en zeiden tot Hem: Waarom spreekt Gij tot hen in gelijkenissen? Hij antwoordde hun en zeide: Omdat het u gegeven is de geheimenissen van het Koninkrijk der hemelen te kennen, maar hun is dat niet gegeven’* (vers 10,11). Toch kostte de omschakeling van denken naar deze nieuwe wereld enorme geestelijke inspanning. Maar zij bezaten de belofte die wij lezen in *Johannes 1:52*: *‘Voorwaar, Ik zeg ulieden, gij zult de hemel open zien’*. Dit betekende dat het gordijn dat de onzienlijke wereld voor hen verborgen hield, weggeschoven zou worden. Zij zouden als burgers worden ingeschreven in de stad Gods, en leven, wandelen, strijden en overwinnen in het Koninkrijk der hemelen. Jezus beloofde hun dat zij de sleutels van dit eeuwige, onzienlijke Koninkrijk zouden ontvangen. Zij zouden kennis, wijsheid en inzicht verwerven in de wereld van de geesten. De Heer gebruikte onophoudelijk beelden uit de natuurlijke wereld, opdat zij hierdoor de geestelijke zouden verstaan. Zo sprak hij aan het einde van zijn aardse loopbaan tot zijn volgelingen over de hemelse Vader, wiens huis vele woningen telde. Hij duidde daarmee op de doop in de Heilige Geest die de

gelovige mens tot een tempel Gods zou maken, want: 'Wij zullen tot hem komen en bij hem wonen' (*Johannes 14:23*).

Over deze manier van onderricht merkte de Heer bij die gelegenheid op: 'Dit heb Ik in beelden (of allegorieën, een bijzondere vorm van beeldspraak), tot u gesproken' (*Johannes 16:25*). Uit de vraag van Thomas: 'Wij weten niet, waar Gij heengaat, hoe weten wij de weg?', en uit de opmerking van Filippus: 'Here, toon ons de Vader en het is ons genoeg', bleek duidelijk dat de realiteit van de onzienlijke wereld nog maar een vaag begrip was. Hun gedachten bleven nog steeds op het zichtbare, aardse vlak hangen. Wanneer Petrus belijdt: 'Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God!', heeft hij de heerlijkheid van Jezus in de onzienlijke wereld herkend en de Heer prijst hem hiervoor. Petrus betuigde hier immers mee dat Jezus de gezalfde Koning en Priester was in de hemelse gewesten. Maar toen Jezus over zijn lijden, dood en opstanding sprak, zag deze discipel de noodzakelijkheid hiervan niet in en zijn reactie was: 'Dat verhoede God, Here, dat zal U geenszins overkomen!' Dan berispt de Heer Petrus en Hij bestraft de boze, die hem zo aards gericht deed denken (*Mattheüs 16:13-23*).

Men moet geest hebben en de functies van de geest, zoals geloof, kunnen gebruiken of in werking kunnen stellen, om de onzienlijke wereld te kunnen verstaan. Wanneer iemands geest gebonden is, bijvoorbeeld door leugenmachten, zal hij niet in staat zijn het Koninkrijk Gods binnen te gaan. Zo waren vele Farizeeën en schriftgeleerden immers verleugend door de vader der leugen. Wat de discipelen betreft, na zijn opstanding opende de Heer hun verstand, opdat zij de Schriften zouden kunnen begrijpen. Zij ontvingen 'verlichte ogen des harten' zodat zij de realiteit van de geestelijke wereld konden zien.

Filippus vroeg aan de kamerling: 'Verstaat gij ook wat gij leest?' Men begrijpt de bedeling van de schaduwen, de voorzeggingen van de oude profeten, de ceremoniën en wetten van het oude verbond, alleen, indien men de sleutels van het Koninkrijk der hemelen hanteert. Dan ziet men de geestelijke betekenis van de tabernakel, van het Aäronitische priesterschap, van de offeranden, van het aardse Jeruzalem, van de berg Sion, van de natuurlijke natie Israël en van de volken die om dit oude bondsvolk gegroepeerd waren. Het verkeren onder de wolk, de doortocht door

de Rode Zee, het manna dat uit de hemel nederdaalde, het water uit de rotssteen, de afgoderij van het volk in de woestijn, hun kalverendienst en hoererij, kortom de gehele historie van Israël is ons tot voorbeeld geschreven (*1 Corinthiërs 10:11*). Men moet dus de geschriften van het oude verbond transponeren naar de hemelse gewesten, dus vergeestelijken, om ze in hun volle waarheid te kunnen verstaan. Ditzelfde principe geldt ook voor de uitleg van de gelijkenissen die Jezus zonder verdere toelichting ons deed toekomen.

De uitdrukking in onze tijd: 'Men moet lezen wat er staat, geloven wat er staat en dan zal men ontvangen wat er staat', is typerend voor de natuurlijke of ongeestelijke mens. Men werpt hiermee immers de deur van het Koninkrijk der hemelen in het slot. Ook de schare tot wie Jezus sprak, was niet in staat de gelijkenissen over te zetten, doordat hun nimmer geleerd was geestelijk te denken. Voor de verantwoordelijke leidslieden in Jezus' tijd gold de verschrikkelijke conclusie: 'Maar wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, gij huichelaars, want gij sluit het Koninkrijk der hemelen toe voor de mensen. Immers, gij gaat er niet binnen en die trachten binnen te gaan, laat gij niet toe daarin te komen' (*Mattheüs 23:13*). De leidslieden waren zelf geestelijk blind en doof en hun verstand hield zich alleen bezig met de dingen van deze aarde. Zij hielden ook de schare op dit niveau, zodat deze geen kennis kon krijgen van de hemelse gewesten.

Voor wie de sleutels van het hemelrijk gebruikt, geldt: '*Want wie heeft, die zal gegeven worden en hij zal overvloedig hebben; maar wie niet heeft, ook wat hij heeft, zal hem ontnomen worden*' (vers 12). Wie het principe van de leer van Jezus aangaande het Koninkrijk der hemelen aanvaardt, heeft in zijn gedachtenwereld geen plafond. Hij krijgt steeds nieuwe vergezichten en er zijn geen begrenzingen meer. Met deze vernieuwing van denken stijgt de mens omhoog en beweegt hij zich in de geestelijke realiteit. Hij leert aan de hand van de beelden uit de zienlijke wereld of uit de gelijkenissen, het onzienlijke verstaan. Uit de natuurlijke schepping leert hij de wetten en de gedachten Gods ook voor de onzienlijke wereld begrijpen. Van Jezus Christus wordt gezegd: 'De laatste Adam werd een levendmakende geest' (*1 Corinthiërs 15:45*). Zijn prediking wakte de geest des mensen op om zich in het Koninkrijk der heme-

len te bewegen. De leer van Jezus maakt dus geestelijke mensen. Wie deze grondgedachte verwerpt en de fundamentalistische of letterlijke beschouwingen van wet en schriftgeleerden overneemt, zal ook tot een religie in de zichtbare wereld komen, evenals zij. Dan houdt men zich bezig met kwesties hoe men de zondag of de sabbat vieren moet, men gaat een overdreven waarde hechten aan liturgieën, aan muziek, organisatievormen, of het geld neemt in de prediking een te grote plaats in. Men tracht het buitenste van de drinkbeker te reinigen door zich druk te maken over kleding en haardracht. Men vult het 'geestelijke' tijdschrift met politieke beschouwingen over Rusland en de gebeurtenissen in het Midden Oosten, of over hulp aan onderontwikkelde volken, rassendiscriminatie en dergelijke. Men kastijdt het 'vrome' vlees door onthoudingen, door het verbreken van eigen ik, door het normale en natuurlijke leven geweld aan te doen. Men vlucht in allerlei activiteiten en zendingsdrang, maar ten slotte zal blijken dat men geen tijd meer heeft om het hemelse leven op de eerste plaats te stellen. Zo betreft men de orthodoxe wijk in het grote Babylon, dat levensruimte verschaft aan allen die in hun dienst van God de aarde niet kunnen loslaten. God zoekt evenwel aanbidders in geest en in waarheid!

De natuurlijke godsdienst houdt vele christenen zo bezig, dat zij tenslotte iedere vorm van geestelijk denken gaan verliezen, want 'wat hij bezit, zal hem ontnomen worden'. Voor wie niet opwast in de geestelijke wereld, maar zijn denken met de natuurlijke dingen blijft bezighouden, geldt: 'Ik weet uw werken, dat gij de naam hebt dat gij leeft, maar gij zijt dood. Wees wakker en versterk het overige dat dreigde te sterven' (*Openbaring 3:1,2*).

Het beeld niet begrepen

Wie Jezus volgen wil, behoeft zijn verstand niet in te leveren, maar hij moet het goed kunnen gebruiken. De eis is immers dat de mens de Here zijn God zal liefhebben met geheel zijn verstand. Domheid is een gebondenheid, waarvan door de kracht van de Heilige Geest, verlossing mogelijk is. Met 'dommen' bedoelen wij hier natuurlijk geen mensen die niet of weinig gestudeerd hebben, maar hen die niet logisch of zuiver kunnen denken; dit is

namelijk een absolute voorwaarde om de schriften te kunnen verstaan. Alles wat God spreekt, is logisch, ordelijk en harmonisch. Hij zegt nooit iets dat innerlijk tegenstrijdig is. Hij spreekt noch onduidelijk, noch verward. Het denken van vele christenen wordt wel in verwarring gebracht en is dikwijls afgeremd. Zulken zijn te vergelijken met een fietser die zwaar moet trappen, doordat het remblokje op het wiel drukt. Het is de boze die deze wanordelijkheden en remmingen veroorzaakt. Het verstand moet immers functioneren in dienst van de geest van de mens en in die van de Heilige Geest. Beiden moeten het kunnen gebruiken. Domheid is evengoed een handicap als doofheid en blindheid. Zij maakt het immers ook onmogelijk om de dingen van de zienlijke wereld te verstaan. De communicatie met God of met de medemens wordt door domheid en verwarring belemmerd. Daarom herstelt Jezus de mens ook naar zijn natuurlijke leven. Hij maakt hem gaaf en gezond, want God wil het goede, het welgevallige en het volkomene (*Romeinen 12:2*). Dit is dan ook het antwoord aan hen die menen dat men Gods wil niet kan kennen.

Nu is het mogelijk dat men een goed verstand heeft, maar de bijbel spreekt ook over mensen die 'onvoldoende geest' bezitten (*Maleachi 2:15*). Niet alleen het lichaam en de ziel moeten zich ontwikkelen, maar ook de geest moet groeien, want men moet leren om geestelijk te leven en te denken.

De grote menigte in Jezus' dagen was niet bij machte om de betekenissen van de gelijkenissen te verstaan, omdat zij niet geleerd had het verstand op de geestelijke wereld te richten. Natuurlijk begrepen de meeste toehoorders de verhalen wel, maar zij waren niet in staat de parabelen in een hogere dimensie te projecteren. Voor de ongeestelijke of natuurlijke mens gelden de woorden uit *Jesaja 55:9*: 'Want zoals de hemelen hoger zijn dan de aarde, zo zijn mijn wegen hoger dan uw wegen en mijn gedachten dan uw gedachten'. De ongeestelijke mens denkt alleen in de natuurlijke wereld, maar Gods gedachten bewegen zich ook in een andere sfeer. 'De (natuurlijke) mens toch ziet aan wat voor ogen is, maar de Here ziet het hart aan' (*1 Samuël 16:7*). Hij rekent dus met de onzienlijke en innerlijke mens die tot de geestenwereld behoort.

Nu lezen wij in vers 13-15: *Daarom spreek Ik tot hen in gelijkenissen, omdat zij ziende niet zien en horende niet horen of begrij-*

pen. En aan hen wordt de profetie van Jesaja vervuld, die zegt: Met het gehoor zult gij horen en gij zult het geenszins verstaan, en ziende zult gij zien en gij zult het geenszins opmerken; want het hart van dit volk is vet geworden, en hun oren zijn hardhorend geworden, en hun ogen hebben zij toegesloten, opdat zij niet zien met hun ogen, en met hun oren niet horen, en met hun hart niet verstaan en zich bekeren, en Ik hen zou genezen. Maar uw ogen zijn zalig, omdat zij zien en uw oren, omdat zij horen'.

Wanneer de Heer zijn volgelingen belooft de sleutels van het Koninkrijk der hemelen te schenken, houdt dit in dat zij geestelijke zintuigen ontvangen, waardoor zij in deze gewesten kennis kunnen verzamelen. Men ontvangt geopende ogen en horende oren om zich te oriënteren en de hand des geloofs om zich de geestelijke realiteit toe te eigenen. Het gevolg is dat het inzicht in de onzienlijke wereld een volkomen structuurverandering in het denken teweegbrengt. Men werkt voortaan met nieuwe axioma's. Vanuit de grondwaarheden van het Koninkrijk der hemelen stijgen de gedachten omhoog en men ziet iedere situatie anders en duidelijker dan vroeger, omdat men de oorzaken ervan verstaat en het wezen der dingen heeft ontdekt, en zich er boven verheft. Wie deze sleutels mist, zal bemerken dat hij in onze tijd, waarin de geestelijke duisternis en demonie toenemen, zwaar gehandicapt is en dat hem nog ontvalt, wat hij meende te bezitten.

Van de Farizeeën en schriftgeleerden zegt de Heer dat zij blind en doof waren. Zij misten ook de hand des geloofs om de leer van Jezus te grijpen. Ook verweet de Heer hun dat zij voor de schare de sleutel van de kennis hadden weggenomen (*Lucas 11:52*). Hun onderricht was zodanig dat het volk zich geen enkel inzicht in de hemelse gewesten kon verwerven. Zijzelf konden het Koninkrijk der hemelen niet binnendringen en die trachtten in te gaan, beletten zij dit door tegen de woorden van Jezus te waarschuwen.

De gelijkenissen die Jezus aangaande het Koninkrijk der hemelen uitsprak, zijn te vergelijken met de wolk- en vuurkolom, waarvan de schaduwzijde naar de Egyptenaren en de lichtzijde naar het volk van het oude verbond was toegekeerd. Men zou ze kunnen vergelijken met een vrucht die een kostelijke pit bevat. De een vergenoegt zich met het bewonderen van het mooie vrucht-

vlees, terwijl de andere de pit zoekt, waarin zich het nieuwe leven bevindt. Wanneer de Heer zijn discipelen de gelijkenissen verklaarde, was dit eigenlijk niets anders dan het openen van hun geestelijke ogen, dus hun verstand, zodat zij de geestelijke strekking konden zien. Hun oren waren 'gelukkig' dat zij deze uitlegingen hoorden en hun ogen waren 'zalig', omdat deze een nieuwe visie ontvingen.

Vijandschap

Paulus schreef aangaande het Israël van zijn tijd, dat daar geen begrip was voor de onzienlijke wereld. Er hing een sluier over de Joodse geest, wanneer de wet en de profeten voorgelezen werden, zodat zij de geestelijke betekenis daarvan niet verstonden (2 *Corinthiërs* 3:14). Het hart, ofwel de inwendige mens van het Joodse volk was met een vetlaag bedekt of 'vet geworden', zodat het evangelie van Jezus Christus niet kon doordringen. Het zichtbare was de realiteit: de stenen tempel, de traditie de inzettingen der ouden, de overleveringen der vaderen, de uitwendige vroomheid door lange gebeden, veel vasten en gewijde kleding. Deze dingen waren kostbaar in hun ogen. Waarom werd Stefanus gestenigd? Omdat deze discipel van Jezus op grond van de schriften duidelijk uiteenzette, dat de Here God niet woont in een zichtbaar, gewijd stenen gebouw. Zijn troon of het centrum van zijn heerschappij is de hemel en dit midden van de onzienlijke wereld heeft te maken met de inwendige mens. God wil zich verbinden met de geest van de mens. Hij zoekt op deze wijze een residentie in hen en eenmaal zal God zijn 'alles in allen'.

De Joden konden evenwel hun hart of inwendige mens niet tot God 'verheffen'. Hun geestelijke oren waren 'hardhorend' en hun geestelijke ogen waren 'toegesloten'. Herkennen wij in deze situatie ook niet het christenvolk van onze tijd? Dit heeft ook geen weet van de hemelse gewesten. Het spreekt wel over het Koninkrijk der hemelen, maar heeft tegelijkertijd de betekenis als geestelijke of onzienlijke wereld eraan ontnomen en het een natuurlijke en aardse inhoud toegekend. In de tekst: 'Hun oren zijn hardhorend geworden, en hun ogen hebben zij toegesloten, opdat zij niet zien met hun ogen, en met hun oren niet horen, en met hun

hart niet verstaan en zich bekeren', wijst het doel-aanwijzende voegwoord 'opdat' erop, dat de leidslieden bewust 'neen' gezegd hadden tegen de prediking van het Koninkrijk der hemelen. Zij verwierpen hiermee de leer van Jezus. Zij hadden de schaduw tot werkelijkheid gemaakt en zich afgesloten voor de geestelijke wereld. Wanneer verbaasde dienaars zich bij hun meesters in het sanhedrin verontschuldigen met de woorden: 'Nooit heeft een mens zo gesproken als deze mens spreekt', betekende dit dat niemand voor die tijd een leer over de onzienlijke wereld gebracht had. De reactie van de Sadduceeën en Farizeeën is typerend voor hun afwijzend standpunt, want zij zeiden: 'Heeft soms een van de oversten in Hem geloofd of van de Farizeeën?' (*Johannes 7:46-48*). Hoe verdeeld de richtingen ook verder mochten zijn, men stond schouder aan schouder bij de verwerping van Jezus' leer. Op deze wijze trachtte men onze Heer te isoleren, want niemand met een leidende functie aanvaardde immers zijn inzichten aangaande het Koninkrijk der hemelen. Deze eendrachtige vijandschap is slechts te verklaren vanuit de ontmaskering der 'vrome' geesten, die door Jezus telkens 'openlijk tentoongesteld' werden (*Colossenzen 2:15*). Het merendeel van de schare hoorde Hem evenwel gaarne, hoewel het volk wist dat zijn leer afweek van die van de leidslieden (*Marcus 12:37*). 'Zij stonden versteld over zijn leer' en als zij zagen welke tekenen en wonderen ermee gepaard gingen, zeiden zij: 'Zo iets is nog nooit in Israël voorgekomen' en 'zij verheerlijkten God' (*Mattheüs 7:28; 9:33,8*).

Die oecumenische aversie tegen deze speciale leer van Jezus is er ook nu, inzonderheid van de zijde der leidslieden. Allen die zijn woorden en gedachtenwereld overnemen, komen daardoor ook alleen te staan. Voor zulken is geen plaats in het establishment van kerken, kringen en zogenaamde opwekkingsgroepen. Om deze diepe scheiding te accentueren, sprak Jezus eenmaal tot de voor-aanstaande Joden: 'Gij zijt van beneden, Ik ben van boven' (*Johannes 8:23*), dat is: 'Ik beweeg Mij in de onzienlijke wereld, maar jullie denken is alleen aards gericht'.

In dit verband is het goed even stil te staan bij hetgeen de bijbel opmerkt over de geestelijke instelling van Abraham, de vader der gelovigen. Verwachtte deze aartsvader de vervulling van de belofte die hij ontvangen had alleen in deze wereld? Of zag zijn

geestesoog ook verder? In *Hebreeën 11:9,10* wordt meegedeeld dat hij in het beloofde land vertoefde als in een vreemd land. Hij woonde daar in tenten, dit wil zeggen dat hij geen vaste woonplaats op het oog had, omdat hij de stad verwachtte met fundamenten waarvan God de ontwerper en bouwmeester is. Abraham droomde niet van een toekomstige staat Israël en zijn gedachten waren niet bezig met een natuurlijke stad Jeruzalem. Zijn eschatologie was geheel anders dan die van vele christenen in onze tijd. Dezen hebben een toekomstverwachting van de aarde: zij spreken over het herstel van een aardse staat Israël en van een stad en een tempel aldaar. Zij verwachten atoomexplosies en houden zich bezig met wereldmachten die de aarde aan zich zullen onderwerpen. Zij houden zich verder bezig met een wederkomst van een zichtbare Jezus in de natuurlijke wereld op een waarneembare regenwolk.

Hoe geheel anders waren de gedachten van vader Abraham. Het land der belofte bepaalde hem bij het Koninkrijk der hemelen. Zijn tijdelijke tent verzinnebeeldde in zijn leven zijn vreemdelingschap in de hemelse gewesten. Net zo min als hij het beloofde land zijn bezit kon noemen, had hij zijn burgerschap in de hemelse gewesten. Dit terrein lag nog buiten zijn bedeling, en hij kon 'daar' dan ook niet functioneren: voor hem was de hemel nog niet geopend, maar uit heel zijn leven bleek dat hij zich voortdurend met de onzienlijke wereld bezighield. Hij leefde op hetzelfde niveau als de profeten van het oude verbond, van wie Petrus schreef, dat zij gezocht en gevorst hebben en nagespeurd, op welke of hoedanige tijd de geest van Christus in hen doelde (*1 Petrus 1:10,11*). Ook Jezus zelf zegt: *'Voorwaar, Ik zeg u: Vele profeten en rechtvaardigen hebben begeerd te zien wat gij ziet, en zij hebben het niet gezien, en te horen wat gij hoort, en zij hebben het niet gehoord'* (vers 17).

Tot het natuurlijke nakroost van deze aartsvader in zijn dagen sprak de Heer evenwel: 'Waarom begrijpt gij niet wat Ik zeg? Omdat gij mijn woord niet kunt horen. Gij hebt de duivel tot vader'. Bij diezelfde gelegenheid merkte Jezus aangaande Abraham op, dat deze zich erop verheugd had de dag, de bedeling ofwel het tijdperk, dat met zijn komst aanbrak, te zien. Met zijn geloofsoog had Abraham deze dag gezien en zich erover verblijd (*Johannes*

8:43,56). Hij verheugde zich er niet op dat hij in zijn nakroost zou voortleven, maar verwachtte ook zelf nog deel te hebben aan de zegen, die zijn geestelijk nageslacht verspreiden zou. Hij wist wel dat hij dit op aarde niet zou meemaken. Daarom zag hij uit naar een voortbestaan in een andere dimensie. Dat zijn gedachten voortdurend deze richting uitgingen, bleek ook uit de overleggingen die hij had, toen hij Izaak ging offeren (*Hebreeën 11:18,19*).

Het vergeestelijken van een gelijkenis

In *Johannes 10* staat de gelijkenis van de goede herder. Ogen-schijnlijk kan dit verhaal door een kind begrepen worden en daarom is het een geliefkoosd onderwerp voor een zondagsschool-vertelling. Toch staat in *vers 6* van dit hoofdstuk de opmerking: 'In dit beeld (gelijkenis of allegorie) sprak Jezus tot hen, maar zij begrepen niet, wat het was dat Hij tot hen sprak'. Het woord dat hier door 'beeld' vertaald is, duidt in zijn oorspronkelijke betekenis een voetpad naast de weg aan. Wij zien hier dus een overdrachtelijk taalgebruik. Het gaat niet om dat voetpad in de natuurlijke wereld, maar over de hoge of gebaande weg in de on-zienlijke wereld die er parallel mee loopt. De luisteraars waren evenwel niet in staat deze bedoeling van Jezus' woorden te verstaan. Zij zagen wel het voetpad in de natuurlijke wereld, maar een dichte haag scheidde hen van de hoge weg. Zij hadden immers niet geleerd geestelijk te denken. Zij begrepen zelfs de intenties van hun eigen eredienst niet, want deze was ook een zinnebeeld of een gelijkenis van de hemelse werkelijkheid (*Hebreeën 9:9*).

In het beeld van de schaapskooi zien wij het Koninkrijk Gods, de lichtzijde van het Koninkrijk der hemelen. De deur die toegang verschaft, verzinnebeeldt de bekering en de vergeving der zonden door het lijden en sterven van Jezus. Daarom kon de Heer ook zeggen: 'Ik ben de deur'. Hij heeft de enige weg geopend om legaal het Koninkrijk Gods binnen te gaan. Johannes de Doper was de eerste dienstknecht van God, die in zijn prediking op deze waarheid zinspeelde. Hij bracht immers 'de doop der bekering tot vergeving der zonden' en wees op het offer van Christus, op 'het lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt'. Daarmee brak de nieuwe tijd aan, en kon hij uitroepen: 'Bekeer u, want het Koninkrijk

der hemelen is nabij gekomen” (*Marcus 1:4, Mattheüs 3:2 en Johannes 1:29*). Door deze prediking werd Johannes de deurwachter die de schapen op de juiste toegang van het Koninkrijk Gods wees. Wij merken op dat bekering en schuldvergeving zaken uit de onzienlijke wereld zijn, evenals zijn leven dat Jezus gaf om de zonde weg te nemen.

Door zijn optreden maakte Johannes de schare los van de zichtbare offerdienst in de tempel. Hij bepaalde zijn toehoorders bij de geestelijke werkelijkheid en niet bij de verdwijnende schaduw van ceremoniën en tempelgebruiken. Hij was de wegbereider die door zijn woord de bijl aan de wortel van de oude verbondsboom legde. Slechts enkele jaren na het optreden van Johannes bracht Jezus ‘de reiniging der zonden tot stand’ en werd dus de toegang tot de schaapskooi ontsloten. Johannes was gekomen ‘om de harten der vaderen te keren tot de kinderen en de ongehoorzamen tot de gezindheid der rechtvaardigen, ten einde de Here een wel toegerust volk te bereiden’ (*Lucas 1:17*). Er is dus sprake van een toebereiding. Door de leer van Johannes ontstaat een nieuwe gezindheid of wil tot gehoorzamen, die de mens geschikt maakt om het Koninkrijk Gods binnen te gaan. De leer van Jezus maakt het evenwel mogelijk dat de ongehoorzamen niet alleen willen, maar ook kunnen gehoorzamen en binnengaan, doordat zij bevrijd werden van de machten der duisternis die hun de toegang versperden of belemmerden. Daarom kon Jezus zeggen: ‘Indien Ik door de Geest Gods de boze geesten uitdrijf, is het Koninkrijk Gods over u gekomen’ (*Mattheüs 12:28*). Op deze wijze konden ‘de verloren schapen van het huis Israëls’, de ongehoorzamen, binnengaan. Zij bevonden zich dan in dezelfde situatie als de kleine kinderen die door de ouders tot Jezus gebracht werden, van wie Hij zei: ‘Want voor zandigen (geheilide en beschermde kinderen) is het Koninkrijk der hemelen’ (*Mattheüs 19:14*).

Na de opstanding van Jezus werd dit alles realiteit, niet alleen voor die uit Israël, maar ook voor die uit de andere volken. Paulus ontving een opdracht voor ‘de heidenen, waarheen Ik u zenden zal, om hun ogen te openen ter bekering uit de duisternis tot het licht, en van de macht van satan tot God, opdat zij vergeving van zonden en een erfdeel onder de geheiligden zouden ontvangen door het geloof in Mij’ (*Handelingen 26:17,18*). Hierdoor werd

vervuld: ‘Nog andere schapen heb Ik, die niet van deze stal zijn; ook die moet Ik leiden en zij zullen mijn stem horen en het zal worden een kudde, een herder’ (*vers 16*).

Ook in onze tijd zijn er vele volgelingen van de leer van Johannes de Doper. Zij spreken over bekering en vergeving van zonden door Jezus Christus, maar verder gaan zij niet. Wie deze prediking accepteert, komt in het Koninkrijk Gods, doordat het volmaakte offer gebracht is en de vergeving van zonden in het geloof wordt aanvaard. Bekering houdt in: een breuk met de machten der duisternis. Wanneer zondemachten evenwel bezit van iemand genomen hebben, is een wandel in het Koninkrijk Gods dikwijls niet mogelijk. In zulk een situatie voorziet niet de leer van Johannes, maar die van Jezus. De vergelijking aangaande de schaapskooi wordt dan ook zoals in elke allegorie gebeurt, voortgezet en tot het einde toe volgehouden. Er is sprake van de stem van de herder zelf. Er is dus een stem of leer van Jezus, die wel aansluit bij die van Johannes, maar die toch ‘veel verder omhoog voert’. Er is een ‘heil dat allereerst verkondigd is door de Here’ en waaraan God getuigenis geeft ‘door tekenen en wonderen en velerlei krachten en mededeling van de Heilige Geest naar zijn wil’ (*Hebreeën 2:3,4*). Er is een broederschap door de vergeving van zonden die de schapen in dezelfde kooi brengt, maar er is tegelijkertijd een evangelie van het Koninkrijk dat tussen de schapen in die ruimte een scheiding teweegbrengt. Daarom vroeg de apostel Paulus aan de discipelen van Johannes te Efeze: ‘Hebt gij de Heilige Geest ontvangen, toen gij tot het geloof kwaamt?’ De apostel merkte op: ‘Johannes doopte een doop van bekering en zeide tot het volk dat zij moesten geloven in Hem, die na hem kwam, dat is in Jezus. En toen zij dit hoorden, lieten zij zich dopen in de naam van de Here Jezus. En toen Paulus hun de handen oplegde, kwam de Heilige Geest over hen, en zij spraken in tongen en profeteerden’ (*Handelingen 19:1-7*).

In enkele gelijkenissen over het Koninkrijk Gods merken wij dezelfde onderscheidingen op. Zo wordt dit Koninkrijk vergeleken met het paradijs. Hierin bevinden zich vele planten, maar het geboomte des levens neemt in deze tuin een opvallende plaats in. Het verzinnebeeldt de zonen Gods, zoals de boom des levens de Zoon van God voorstelt. Dit geboomte staat aan de rivier van het

water des levens, die ontspringt uit de troon van God en van het Lam. Er is in dit beeld dus sprake van een vervulling met Gods Geest vanuit de Vader en vanuit de Zoon (*Openbaring 21:1*).

Een andere gelijkenis is die van de stad Gods met de tempel. Zij die verzoend zijn door het bloed van het lam Gods vormen de 'stad', het nieuwe Jeruzalem, maar zij die de Heilige Geest ontvangen hebben en die in de hemelse gewesten functioneren, vormen de 'tempel', de woonstede Gods in de geestelijke wereld.

In de beschrijving van het nieuwe Jeruzalem lezen wij dat op de poorten van de stad de namen staan van de twaalf stammen Israëls. Deze aanduiding toont ons dat daarbinnen zich het gehele geestelijke Israël bevindt, dus ook het priestergeslacht uit Levi, dat zijn plaats heeft in de tempel en daardoor een selecte groep vormt in de stad Gods.

De leer van Johannes de Doper bracht de dolende schapen van het huis Israëls in de schaapskooi. Zij vormden daar de rest ofwel het overblijfsel naar de verkiezing der genade. In de schaapskooi bevindt zich dus nu het geestelijke Israël uit Jood en heiden. Maar temidden van deze stammen vindt men ook het 'koninklijk priesterschap' (*1 Petrus 2:9*). Dit is gezalfd met de Heilige Geest. Het zijn de verzegelden uit alle stammen der kinderen Israëls (*Openbaring 7:4*). Dit zijn 'de eigen schapen' van de goede Herder. Hij kwam tot de schaapskooi om 'vele zonen tot heerlijkheid te leiden', want het Koninkrijk Gods gaat verder dan de begrenzing van de schaapskooi, dus verder dan de wetenschap dat de schuld is vergeven en dat men een kind van God is.

De goede herder leidt zijn 'eigen schapen' naar buiten en wanneer hij dit gedaan heeft, 'gaat hij voor ze uit en de schapen volgen hem, omdat zij zijn stem kennen' (*vers 4*). De 'stem kennen' betekent: zijn woorden aanvaarden en zijn manier van denken overnemen. Hem volgen is: zijn methode toepassen, de werken doen die Hij deed, dus zijn leer in daden omzetten. Wanneer de Heer dan verder zegt dat zijn schapen 'ingaan, uitgaan en weide vinden', wijst dit uitgaan erop, dat zij bezig zijn in de hemelse gewesten. Daar ontvangen zij hun geestelijk voedsel, drinken van het levend water, worden dus vervuld met de Heilige Geest en blijven door de Heer bewaard voor de vijand, de dief en de rover, die het te allen tijde op hun leven gemunt heeft. Ingaan betekent:

ingaan in de rust van de schaapskooi vanwege de vergeving der zonden en het kindschap Gods, dus ingaan in zijn rust vanwege het volbrachte werk van Golgotha (*Hebreeën 4*). In dit verband zegt de Heer: 'Ik ben gekomen opdat zij leven hebben en overvloed' (*vers 10*). Alle schapen in de kooi hebben leven, maar zij die de goede herder volgen, hebben leven en overvloed, 'want het Lam, dat in het midden van de troon is, zal hen weiden en hen voeren naar waterbronnen des levens; en God zal alle tranen van hun ogen afwissen' (*Openbaring 7:17*).

De gelijkenis van de zaaier

Zaaier en zaad

‘Op die dag ging Jezus het huis uit en Hij zat bij de zee. En vele scharen vergaderden zich bij Hem, zodat Hij in een schip gingen daar nederzat, en de gehele schare stond op de oever.’ (Mattheüs 13:1,2)

Er is die morgen ongetwijfeld reeds een grote toeloop van mensen geweest, toen Jezus Zich te Kapernaüm in een huis bevond. Hij was daar als eenmaal de profeet Ezechiël te midden van de oudsten van het volk die voor hem zaten om zijn woord te horen. Er waren vermoeiende disputen met de schriftgeleerden en Farizeeën geweest en er waren veel toehoorders. Er was zelfs geen gelegenheid geweest om brood te eten (*Marcus 3:20*). Daarna volgden nog enkele interrupties door zijn vrienden en de stoornis, toen zijn moeder en broeders tevergeefs trachtten binnen te komen om Hem te spreken en zo mogelijk mee te nemen. Allemaal incidenten om onrust te zaaien en verwarring te stichten. Wanneer dan intussen ‘veel volk samenstroomde’, niet alleen uit Kapernaüm en Bethsaïda, maar ook uit andere plaatsen, gaat Jezus in de middag naar de oever van het meer van Tiberias. Daar kon men toen nog schaduwrijke wouden tegen de beschermende bergellingen vinden, en waar nu nog slechts een plaats ligt, bevonden zich toen negen of tien steden, die voor de duizenden toehoorders zorgden. Op het meer voeren de talrijke vloten, die deze dichtbevolkte streek bezat.

Een schip werd op de oever getrokken en zijn voorplecht diende als kansel of preekstoel, zodat Jezus naar zijn gewoonte zittend tot de schare die op de oever stond, kon spreken, en door iedereen gezien en gehoord kon worden.

De Heer verliet het huis niet, om met zijn familieleden mee te gaan, maar om de geestelijke honger te stillen van de schare, die door middel van een mond tot mondreclame in groten getale naar Hem toekwam.

‘En Hij sprak tot hen vele dingen in gelijkenissen’ (vers 3), maar deze betroffen alle het Koninkrijk der hemelen, de onzienlijke wereld. Bij iedere nieuwe parabel wees Hij hierop en ving dan vrijwel altijd aan met de woorden: ‘Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan...’ of ‘komt overeen met...’. Het was Hem erom te doen allen duidelijk te maken hoe het in de geestelijke wereld toegaat en hoe het daar reilt en zeilt. Jezus alleen kende de geesten die aan het leven in deze onzichtbare wereld deelnemen. Hij kende hun gedachten, hun overleggingen en plannen, en de wetten waaraan zij gebonden waren. Hij wist wie daar de vrienden, maar ook de vijanden zijn van de mens en wat de wezenlijke oorzaken zijn van goed en kwaad. Hij wist evenwel ook hoe de bevrijding, verlossing en het herstel vanuit de onzienlijke wereld tot stand gebracht zouden worden. Over deze ‘dingen’ of onderwerpen sprak Hij.

‘En (Hij) zeide: Zie, een zaaier ging uit om te zaaïen’ (vers 3). Wanneer in de samenkomst van onze gemeente, waartoe veel buitenmensen en ambachtslieden behoren, visioenen gezien worden, valt het op hoe dikwijls de diepste waarheden van God op een juiste manier duidelijk gemaakt kunnen worden met beelden die ontleend zijn aan het leven van de boer, van de visser of van de bouwvakker. Wij verwonderen ons altijd weer over de rijke variatie van geestelijke lessen, waardoor op deze wijze broeders en zusters vermaand, vertroost en opgebouwd worden.

Aan het meer van Gennesareth was de gestalte van de zaaier op de akkers tegen de glooiingen van de heuvels een bekende verschijning. Men kon hem met grote stappen zien voortschrijden over het land, terwijl hij met brede armzwaai telkens de hand opende om het zaad op de akker uit te strooien.

Het zaad in deze gelijkenis is de blijde boodschap van verlossing en herstel, het is ‘het woord van het Koninkrijk’ (vers 19), het centrale begrip van Jezus’ prediking. Daarom is de zaaier in de eerste plaats Christus zelf. Men kan zich geen groter, krachtiger en boeiender prediker voorstellen dan onze Heer. Het heil is allereerst door Hem verkondigd en vervolgens door hen die het gehoord hebben en het ons op betrouwbare wijze hebben overgeleverd (*Hebreeën 2:3*).

De akker is wel een buitengewoon ongunstig terrein. Hij is niet de wereld, zoals in vers 37 bij de gelijkenis van ‘het onkruid tussen

de tarwe', maar de innerlijke mens des harten (vers 19). Het zaad is van hoge kwaliteit en zorgvuldig geselecteerd, maar de akker is zo slecht dat het meeste zaad niet tot zijn doel komt, namelijk vrucht opleveren. Deze gelijkenis toont aan dat een mislukte opbrengst niet aan de deugdelijkheid van het zaad te wijten is, noch aan de bekwaamheid van de zaaier, maar aan de mate van gebrek aan ontvankelijkheid van de grond. Jezus bracht immers een goede boodschap en Hij strooide uit met milde hand. Dit legt de verplichting op degenen die in onze dagen in zijn naam uitgaan om het woord te prediken. Is dit ook 'het woord van het Koninkrijk', of is het ander zaad dat geen evangelie is? Of heeft men het ware zaad vermengd met dwalingen en valse leringen, dus met zaad van onkruid? Wanneer het goede zaad gebracht wordt, dat is wanneer de leer van het Koninkrijk der hemelen verkondigd wordt zoals Jezus dit deed, is de opbrengst geheel afhankelijk van de gesteldheid van de bodem waarin het valt. God laat immers zijn zon opgaan over bozen en goeden en laat het regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. Zijn doel is dat niet één verloren gaat, maar dat allen behouden worden, dus tot vrucht dragen komen (*1 Timotheüs 2:4*).

Het zaad dat in de natuurlijke wereld op de akker uitgestrooid wordt, is een beeld van het woord van God, dat door de inwendige mens in geloof aanvaard of verworpen wordt. Ook het woord zelf behoort tot de geestelijke wereld: het is de drager van de eeuwige gedachten Gods en van zijn plan met de mens. Daarom kon Jezus zeggen: 'De woorden die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik hun gegeven en zij hebben ze aangenomen' (*Johannes 17:18*). Zijn woorden zijn 'geest en leven' (*Johannes 6:63*). Zij brengen de mens in het Koninkrijk Gods, aangezien zij zijn gedachten vernieuwen. Zij zijn geest, daar zij wijsheid, kennis en inzicht schenken in de onzienlijke wereld en doordat zij in de mens wetmatigheid, harmonie en liefde teweegbrengen. Deze woorden zullen door allen aanvaard worden die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, zoals de open geploegde akker wacht op het zaad. De boodschap van het Koninkrijk der hemelen is uitgegaan 'overwinnende en om te overwinnen' (*Openbaring 6:2*). Het zal over de gehele wereld gepredikt (uitgezaaid) worden, en dan zal het einde, dit is het resultaat, gezien worden (*Mattheüs 24:14*).

Het woord van God heeft met een natuurlijke zaadkorrel gemeen, dat er kracht en leven in zijn. De mens ervaart dit leven als licht, doordat het de wetten Gods in hem doet functioneren. Er staat: 'Het leven was het licht der mensen' (*Johannes 1:4*). Waar zich leven bevindt, is ook geest, want het leven wordt door de geest in stand gehouden. Waar de geest wijkt, volgt de dood; deze is anti-goddelijk en werkt ontbindend en veroorzaakt wetteloosheid en duisternis. God leeft en Hij deelt het leven mee door zijn woord. Dit woord, dat uit God komt, leidt een zelfstandig bestaan en zoekt verbinding met de geest van de mens, zoals het zaad zijn wortels in de grond uitslaat. In degene die het hoort en gelooft, werkt het door en het doet wat God behaagt, en volbrengt waartoe Hij het zond (*Jesaja 55:11*).

Langs de weg

'En bij het zaaien viel een deel langs de weg en de vogels kwamen en aten het op' (vers 4). *'Gij nu hoort de gelijkenis van de zaaier. Bij een ieder, die het woord van het Koninkrijk hoort en het niet verstaat, komt de boze en rooft wat in zijn hart gezaaid is: dat is de langs de weg gezaaide'* (vers 18,19).

Wanneer, zoals in Palestina het geval is, de paden van mensen en muil dieren dwars door de akkers lopen, is het niet te vermijden dat er van het met de hand gezaaide ook op de verharde en platgetreden weg komt. Het zaad valt daardoor niet in de open geploegde voor en wordt dus ook niet bedekt voor de ogen van de vogels. Het graan dat in dit land gezaaid wordt, is uit de aard van de zaak winterkoren, aangezien de winter die hier zacht en vorstvrij is, geen beletsel vormt. De trekvogels uit het noorden op weg naar zuidelijker, warme streken en de wintergasten zoals de spreeuwen, vinden op de pas gezaaide akkers overvloedig voedsel; zij zijn dan ook in hoge mate schadelijk.

Zie hier het beeld, dat Jezus schildert om ons te doen verstaan, wat er gebeurt met de mens, die de prediking aangaande het Koninkrijk der hemelen wel beluistert, maar niet begrijpt. Hij leest wel de woorden van Jezus, maar hij kan ze niet transponeren in de geestelijke wereld. Paulus schreef over zulke 'onverstandigen en tragen van hart': 'Doch een ongeestelijk mens aanvaardt niet

hetgeen van de Geest Gods is, want het is hem dwaasheid en hij kan het niet verstaan, omdat het slechts geestelijk te beoordelen is'. (*1 Corinthiërs 2:14*). De ongeestelijke mens redeneert vanuit het zichtbare, vanuit de situatie waarin hij zich bevindt en die hij door zijn natuurlijk verstand kan begrijpen. De geestelijke mens denkt vanuit zijn geloof in Gods Woord en vanuit wat de Geest hem openbaart. De zekerheden van de natuurlijke mens liggen daarom in zijn aards bezit en in het nemen van maatregelen in de zienlijke wereld. De geestelijke mens evenwel leeft bij de beloften Gods. De natuurlijke mens ziet zonde, ziekte en gebondenheid vanuit natuurlijke oorzaken en hij strijdt ertegen met natuurlijke middelen, maar de geestelijke mens ziet de ware verwekkers van de wetteloosheid in de onzienlijke wereld en bestrijdt deze vanuit de geestelijke wereld met geestelijke wapenen.

De natuurlijke mens ontdekt menigmaal dat zijn bijbeluitleg niet sluitend, niet logisch is en onderling tegenstrijdige gedachten oplevert. Daarom is zijn zinspreuk met een predikant-dichter van de vorige eeuw: 'Met begrijpen zal het niet gaan, neem het onbegrepen aan'. Vol kinderlijke naïviteit gelooft hij dat God ons slechts de warrige onderkant van zijn borduurwerk toont. De zaak is evenwel dat hij niet in staat is zich naar 'boven' te verplaatsen, zodat hij het ware patroon kan zien. Geen wonder dat de woorden van de Heer vanwege deze verwarring en onbegrip, dwaasheid voor hem zijn, wat hij dan weer aannemelijk tracht te maken met de vrome opmerking: 'Er moet immers nog wat overblijven om te geloven', of 'je moet het maar aannemen zoals het er staat', of: 'zalig zijn de armen van geest'. De bijbel zegt evenwel: 'De verstandigen (die het dus verstaan) zullen stralen als de glans van het uitspansel' (*Daniël 12:3*).

Een kind zal men het gemakkelijk maken om te gehoorzamen door hem het hoe en het waarom uit te leggen, zou dan de hemelse Vader zijn best niet doen om ons op alle mogelijke manieren duidelijk inzicht te verschaffen? Schonk Hij ons hiertoe niet naast zijn Woord ook 'de Leraar der gerechtigheid', de Heilige Geest, die ons in alle waarheid leiden zal? Neen, de armen van geest zijn niet gezegend, doordat zij het woord Gods niet begrijpen, maar doordat Jezus kwam om hen te herstellen en om hun tekort weg te nemen.

In Jezus' dagen begreep het volk van God niets van de geestelijke betekenis van de offerdienst, van de ceremoniën, van de hogepriester en het priesterschap, en van de stad Gods. Het denken bleef bij de zichtbare dingen bepaald. Zo horen ook nu vele christenen beelden als: tempel, stad Gods, volk Gods, Israël, het paradijs Gods, straten van goud, wateren des levens, geboomte des levens, en zij kunnen die niet overzetten of vergeestelijken. Zij klemmen zich vast aan het beeld, zoals het oude bondsvolk dit deed aan de schaduw der hemelse dingen. Het Koninkrijk der hemelen is voor hen niet de onzichtbare wereld, maar in wezen een aardse en stoffelijke zaak, opgebouwd uit het materiaal van de aarde. Zij spreken over de troon van God als iets tastbaars en van de hemelstad alsof deze een afgebakende ruimte in de (stoffelijke) kosmos zou zijn. Daar zij onvoldoende geest bezitten, kan de boodschap van het Koninkrijk der hemelen niet in hen doordringen en daardoor zijn zij afgesloten voor de doop in de Heilige Geest, het ontplooiën van de geestelijke begaafdheden, en zij nemen daardoor ook geen deel aan de strijd in de hemelse gewesten.

Jezus sprak in deze gelijkenis ook over vogels die het goede zaad wegroofden. De Heer transponeerde dit beeld naar de onzienlijke wereld, dus naar het Koninkrijk der hemelen, toen Hij uitlegde: 'De boze komt en rooft wat in zijn hart gezaaid is'. De Heer wees dus de vijand aan, want Hij sprak over de boze, of zoals wij in andere evangeliën lezen, over de duivel of over de satan. De vogels zijn hier beeld van de demonen, met wie ieder mens te doen krijgt, of hij dit nu geloven wil of niet. Zij zijn 'het verfoeid gevogelte', waarvan *Openbaring 18:2* spreekt. Deze onreine geesten kunnen niet anders doen dan stelen en roven. Zij nemen de woorden Gods die aan de mensen geest en leven schenken, weg, en de 'vergeetachtige hoorder' blijft dor en arm van geest.

Het evangelie van Jezus Christus, de leer van het Koninkrijk der hemelen, is een heerlijke boodschap met rijk perspectieven voor het geestelijke leven. Wie deze prediking niet wil of kan aanvaarden, doordat zijn hart verhard is en hij geen oren heeft om te horen of ogen om te zien, behoort tot degenen die bij de weg gezaaid zijn, en dus ten dode opgeschreven zijn.

Op steenachtige grond

‘Een ander deel viel op de steenachtige plaatsen, waar het niet veel aarde had, en terstond schoot het op, om dat het geen diepe aarde had, maar toen de zon opkwam, verschroeide het en omdat het geen wortel had verdorde het’ (vers 5,6). ‘De op steenachtige plaatsen gezaaide is hij, die het woord hoort en het terstond met blijdschap aanneemt; maar hij heeft geen wortel in zich doch is iemand van het oogenblik; wanneer echter verdrukking of vervolging komt om der wille van het woord, komt hij terstond ten val’ (vers 20,21).

Het gebied om de zee van Tiberias is rijk aan oud vulkanisch gesteente. De zwarte basaltlava is meestal verweerd en vormt een vruchtbare teelaarde, die een rijke oogst kan opleveren. Op bepaalde gedeelten is deze verweringslaag evenwel dun en vindt men er harde basaltkeien onder. Bij regenval is de grond spoedig doorweekt, doordat het water niet zo snel kan wegzakken, maar wanneer de regenloze periode aanbreekt, is deze grond al spoedig kurkdroog. Vanwege de stenen kunnen de wortels van de plant niet diep in de grond dringen. De verzengende stralen van de zon doen hun invloed niet alleen gelden in de middaghitte, maar reeds in de vroege morgen; als ‘de zon opkomt’ verdroogt de plant door gebrek aan water en verbrandt.

De steengrond is beeld van een gebonden mens. In zijn hart liggen de donkere keien die uitdrukking geven aan de hardheid en de druk van de vijand, die in hem huist. Hij is onmachtig om te doen wat hij wil en wordt gedwongen dingen te doen, die hij niet wil. In bepaalde sectoren van zijn leven is hij een gevangene die door demonen overweldigd is. Deze dwingen hem tot onreinheid, jaloezie, geweld, drift of zij pressen hem de leugen te geloven. Zo’n mens is wel ontvankelijk voor het goede en zoekt het, maar hij doet voortdurend slechte dingen, waarover hij zich schaamt. Wanneer hij het evangelie hoort, vindt hij dit prachtig, want het belooft hem zaligheid en behoud. Het spreekt tot hem van gerechtigheid, vrede en blijdschap, maar telkens grijpen de boze machten hem en wordt hij aangezet tot zondigen.

In opwekkingssamenkomsten vindt men talrijke van zulke zoekende mensen. Tijdens zo’n bijeenkomst ervaren zij de tegenwoordigheid des Heren en zij aanvaarden het evangelie met blijdschap.

Zij bekeren zich, laten zich dopen en worden vaak zelfs gedoopt met Gods Geest. Met de vermeerdering van de kennis groeit het geloof en het woord van God begint het leven te vernieuwen. Maar telkens blijkt dat de bezette segmenten van hun leven voor deze vernieuwing niet openstaan. Het woord dat wast, stuit op de harde stukken van het gedeelde hart. Op bepaalde terreinen van hun innerlijke leven blijft de boze beslag leggen. Op bepaalde tijden grijpen de machten deze gebondenen en zetten hen aan tot zondigen. Zij hebben geen overwinning over hun geïrriteerdheid, maken zich om het minste of geringste driftig, gebruiken geweld, of er komt een sluier over hun denken zodat zij zich voor de zoveelste maal misgaan, of er overvalt hun een depressie.

Zoals de vogelen des hemels beeld waren van de boze machten, zo zijn dit hier de stenen. In het eerste geval was er sprake van het wegroven van het goede zaad voor het ontkiemde. In het tweede geval kan het evangeliegraan de wortels niet uitslaan, zich dus niet ontplooien, doordat het op verzet van deze inwonende geesten stuit. De oorzaak van dit innerlijke conflict is, dat de stenen nooit weggeruimd werden, dit wil zeggen dat deze mensen nooit in de naam van Jezus bevrijd werden van de boze geesten die hen knechtten. Onze Heer geeft hier een tekening van een groot deel van het christendom, dat eeuwen lang wel het evangelie hoorde verkondigen en gedeeltelijk aannam, maar dat nimmer verlost werd. Talrijke mensen bezochten de kerkdiensten, aanvaardden het evangelie van schuldvergeving, maar de boze geesten bleven een deel van hun leven opeisen. Naar hun inwendige mens verlustigden zij zich in de wet Gods, maar zij waren tegelijkertijd krijsgevangenen van de wet der zonde, doordat zij geen baas in eigen levenshuis waren (*Romeinen 7:21-23*). Openlijk werd daarom beleden dat men zondaar bleef tot de dood en dus tot het einde toe een geknechte en een overwonnene bleef.

Ook in de revivalsamenkomsten stroomden de honderden naar voren om 'hun hart aan de Heer te geven' of 'om een beslissing voor Jezus te nemen'. Er was enthousiasme, blijdschap en beweging. Vaak stonden er duizenden met de handen ten hemel geheven in 'volle overgave'. Maar waardoor werden van die talrijken zo weinigen toegevoegd aan de gemeenten? Waardoor hielden slechts enkelen stand? Het werd hun niet bekend gemaakt

dat er een weg tot ontkoming was, dat er een plan Gods was 'om ons te redden van onze vijanden en uit de hand van allen die ons haten' en dat God 'ons zou geven, zonder vreze, uit de hand der vijanden verlost, Hem te dienen in heiligheid en gerechtigheid voor zijn aangezicht, al onze dagen' (*Lucas 1:71-75*).

Wanneer een gebonden mens het woord van God aanvaardt, kan het zijn dat er voor een ogenblik wel een nieuw leven in hem ontluikt, dat er wat gerechtigheid, vrede en blijdschap in hem komen. Maar het is maar voor een korte tijd. Zolang alles meeloopt en hij tussen gelijkgestemde broeders en zusters in het zegenrijke klimaat van de opwekking verkeert, gaat het goed. Wanneer hij evenwel uit deze beschermende omgeving terugkeert in zijn milieu, waar de boze heerschappij uitoefent, raakt hij alles weer kwijt. Jezus sprak dat de zon opkwam en met haar verzengende stralen begon te schijnen. Dit is een verdrukking die van buitenaf op de mens aankomt. Er kunnen dan met de zich ontwikkelende plant van Gods woord twee dingen gebeuren: of deze slaat zijn wortels dieper in de aarde, wordt sterker en blijft leven, of hij verdort door gebrek aan water. Jezus leerde dat de verdrukkingen de kinderen Gods niet bespaard zullen blijven. De Heilige Geest is evenwel de bron van levend water, waardoor de plant van Gods woord blijft groeien en vrucht draagt. De verdrukkingen en de vervolgers maken zich op om het woord Gods te vernietigen, maar de Heer gebruikt verdrukking en vervolging om zijn volk te testen en sterk te maken. De verdrukking van buitenaf brengt een innerlijke groei teweeg.

Ook de innerlijke verdeelde mens staat bloot aan de aanvallen van zonde, ziekte en leugenmachten. Ook hij maakt kennis met verdrukking, vervolging en smaad om de wille van het woord van God. Ook zulk een mens heeft immers met blijdschap de schuldvergeving door het bloed van Jezus, aanvaard en ook hij richt zich op de beloften aangaande genezing, herstel, vrede en gerechtigheid. Maar ook bij hem laat de Heer toe dat hij beproefd wordt in zijn geloof aan de beloften en ook in zijn geduld en in zijn volharding. In dit verband schreef de apostel: 'Indien hij echter als christen lijdt, dan schame hij zich niet, maar verheerlijke God onder die naam. Want het is nu de tijd dat het oordeel begint bij het huis Gods' (*1 Petrus 4:16,17*). Ook de Heer Zelf kende deze verdrukkingen en vervolgingen, maar Hij sprak: 'De overste dezer

wereld komt en heeft aan Mij niets' (*Johannes 14:30*). Wanneer een mens evenwel bezet gebied is, blijkt bij de beproeving dat de duivel komt en wel iets in hem vindt: de boze geesten vinden aansluiting bij de machten die in de mens huizen en brengen deze tot activiteit. Dan wordt bij verdrukking en vervolging eruit gehaald wat erin zit: drift, jaloezie, onreinheid, geweld, angst, oneerlijkheid, enzovoort. De boosheid voert weer heerschappij en de plant van Gods woord die zich een ogenblik ontwikkeld had, verdort.

In een gebonden mens kan het zaad van het evangelie geen wortel schieten, dus niet doorwerken; de machten beletten het. Zij spelen op en de gebondene ziet het niet meer, gelooft het niet meer en laat het woord los. Hij kan de geestelijke strijd niet volhouden en tot overwinning brengen, omdat zijn leven niet klopt.

Wie de hoge weg met Jezus gaan wil, kan zich niet permitteren om voortdurend in zonde te vallen. Indien hij merkt dat zijn wapenrusting nog onvolledig is, zal hij daarom tot zijn broeders gaan en hun verzoeken bij hem de boze geesten in de naam van Jezus te verdrijven: hij zal de stenen eruit laten halen! Jezus beschreef deze nieuwtestamentische methode met de woorden: 'Indien Ik door de Geest Gods de boze geesten uitdrijf, dan is het Koninkrijk Gods over u gekomen' (*Mattheüs 12:28*). Hij gaf ook de opdracht aan allen die Hem volgden: 'Als tekenen zullen deze dingen de gelovigen volgen: in mijn naam zullen zij boze geesten uitdrijven' (*Marcus 16:17*). Daarom prediken wij ook nu nog: loslating voor gevangenen en bevrijding voor gebondenen, dat is het opruimen van stenen. Wij geloven dat de belofte Gods nog altijd van kracht is, dat Hij na de afwassing van onze onreinheden ook het hart van steen uit ons lichaam wil verwijderen en ons een hart van vlees, dit wil zeggen een natuurlijk of ontvankelijk hart, wil geven (*Ezechiël 36:26*).

Wij merken op dat de Heer in deze gelijkenis nergens de oplossing van enig probleem geeft, zoals wij dit hierboven wel deden. Hij constateert en beschrijft slechts hoe het in het Koninkrijk der hemelen toegaat en hetgeen wij onder bepaalde omstandigheden kunnen verwachten in verband met de ontwikkeling van het rijk Gods.

Er is een vuurgloed die tot beproeving dient. Deze neemt toe naarmate het einde nadert. Er komt een grote verdrukking over de

gehele aarde, zoals er nimmer geweest is. Dit betreft niet alleen de intensiteit van de aanvallen der demonen, maar bovenal de manier waarop deze attaqueren. Er komt een direct aangrijpen van de mensen door boze geesten, die demonisering ten gevolge heeft. Alleen degenen die waarlijk vrij zijn, in wie de boze niets kan vinden, kunnen overwinnen. Dan zullen zij het ogenblik beleven dat gezegd wordt: 'Ook zal de zon niet op hen vallen' (*Openbaring 7:16*). Zij kunnen dan 'droogvoets' wandelen door 'een zee van glas met vuur vermengd' (*Openbaring 15:2*).

Wanneer gezegd wordt dat iemand het woord met blijdschap aanneemt, betekent dit dat hij het evangelie gelooft. Indien hij evenwel 'iemand van het ogenblik' is, laat hij het in hem geplante woord van God weer los. Velen spreken in dit verband van een 'tijd-geloof' en onderscheiden dit van het zogenaamde 'zaligmakende geloof'. Het werkwoord 'aannemen' in vers 20 zou dan een andere betekenis krijgen dan in *Johannes 1:12* waar staat: 'Doch allen, die Hem (het Woord) aangenomen hebben hun heeft Hij macht gegeven om kinderen Gods te worden. Men leert met een onbijbels uitverkiezingsdogma op de voorgrond, dat een 'waar geloof' nimmer verloren kan worden. Wanneer wij ons bepalen bij het beeld dat Jezus gebruikte, zien wij dat bij de plant enkele groene blaadjes boven de grond komen. Deze kunnen zich niet verder ontwikkelen en verdorren; de plant gaat dood. De vraag zou dan gesteld kunnen worden: 'Had nu deze plant andersoortig leven dan die welke tot volle wasdom komt?' Heeft de laatste plant dan alleen het ware en eigenlijke leven? Het antwoord luidt: 'De plant sterft niet, doordat zijn leven niet goed is, maar de omstandigheden zien kans het leven te doden'. Het tijdelijke geloof staat niet tegenover waar geloof, maar tegenover volhardend geloof. Slechts degene die volhardt in het geloof, wordt behouden, bereikt het doel Gods en draagt vrucht. Wie niet volhardt, valt af. De apostel schrijft: 'Gij hebt volharding nodig om de wil van God doende, te verkrijgen hetgeen beloofd is' (*Hebreeën 10: 36*). De wil van God doen betekent: als een rechtvaardige leven, door de kracht van de Heilige Geest. Wanneer iemand gebonden is, kan hij de wil van God niet doen en zijn geloof lijdt dan schipbreuk.

Verdrukking en vervolging kunnen rechtstreeks van de boze komen en de christen in geest, ziel of lichaam aangrijpen, maar

zij werken ook dikwijls via mensen. In de kerkgeschiedenis zien wij dit verschijnsel veelal in de vorm van geweld dat door de valse kerk werd gehanteerd. Haar leidlieden werden in dat geval door 'vrome' geesten geïnspireerd. De afval voltrekt zich dan in een cirkelgang: de gebonden leider komt in geestelijke verdrukking en verliest het geloof dat de ziel behoudt (*Hebreeën 10:39*); het ware leven wijkt. Religieuze geesten vervangen dit dan door het surrogaatleven van de dwaling die hem nooit tot de volkomenheid voert. Ter wille van deze valse leer gaat hij nu zelf allen vervolgen die het woord der waarheid liefhebben. Hij wordt dan van een verdrukte een vervolger. Natuurlijk ontkent hij dat hij gebonden is, want hij heeft de leugen lief gekregen. Welk een duivels raffinement wordt ons hiermee in de verbasterde kerk, het grote Babylon, geopenbaard! Zij was en is de oorzaak dat velen hun geloof loslaten en verloochenen.

Tussen de dorens

'Een ander deel viel op de dorens en de dorens kwamen op en verstikten het' (vers 7). 'De in de dorens gezaaide is hij, die het woord hoort, en de zorg van de wereld en het bedrog van de rijkdom verstikken het woord en hij wordt onvruchtbaar' (vers 22).

In Palestina houdt de groei van het zaad meestal gelijke tred met die van het onkruid, dat zich dikwijls in de breedte sterk ontwikkelt en het graan dreigt te verstikken. Het aantal soorten onkruid is groot en voor een belangrijk deel behoren ze tot de 'dorens en distels' die de aarde vanwege de vloek opbrengt. Vooral de jodendorens met zijn onuitroeibare wortelstokken bedreigt het zaad. Nog steeds is de Heer bezig om voor het luisterende oor en het ziende oog de geheimenissen van het onzichtbare Koninkrijk der hemelen te ontsluiten. In deze onzienlijke sfeer hebben zowel het goede als het kwade hun oorsprong. Het is daarom noodzakelijk hier alle aandacht aan te besteden en er ruime kennis over te vergaren.

Jezus waarschuwt de mens die het woord van het Koninkrijk met instemming hoort, dat hij niet door de beslommingen of zorgen van het leven zijn doel zal missen. Het is eenvoudig onmogelijk de volmaaktheid in twee werelden na te jagen. Wil men

in het Koninkrijk Gods vooruitkomen, 'dit eerst zoeken', dan zal men wat de aardse dingen betreft, wel eens iets door de vingers moeten zien. Uitdrukkelijk waarschuwt de Heer ons hier voor een perfectionisme dat zich op de zienlijke wereld richt. Wie zijn auto iedere dag wil laten glanzen, zal bemerken dat deze bij het gebruik toch direct weer vuil wordt. Ook de Farizeeën waren zulke perfectionisten in het uitwendige. Jezus noemde ze immers witgepleisterde graven. Zij leken naar buiten wel rechtvaardig doch van binnen waren zij 'vol huichelarij' (*Mattheüs 23:27,28*). De Heer wil juist de onberispelijkheid in de onzienlijke wereld. Daar moet het streven van zijn volk in de eerste plaats op gericht zijn. Paulus beleed: 'Ik jaag ernaar, of ik het ook grijpen mocht' (*Filippenzen 3:12*). Tot een discipelin sprak de Meester dat zij zich over vele dingen bezorgd maakte en zich bekommerde. Hij maakte haar duidelijk dat er slechts een ding noodzakelijk is (*Lucas 10:41,42*). In de bergrede werd deze voor vele christenen zo irritante levensstijl als volgt uiteengezet: 'Maakt u dan niet bezorgd, zeggende: Wat zullen wij eten, of wat zullen wij drinken, of waarmede zullen wij ons kleden? Want naar al deze dingen gaat het zoeken der heidenen uit. Want uw hemelse Vader weet dat gij dit alles behoeft. Maar zoekt eerst zijn Koninkrijk en zijn gerechtigheid en dit alles zal u bovendien geschonken worden' (*Mattheüs 6:31-33*).

Vele christenen leven aardsgezind in weerwil van hun belangstelling voor de dingen van het Koninkrijk Gods. Daarom gaan zij een compromis aan. Door het jagen naar de schatten van deze eeuw en naar de eer van mensen, komen er dorens en distels in vele variëteiten op, zodat het goede zaad verstikt. De gerichtheid op de toekomstige eeuw zou het goede zaad evenwel doen ontspruiten en opwassen. Al is een akker bewerkt en besproeid, wanneer hij uiteindelijk geen goede vrucht voortbrengt, maar wel dorens en distels, die wetteloos en nutteloos zijn, dan voldoet de opbrengst niet aan de verwachting: deze werken worden prijsgegeven aan de machten der duisternis, of verbrand (*Hebreeënen 6:8*). Paulus schreef over zulke christenen dat hun werk zou verbranden en zij zelf schade zouden lijden; zij zullen het doel Gods niet bereiken.

Het Koninkrijk Gods kent geen tobbers, zwoegers of bezorgde figuren, maar alleen koningen en priesters. Het is daarom niet nodig, dat zij die in de dienst des Heren staan, bidstonden moeten

houden of geloofsworstelingen moeten hebben voor de zichtbare dingen: de nieuwe mantel voor hun vrouw, of de schoentjes voor hun kinderen. Het zal hun worden toegeworpen, indien zij zich allereerst bezighouden met het Koninkrijk Gods.

Ook zijn de arbeiders in Gods Koninkrijk niet afhankelijk van de rijken der aarde of van de welwillendheid van ongelovige, medelijdende familieleden, die hun wat toestoppen. De apostel schreef: 'Wie doet ooit dienst in het leger en betaalt zijn eigen soldij?', en: 'Tijdens de veldtocht wordt geen soldaat gemoeid in de zorg voor zijn onderhoud: hij heeft slechts hem te voldoen, door wie hij aangeworven is' (*1 Corinthiërs 9:7* en *2 Timotheüs 2:4*).

Het is evenzo verwerpelijk dat een geroepene een geestelijk werk opbouwt, waardoor hij tegelijkertijd verplicht wordt zich intensief met allerlei natuurlijke zaken bezig te houden. De beslommeringen van deze wereld zullen dan het goede zaad verstikken. De gemeenschap met zijn Heer en de geestelijke arbeid komen dan onherroepelijk in de knel. Zo zijn er voorgangers die zelfs geen tijd meer hebben voor bijbelstudie of gelegenheid om hun preek voor te bereiden. Men moet zich in dit opzicht niet laten bedriegen door schijnredeneringen, maar zichzelf onderzoeken of men wel in het geloof staat, of het aardse dan wel het hemelse prevaleert.

Onder de vele dorens noemt Jezus nog het bedrieglijke van de rijkdom. Een rijke kan moeilijk het Koninkrijk Gods binnengaan. Men kan geen twee heren dienen, 'want men zal of de ene haten en de andere liefhebben, of zich aan de ene hechten en de andere minachten; men kan God niet dienen en Mammon' (*Mattheüs 6:24*). Behoren wij tot het establishment dat zijn aards bezit zo hoog stelt dat het er niet van gescheiden kan worden, of 'zoeken wij de dingen die boven zijn, waar Christus is' (*Colossenzen 3:1*)? De dorens overwoekeren het goede zaad. Men zij dus gewaarschuwd, want verstikking van het graan kan de dood ten gevolge hebben. In ieder geval betekent het: onvruchtbaarheid of het 'nooit tot rijpheid komen', zoals de Canisiusvertaling in *Lucas 8:14* luidt. De zonen Gods kunnen dan niet geopenbaard worden. Dezen immers kunnen hun blijmoedigheid bewaren, ook al wordt hun bezit ontnomen (*Hebreeën 10:34*).

Er gaat in de religieuze wereld een waarschuwing uit tegen een

grote misleiding waardoor miljoenen belijders verstrikt raakten, en die omschreven wordt met de woorden: 'Want al wat in de wereld is: de begeerte des vlezes, de begeerte der ogen en een hovaardig leven is niet uit de Vader, maar uit de wereld' (1 Johannes 2:16). Ook in *Lucas 8:14* is in verband met de dorens sprake van de 'lusten des levens' die het goede zaad kunnen verstikken.

Het laatste bijbelboek tekent ons het grote Babylon, de stad van de afval. Deze is geheel ingesteld op uiterlijk vertoon, wereldzin, schatten van de aarde, geld, kunst, statie, wetenschap en kennis van natuurlijke zaken. Maar in deze stad wordt ook gevonden het bloed van de profeten en van de heiligen die zich geheel instelden op de onzienlijke wereld. Zalig zijn evenwel zij die met Mozes 'de smaad van Christus groter rijkdom achten dan de schatten van Egypte' (*Hebreeën 11:26*).

In goede aarde

'Een ander deel viel in goede aarde en gaf vrucht, deels honderd, deels zestig, deels dertigvoud. Wie oren heeft, die hore!' (vers 8). 'De in goede aarde gezaaide is hij, die het woord hoort en verstaat, die dan ook vrucht draagt en oplevert, deels honderd, deels zestig, deels dertigvoud' (vers 23).

Op een deel van de bezaaide akker zijn geen voetpaden, bevinden zich geen stenen in het land en is de grond zuiver, open en vrij. Hier komt de landman gedurig naar zien en zullen de maaiers te gelegener tijd vrolijk de sikkels in het koren slaan. Wel is in die ene hoek de grond niet overal van dezelfde vruchtbaarheid, wel hebben wind en zon op de ene plaats vrijer spel dan op de andere, maar er is een rijke oogst. Met dertigvoud is de boer tevreden, maar het kan zelfs verdubbeld worden. De bijbel verhaalt ons hoe Izak zelfs een jaar had dat hij een honderdvoudige oogst bijeenhaalde (*Genesis 26:12*). Jezus spreekt hier over de doorwerking van het evangeliewoord in het hart van de mens, de akker waarop het zaad valt. Er komt geen hocus pocus aan te pas. Bij wie het woord niet verstaat, komt de boze en rooft het zaad weg. Er is geen uitverkiezende genade die de snavels van het verfoeilijke gevogelte dichtsnoert. De hoorder zal allereerst het woord van God moeten begrijpen, anders werkt het niet. Wanneer het zaad

op de steenachtige bodem komt, is er geen geheimzinnige kracht die de plant toch voldoende vocht verschaft, zodat hij vrucht kan dragen. De stenen moeten er eerst uit: de mens moet bevrijd worden en verlost worden. De wonderbare korrel is niet sterker dan de dorens en de distels die mede opwassen, want: wie de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem (*1 Johannes 2:15*).

Wat op de goede aarde gezaaid wordt, is het beeld van het evangelie van het Koninkrijk dat in het hart valt van een mens die het begrijpt en die ook veel vrucht draagt. Hij moet het woord dus allereerst horen, want 'het geloof is uit het horen' (*Romeinen 10:17*). Het geloof richt zich door de rechte prediking op Christus. Het wil iets vastgrijpen en daarom is het noodzakelijk dat zo'n persoon het woord verstaat. Wie dagelijks een of meer hoofdstukken in zijn bijbel leest zonder dat hij de bedoeling en de gedachte ervan opneemt, heeft er geen profijt van. Het is hem van even weinig nut als de rooms-katholiek die zijn 'vaderonsjes' bidt, of de boeddhist die zijn gebedsmolen draait. Het heeft ook weinig nut teksten af te drukken en uit het hoofd te leren zonder dat men weet door wie, tot wie en in welk verband zij uitgesproken zijn. Kennis van deze dingen is nodig om de juiste bedoeling van de Schrift te verstaan. Wij denken bijvoorbeeld aan het gebruik van teksten door Jezus en Satan bij de verzoeking in de woestijn. Het is onmogelijk iets 'onbegrepen' aan te nemen en toch de strijd tegen de boze vol te houden, want deze komt en rooft 'wat in zijn hart gezaaid is' (*vers 19*). Men kan het zwaard van de Geest, Gods Woord, alleen hanteren indien men een geoefende in de strijd is.

In het begrijpen van het woord ligt de eenwording met de gedachten van God. Het gevolg hiervan is dat men er ook naar gaat handelen. Van het allergrootste belang is daarbij dat men de Heilige Geest ontvangen heeft. De Heer sprak: "Hij zal u de weg wijzen tot de volle waarheid dus inzicht geven in het gehele plan van God, en 'Hij zal Mij verheerlijken', dus veel vrucht in u tot aanzijn brengen, 'want Hij zal het uit het mijne nemen en het u verkondigen', dat is, het indachtig maken (*Johannes 16:13,14*). Gods woord moet gehoord, begrepen, verwerkt en gerealiseerd worden. Men moet de weg niet alleen kennen, maar deze ook begaan. Men moet in vreze of in diepe eerbied voor de wil van God leven en ontzag hebben voor zijn geboden. Daarom zal de gelovige bang zijn om

de zonde te doen en steeds waakzaam zijn, want de boze ligt op de loer. Zo wordt vervuld: ‘Blijft uw behoudenis bewerken met vreze en beven, want God is het, die om zijn welbehagen zowel het willen als het werken (door zijn Geest die in u woont) in u uitwerkt’ (*Filippenzen 2:12,13*).

Tegenwoordig menen velen dat met vruchtdragen evangelisatiearbeid of zending bedoeld wordt, waardoor dan grote organisaties en kapitale gebouwen vereist zijn. Deze uitdrukking zou dan een synoniem worden van het bedrijven van allerlei activiteiten in de dienst van de Heer. Naarmate men uitgebreider werk verricht, meer doet aan ontwikkelingshulp, aan charitatieve doeleinden, aan het stichten van scholen of aan medische zending, zou men meer vrucht dragen. Het ligt evenwel niet in de bedoeling van de landman, in de oogsttijd een kolossaal veld met kleine plantjes te hebben, maar wel om rijp graan binnen te halen. Dit neemt niet weg dat ieder waar kind van God, volwassen of onvolwassen, te allen tijde graag een getuige van de Heer wil zijn en erop uit is om zielen te winnen. In het natuurlijke leven zal hij ook niet achteraan komen bij het helpen van zijn naaste en bij het bewijzen van barmhartigheid; daarover wordt in deze gelijkenis niet gesproken, maar dit is vanzelfsprekend. Het gaat hier over een geestelijk rijpingsproces en ‘wanneer de vrucht rijp is, laat hij er terstond de sikkel inslaan, omdat de oogsttijd aangebroken is’ (*Marcus 4:29*).

Wanneer iemand geopende oren en ziende ogen heeft, ontvangt hij het evangelie als een zaad dat de wortels diep in zijn levensakker inslaat. Dit is de voorwaarde om altijd vocht te kunnen opnemen en niet te verdorren. Op deze wijze komt het koren tot rijpheid. In *Lucas 8:15* staat: ‘En vrucht dragen in volharding’. De mens volhardt als het zaad diep geworteld is en dus contact heeft met de heilige Geest, het water des levens.

Laten wij toch niet het doel van het evangelie van het Koninkrijk uit het oog verliezen. Paulus definieerde dit zo: ‘Opdat de mens Gods volkomen zij, tot alle goed werk volkomen toegerust’ (*2 Timotheüs 3:16*). Het gaat om een gemeente, ‘stralend, zonder vlek of rimpel of iets dergelijks, zo dat zij heilig is en onbesmet’ (*Efeziërs 5:27*). Wij hebben immers de belofte dat het woord van God niet ledig tot Hem zal wederkeren, maar dat het zal doen wat Hem be-

haagt en volbrengen alles, waartoe Hij het uitgezonden heeft (*Jesaja 55:11*).

De rijpe vrucht komt overeen met de gezaaide korrel, het woord Gods, dat is Jezus Christus. Wij zullen zijn beeld gelijkvormig zijn, dit wil zeggen denken en handelen zoals Hij, en de werken doen, die Hij gedaan heeft ja, zelfs grotere (*Johannes 14:12*).

De volgorde: honderd, zestig, dertigvoud, ziet niet op een geestelijke achteruitgang, zoals soms geleerd wordt. Men gaat dan van de gedachte uit, dat de gemeente van Jezus Christus steeds verder terug zal gaan in aantal en in kracht naarmate de komst van de Heer genaakt. In *Marcus 4:20* staat de volgorde daarentegen in een opklimmende reeks: dertig, zestig en honderdvoud. Wij merken op dat in alle drie gevallen sprake is van geheel rijp koren. De betekenis loopt parallel met de gelijkenis van de talenten in *Mattheüs 25:14-30*. Om de volmaaktheid te kunnen bereiken en om goede werken te kunnen te doen, heeft men de begaafdheden van de Heilige Geest nodig. Deze talenten worden evenwel toebedeeld 'een ieder naar zijn bekwaamheid' of naar zijn vermogen (zie: 'De tweede bergrede').

De gelijkenis sluit met een ernstig beroep op onze aandacht: 'Wie ore heeft, die hore!' Velen zullen immers het woord horen en het niet begrijpen (vers 13). Maar de mens met het geestelijke oor wordt door dit woord wedergeboren of vernieuwd in zijn denken (*1 Petrus 1:23*). Door het geloof aan dit woord ontstaat dan de geestelijke mens die 'van boven is', dus die iedere situatie beziet vanuit zijn positie in de hemelse gewesten. Deze jaagt naar de mannelijke rijpheid en houdt zich daarbij vast aan het woord der waarheid (*Efeziërs 4:13-15*). De schone, rijpe gave korrel is de openbaring van de vrucht van de Heilige Geest die in de christen is. Hij is het voortbrengsel van de volmaakte liefde Gods, die zich richt op: het herstel, de verlossing, de genezing, de onberispelijkheid en de groei van het lichaam van Christus.

Wanneer de Heer deze gelijkenis beëindigt met op het rijke, vruchtdragende leven te wijzen als resultaat van het woord Gods bewijst dit dat het gave rijpe graan niet alleen het verlangen van de hemelse Landman is, maar ook zijn doel dat Hij gerealiseerd wil zien. Velen menen, zoals zondag 44 van de Heidelbergse Catechismus het uitdrukt, dat 'de allerheiligsten zolang zij in dit leven

zijn, maar een klein beginsel der gehoorzaamheid' kunnen verwerkelijken en dat zij zondaars blijven tot de dood toe.

Wanneer de christen evenwel innerlijk met de zonde verbonden blijft, betekent dit dat hij een dubbelhartig mens is, en zo iemand 'moet niet menen, dat hij iets van de Here zal ontvangen, innerlijk verdeeld als hij is' (*Jacobus 1:7*). Hij moet ook niet denken dat hij tot een volkomen en rijpe vrucht zal uitgroeien. Zijn hart is geen goede aarde en deze is nodig om goede vrucht voort te brengen.

Deze eerste gelijkenis eindigt met te wijzen op christenen die na hun rechtvaardiging door het geloof, het heil ervaren hebben en daarom een goede bodem vormen 'van het evangelie der heerlijkheid van Christus' (*2 Corinthiërs 4:4*), dat zonen Gods voortbrengt en garant staat voor een algehele overwinning op het rijk der duisternis en dat wel aan deze zijde van het graf, want hun werken bepalen voor eeuwig hun geestelijke statuur in het Koninkrijk van God.

Het onkruid in de akker

Tarwe en onkruid

‘Nog een gelijkenis hield Hij hun voor en Hij zei: Het Koninkrijk der hemelen komt overeen met iemand, die goed zaad gezaaid had in zijn akker. Doch terwijl de mensen sliepen, kwam zijn vijand en zaaide er onkruid overheen, midden tussen het koren, en ging weg. Toen het graan opkwam en vrucht zette, toen kwam ook het onkruid te voorschijn.’ (Mattheüs 13:24-26)

‘Toen liet Hij de scharen gaan en ging naar zijn huis. En zijn discipelen kwamen bij Hem en zeiden: Maak ons de gelijkenis van het onkruid in de akker duidelijk. Hij antwoordde en zeide:

Die het goede zaad zaait, is de Zoon des mensen:

de akker is de wereld;

het goede zaad, dat zijn de kinderen van het Koninkrijk;

het onkruid zijn de kinderen van de boze;

de vijand, die het gezaaid heeft, is de duivel.’ (Mattheüs 13:36-39a)

Opnieuw staan wij in onze gedachten bij de luisteraars aan de zee. In een tweede gelijkenis schildert de Heer een welvarende landman, die een goede akker bezit. Hij bezaaide deze met zuiver zaaikoren van de beste tarwe die hij uit de vorige oogst geselecteerd had. Hij lette goed op of zich ook onkruid tussen het zaaisel bevond, maar het waren alle mooie en zuivere korrels. Hij zaaide goed en kiemkrachtig zaad in zijn akker. De zon verwarmde de aarde en de vruchtbare, vroege regen deed het gewas snel ontspruiten. De akkerman was tevreden, want zijn veld vormde alras een groen tapijt. Ook de slaven die hem terzijde stonden, verheugden zich op een goede oogst. Zo groeide het koren op, en hier en daar schoot het in zijn aren. Een der knechts bemerkte evenwel iets dat hem niet beviel. Hij riep enkele mededienstknechten en dezen zagen met verbazing en schrik dat er volop onkruid tussen de tarwe groeide. Nu is onkruid alles dat groeit waar het niet groeien mag.

Hier wordt de dolik of de dolle tarwe bedoelt, een grassoort die nauw verwant is aan het ‘Engelse raagras’. Zij lijkt buitengewoon veel op de tarwe, wordt 60-90 cm hoog, heeft scherpe, grascachtige bladeren die iets smaller zijn dan die van de tarwe en blauwgroen van kleur. Zolang de bebladerde halmen te zien zijn, is de overeenkomst met de tarwe groot. Wanneer evenwel de aren te voorschijn komen, is verwisseling uitgesloten. ‘Te voorschijn komen’ betekent: als onkruid kenbaar worden; de Statenvertaling luidt: ‘Toen openbaarde zich ook het onkruid’.

De aren van de tarwe blijven dicht aaneengesloten, maar die van de dolik schieten in sprietten op. Deze plant is een van de weinige grassoorten die vergiftig zijn. Wanneer het zaad ervan tussen het koren komt en men er brood van bakt veroorzaakt het hoofdpijn en duizelingen.

Wanneer de hoorders naar hun woonsteden zijn teruggekeerd en Jezus in zijn huis temidden van zijn vriendenkring vertoeft, vragen dezen om hun de gelijkenis van het onkruid in de akker uit te leggen. De parabel bevatte zo’n grote verscheidenheid van gegevens, dat zij niet in staat waren zich een juiste voorstelling ervan in het Koninkrijk der hemelen te vormen. Zij moesten erkennen dat zij hier een wereld werden binnengeleid, waarvan zij de samenhang en de onderlinge verhoudingen nog niet kenden. Alleen de Meester wist hoe het daar toegaat en wat met ieder onderdeel van de gelijkenis was bedoeld. Geïnteresseerd gaan ze om Hem heen zitten, ten einde zijn verklaring te vergelijken met hun primitieve en onduidelijke inzichten.

Opnieuw zet Jezus dan zijn volgelingen de mysteries van het Koninkrijk der hemelen uiteen: het zaad stelt iets geestelijks voor; het is de drager van gedachten die door de geest geproduceerd zijn en door middel van woorden en zinnen worden overgedragen van de ene geest naar de andere.

Het goede zaad

De Zoon des mensen zaait ‘goed zaad’ uit, want Hij is de verkondiger van de gedachten die uit Gods Geest geboren zijn. De woorden die Jezus uitspreekt, behoren tot het wezen van God. Zij waren als gedachten bij God en zij zijn God (*Johannes 1:1*). In Jezus waren die gedachten zo geïncorporeerd, dat gezegd kon worden:

‘Het Woord of het zaad Gods is vlees geworden’ (*Johannes 1:14* en *1 Johannes 3:9*). Aan Jezus kon men zien en horen wie God was. De Hebreeënschrijver noemt Hem ‘de afstraling’ of de weerkaatsing van de heerlijkheid Gods. Zoals de maan het licht van de zon reflecteert en de nacht op aarde verlicht, zo weerkaatst Jezus de heerlijkheid van God en doorbrak Hij door zijn prediking het duister op aarde: ‘Om hen te beschijnen die gezeten zijn in duisternis en schaduw des doods’ (*Lucas 1:79*).

Wanneer mensen ruzie hebben, kunnen zij door de woorden van een leider weer tot elkaar gebracht worden. Zo bewerkt ook het goddelijke woord het herstel van de verstoorde schepping. De woorden van de Heer waren ‘goede’ woorden, ‘goed zaad’, want zij waren vol kracht en leven. Zij brengen het licht voor de mensen. Zij dragen de ganse schepping, zodat deze weer harmonieus bij elkaar gevoegd wordt, zoals er staat: ‘Die alle dingen draagt door het woord zijner kracht’ (*Hebreeën 1:3*). In zijn denken, spreken en handelen openbaarde de Heer wie de Vader is. Hij toonde diens liefde, wijsheid, genade en diens reddingsplan, want aan het einde van zijn aardse loopbaan sprak Jezus: ‘Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien’ (*Johannes 14:9*). In Christus sprak God de woorden: herstel en vernieuw, en Hij gaf aan zijn Zoon ‘macht over alle vlees’ om zijn gedachten met de mens te volvoeren (*Johannes 17:2*).

Geen mens is te slecht, te gebonden, te ziek, of het evangelie van Jezus Christus heeft een oplossing. Zijn woorden waren immers: ‘Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen’ en ‘Ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaars’ (*Mattheüs 5:3* en *9:13*). Daarom ging Hij rond weldoende, genezende, herstellende en het eeuwige leven schenkende. En Hij is dezelfde, gisteren en heden! In de verklaring van de gelijkenis zegt de Heer: ‘Het goede zaad zijn de kinderen (letterlijk: zonen) van het rijk Gods’. Het zaad brengt zonen voort, die beantwoorden aan het plan van God. Ook in hen wordt het woord vlees. Door deze zonen die zijn wil volbrengen, gaat God verder om de wereld te redden, ‘Want met reikhalzend verlangen wacht de schepping op het openbaar worden van de zonen Gods’ (*Romeinen 8:19*). Zij realiseren de wil van God en brengen de schepping tot haar volheid. Paulus schreef: ‘Mijn kinderen, ter wille van wie ik opnieuw weeen doorsta, totdat Christus in u gestalte

verkregen heeft' (*Galaten 4:19*). Is dus in eerste instantie het zaad het woord, later worden zij die het beeld van de Zoon gelijkvormig worden, zelf zaad genoemd. Het woord wordt vlees in allen die het aannemen en het in volharding vasthouden. Aangaande dit zaaien sprak de Heer tot de Vader: 'Want de woorden die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik hun gegeven' en Hij vermaande zijn discipelen dat zij in zijn woorden zouden blijven, want het gezaaide woord doet wat God behaagt en volbrengt dagene waartoe Hij het zendt (*Jesaja 55:11*).

Wanneer gezegd wordt dat God de wasdom aan het gezaaide geeft, wijst dit niet op een geheimzinnig ingrijpen; het zaad is immers goed en het bezit geest en leven. In de kiemkracht ligt de wasdom besloten. Het gezaaide draagt niet onmiddellijk vrucht. Ook daarin is de natuur de leermeesteres. Eerst komt de halm, dan de aar en dan het volle koren in de aar. Er is dus door het woord een geleidelijke verandering in de mens, maar tenslotte wordt in hem het doel, de volle vrucht, bereikt. Het woord van God veroorzaakt een verandering van denken, een wedergeboorte of innerlijke vernieuwing die naar buiten, in de zichtbare wereld, uittreedt door een geestelijke levenswandel: door de liefde Gods, door vriendelijkheid, door barmhartigheid en door vrede, gerechtigheid en blijdschap. Van dit goede woord zegt de apostel: 'Het woord is betrouwbaar' (*2 Timotheüs 2:11*). Jezus heeft het eerst verkondigd en daarna is het door hen die het gehoord hebben ons op betrouwbare wijze overgeleverd (*Hebreeën 2:3*).

Opgemerkt wordt dat het zaad op de akker der wereld uitgestrooid wordt. Jezus kocht immers de gehele mensheid met zijn leven. Daarom is er sprake van 'zijn akker', en zijn medewerkers hebben de opdracht de woorden Gods aan alle mensensoorten en rassen te verkondigen. Wanneer het evangelie van het Koninkrijk over de gehele wereld verkondigd is, komt het einde, dit wil zeggen dat dan de volle vrucht geoogst kan worden (*Mattheüs 24:14*).

Het kwade zaad

Zo gaat Christus in zijn knechten door de eeuwen heen onzichtbaar verder om met vaste hand het goede zaad uit te strooien. Zij zijn het die in zijn naam van de waarheid getuigen. Hij wordt

echter op de voet gevolgd door vele tegenstanders, de antichristen (1 Johannes 2:18). Dezen worden geïnspireerd door de boze, de duivel, die met verbetering op de wereldakker het zaad van dwaling en leugen om zich werpt. Merk op dat de Heer hier geen heidense wereldgodsdiensten bedoelt, maar valse leringen die te midden van de kinderen Gods gepredikt worden: terwijl de mensen sliepen, kwam de vijand onkruid zaaien tussen de tarwe. Duidelijk wordt hier verband gelegd tussen dwalingen in de christelijke kerk en de boze geesten. Hier is er geen sprake van dat de leugen geërfd zou worden, of dat hij wezenlijk tot de mens behoort, maar hij wordt door de vader der leugen erin gebracht. Johannes waarschuwde: 'Geliefden, vertrouwt niet iedere geest, maar beproeft de geesten, of zij uit God zijn, want vele valse profeten zijn in de wereld uitgegaan' (1 Johannes 4:1). Wanneer zo'n 'valse profeet' aan de deur staat, wordt hij in de onzienlijke wereld vergezeld door de geest der dwaling. Wanneer daarom eenmaal de geest van de antichrist, het beest uit de afgrond, 'gegrepen' is, wordt ook de antichrist, waarin hij huist, gegrepen en beiden worden in de poel des vuurs geworpen.

In deze gelijkenis gaat het niet over een kwade grond, maar over kwaad zaad. Terwijl de kinderen Gods niet waakzaam zijn en hun geestelijke oren en ogen gesloten, komen de verkeerde gedachten binnen. Zij hebben er evenwel geen erg in dat deze door boze geesten geïnspireerd worden. Zij controleren in hun hart het gezaaide niet en vergelijken het niet met hetgeen de Heer gezegd en geleerd heeft. Zij hebben hun zinnen niet geoefend in het onderscheiden van goed en kwaad. In het oude verbond was het in de natuurlijke wereld reeds verboden tweeërlei zaad op de akker te strooien (*Leviticus 19:19*). Dit is een duidelijk beeld: er mogen geen afwijkende meningen toegelaten worden. Ieder zaad heeft immers zijn eigen geaardheid, zijn eigen principe of grondbeginsel. Het zaad van het ware evangelie bezit de kracht en het leven om de mens zover te brengen dat hij rijke vrucht draagt. Dit is de volmaaktheid waarnaar God als landman uitziet. Iedere leer die van dit doel afwijkt, is geïnspireerd door de boze, want deze brengt alleen het principe van de wetteloosheid en geeft misvormde mensen. De gezonde leer is een prediking die de mens herstelt, vervult met de Heilige Geest en tot de volkomenheid voert.

Ook de dwaling kent een ontwikkelingsproces. Zij doet de mens die niet in de waarheid staande blijft, opwassen tot de wetteloosheid en het verderf. Jezus spreekt over 'de kinderen (zonen) van de boze'. In *1 Timotheüs 5:24* staat: 'Van sommige mensen zijn de zonden zo duidelijk dat zij voor hen uitgaan naar het gericht, bij anderen komen zij achteraan'. Er is kwaad dat gemakkelijk aanwijsbaar is, zoals moord, dronkenschap, onreinheid, maar de dwaalingen worden meestal gepredikt door keurige, nette mensen, die evenwel door vrome, religieuze geesten geleid worden. Deze personen zijn dikwijls serieus en ernstig, maar zij zijn verleugend, want zij brengen geen evangelie van het Koninkrijk der hemelen, of zij loochenen de realisatie van het doel van God met de mens. Zij kunnen deze niet onberispelijk, zonder vlek of rimpel, indenken. De waarheid en de valse leer komen bij hun ontwikkeling overeen met de benen van de letter V: in de aanvang liggen zij dikwijls dicht bij elkaar; men merkt ternauwernood dat een broeder een afwijkende en onschriftuurlijke leer aanhangt of predikt. Men kan in het begin met hem optrekken, maar op den duur groeit men uiteen, zoals de benen van de letter V zich van elkaar verwijderen en elkaar nimmermeer ontmoeten. Zo wordt vervuld: 'Ik zal vijandschap zetten tussen uw zaad en haar zaad', tussen het zaad van de boze (de leugen) en het zaad van de vrouw, Jezus Christus (de waarheid).

Sommige christenen leren dat een kind van God niet door een boze geest gebonden kan zijn. Zij zeggen: 'Waar de Heilige Geest zit, kan de boze zich niet ophouden'. Maar de inwoning van de Heilige Geest kunnen wij niet vergelijken met een vaste stof en dan redeneren: waar een stoel staat, kan zich geen tafel bevinden. Het beeld van een gas zou meer aanvaardbaar zijn, want in een vertrek met zuivere lucht, kan toch wel een giftig gas binnenkomen. Paulus constateerde dat de Corinthiërs een andere geest bezaten, die zij niet bij hun doop in de Geest verkregen hadden (*2 Corinthiërs 11:4*).

Het ware christendom schept scherpe tegenstellingen. Wanneer men daarom de dwaling radicaal van de hand wijst, zal men ongetwijfeld van hoogmoed beticht worden. De tegenpartij duldt eenvoudig geen zekerheid van het geloof. Zij zal zeggen: 'Hoe kun je nu weten dat je een kind van God bent?', of: 'Je denkt zeker dat je het alleen weet!'

De waarheid is evenwel eenvoudig en niet zus of zo. Zij is de weg die door de hemelse gewesten naar het doel van de volkomenheid voert. Daarbij wijst de Heilige Geest de weg tot de volle waarheid (*Johannes 16:13*).

Ook vindt de boze het kind van God hoogmoedig, wanneer dit zegt: 'Ik ben een rechtvaardige en ik strek mij uit naar de volmaaktheid', of 'God gedenkt mijn zonden niet meer'. Hij kan zich hiervan eenvoudig geen voorstelling maken, doordat zijn zonden nimmer vergeven worden en voor hem de weg naar de troon gesloten blijft.

Ook zal hij degene die zich van de dwaling distantieert, beschuldigen van liefdeloosheid, want hij wil dat deze ook hem gehoor geeft en ook hem laat meespreken. Wie zegt: 'Niet de leer, maar de Heer', begrijpt niets van het werk van de grote zaaier, die het evangelie der waarheid of dat van het Koninkrijk der hemelen, verkondigde. Wat Jezus en zijn apostelen leerden, was waar. Daarom vermaant Paulus zijn leerling: 'Blijf gij echter bij wat u geleerd en toevertrouwd is, wel bewust van wie gij het geleerd hebt' (*2 Timotheüs 3:14*).

De vijandige zaaier

'Daarna kwamen de slaven van de eigenaar en zeiden tot hem: Heer, hebt gij niet goed zaad in uw akker gezaaid? Hoe komt hij dan aan onkruid? Hij zei tot hen: Dat heeft een vijandig mens gedaan. De slaven zeiden tot hem: Wilt gij dan, dat wij het bijeenhalen? Hij zei: Neen, want bij het bijeenhalen van het onkruid zoudt gij tevens het koren kunnen uittrekken. Laat beide samen opgroeien tot de oogst' (vers 27-30a).

Men kan begrijpen hoe de slaven schrikken, wanneer zij dit gevaarlijke onkruid overal de toppen zien opsteken: over het gehele veld groeide het tussen de tarwe. De gedachte van de knechts is, dat dit nooit vanzelf kon komen. Daarvoor was de akker te zuiver en de meester te consciëntieus. Zij gaan naar de eigenaar en vragen: 'Heer, hebt gij niet goed zaad op uw akker gezaaid, waar komt dan dit onkruid vandaan?' Zij tonen hem daarbij de stengels die ze hier en daar geplukt hebben. Het antwoord luidt: 'Het zaad was goed en van de beste tarwesoort, maar dit heeft een

vijandig mens gedaan'. De landman had een felle tegenstander en hij wist dit. Een boos man was afgunstig op zijn bezit en op zijn voorspoed. Toen de arbeiders sliepen, was hij bij helder maanlicht ook over de akker gegaan en had met volle hand zijn zaad, de dolik, eroverheen gestrooid. Toen hij dit gedaan had, sloop hij weg, met leedvermaak en helse vreugde in het hart. Zover kan de haat de mens voeren, dat deze met opzet het bezit van zijn medemens beschadigt of vernielt, of de akker van zijn rivaal met een lastig uit te roeien onkruid bezaait.

Een blik in de kerkgeschiedenis

Wanneer onze Heer zijn evangelie over deze wereld prediken laat, is Hij als een mens die goed zaad in de aarde werpt, waaruit een goede plant te voorschijn komt. De eerste christenen waren navolgers van Jezus. Zij spraken zoals Hij, handelden zoals Hij en droegen de smaadheid van het evangelie zoals Hij. Heel het leven en de leer van Jezus Christus beogen toch de nieuwe mens, die naar het beeld Gods geschapen is tot ware gerechtigheid en heiligheid en geschikt tot alle goed werk. Daarom verkondigden zij het evangelie van redding en verlossing, genazen de zieken en dreven duivelen uit. Zo maakten zij het Koninkrijk Gods tot een heerlijke realiteit op aarde.

Een Grieks geleerde in het midden van de tweede eeuw moest dit ook erkennen. Deze schildert het leven der eerste christenen aldus: 'Zij begaan geen echtbreuk en leggen geen vals getuigenis af; zij eigenen zich geen hun toevertrouwde goederen toe en zoeken niets te verkrijgen, wat hun niet toebehoort. Zij eren hun ouders en doen goed aan hen die hun nastaan, en ze oordelen rechtvaardig. Zij nemen hun onderdrukkers voor zich in en maken hen tot vrienden, en hun vijanden doen ze goed. Hun vrouwen zijn rein, o keizer, als jonkvrouwen, en hun dochters zijn zacht en hun mannen onthouden zich van alle onreinheid op grond van de hoop op de komende vergelding die in de andere wereld geschieden zal. Op grond van de liefde die zij hebben voor de slaven en de slavinnen en de kinderen van dezen, die sommigen bezitten, onderwijzen zij dezen, opdat zij ook christenen worden. Wanneer dezen christenen geworden zijn, noemen zij hen broeders, zonder enig ver-

schil te maken. Zij aanbidden de vreemde goden niet, maar wandelen in alle ootmoed en goedheid, en leugen wordt bij hen niet gevonden. Zij hebben elkaar lief; de weduwen vergeten zij niet en zij bevrijden de wezen van degenen die hun kwaad doen. Wanneer zij horen dat een van hen gevangen is, of onderdrukt wordt ter wille van de naam van hun Messias, maken zij allen zijn zaak tot de hunne en indien het mogelijk is hem te bevrijden, dan bevrijden zij hem. Als er een onder hen is, die gebrek lijdt en arm is en zij zijn niet welgesteld, dan vasten zij twee of drie dagen, opdat zij de armen iets te eten kunnen geven. Iedere morgen en op alle ogenblikken denken zij aan Gods weldaden hun bewezen, loven en prijzen zij Hem en danken Hem voor eten en drinken'.

Het zaad dat Jezus Christus in de wereld gestrooid had, was goed zaad. Het was hemels zaad, doordat de kracht van het Koninkrijk Gods zich erin bevond. De heidenen wisten dat het christendom het hele bestaande staatkundige en burgerlijke leven grondig ging veranderen. De volgelingen van Jezus vormden in die dagen een bewuste en onbuigzame oppositie tegen de macht van satan in zonde, ziekte en gebondenheid. Daarom waren zij onder de heidense godsdiensten een aparte groep. Een religie meer of minder deed er niet toe in het grote Romeinse rijk, maar deze kinderen des Koninkrijks vormden de goede akker van de hemelse Landman in het grote imperium. Zij waren de planting van de Zoon des mensen.

Bovenstaande beschrijving van de eerste christenen is wel aantrekkelijk, indien wij haar bezien tegen de achtergrond van onze afvallige tijd, maar toch is zij voor ons geen doel waarnaar wij ons uitstrekken. Wij hebben evenwel het oog gericht op de volkomenheid in de zienlijke en in de onzienlijke wereld, op een toekomst waarin de zonen Gods, die het beeld van Jezus Christus gelijkvormig zullen zijn, geopenbaard worden. De gemeente in de eindtijd zal niet alleen in het natuurlijke leven tot voorbeeld strekken, waar zij zal bovenal geschikt zijn om de laatste fase van de strijd in de hemelse gewesten te winnen, namelijk de slag van Harmagedon. Het groenende veld, waarop de pas ontsproten halmen begonnen te groeien, bood een kostelijke aanblik, maar 'de landman wacht op de kostelijke vrucht van de akker' (*Jacobus 5:7*, Canisiusvertaling).

Maar bij het opkomen van het koren heeft de vijand evenwel zijn slag al geslagen. Het beginsel van het geheim der wetteloosheid was in de dagen van Paulus reeds in werking (2 *Thessalonicenzen* 2:7) en Johannes deelt mede, dat in zijn tijd vele antichristen waren opgestaan (1 *Johannes* 2:18). Dezen begonnen toen ook te 'groeien'. De kerkgeschiedenis toont aan dat reeds vanaf het begin de visie op de onzienlijke wereld verdween. Zo wordt de gemeente van Efeze reeds gewaarschuwd: 'Gedenk dan van welke hoogte gij gevallen zijt' (*Openbaring* 2:5). Jezus Zelf had voorspeld dat er een tijd zou komen dat allen zouden insluimeren, zowel wijze als dwaze maagden. Doordat de mensen 'sliepen', dat wil zeggen dat zij geen inzicht hadden in de geestelijke wereld en dus ook geen onderscheid bezaten in het wezen van goed en kwaad, kon de boze zijn slag slaan.

Wanneer de apostel Johannes op Patmos in visioenen de doorwerking van de valse leringen ziet in het grote Babylon, de moeder der geestelijke hoererijen en van de gruwelen der aarde, is hij evenzeer verwonderd als de slaven van de landman in onze gelijkenis. In *Openbaring* 17:6 wordt opgemerkt dat de apostel zich verbaasde met grote verbazing. Hoe was het mogelijk dat zo'n verborgenheid nimmer aan het licht kwam? In welk een Egyptische duisternis verkeerden de kinderen Gods, dat zij dit mysterie van de ongerechtigheid niet konden ontraadselen? De oorzaak lag in het feit dat zij geen kennis hadden van de geestelijke wereld, noch van het Koninkrijk der hemelen. Aan de gemeente in de eindtijd is het evenwel vergund door de werking van de Heilige Geest de sleutels van het Koninkrijk der hemelen weer ter hand te nemen. Zij ziet klaar en helder welk een geraffineerd spel de boze al de eeuwen door gespeeld heeft. Ten gevolge van de door de duivel geïnspireerde gedachtewerelden begonnen in de tijd van Constantijn de Grote en van Augustinus in de kerk ook 'de gruwelen der aarde' te komen, de vervolgingen van de kinderen Gods.

Wel had de grote Landman gezegd: 'Laat ze tezamen opwassen tot de oogst', maar de ongehoorzame leiders achtten het beter deze waarschuwing in de wind te slaan en maar met het uittrekken van het onkruid te beginnen. De grote 'kerkvader' Augustinus zocht naar argumenten waaraan de christenen het recht zouden kunnen ontlenuen, hun medebroeders, de andersdenkenden, te

vervolgen. De vraag: 'Wilt gij dan dat wij heengaan en al die valse tarwe eruit trekken?', heeft hij voor zichzelf met een 'ja' beantwoord. Het verschrikkelijkste ogenblik in de hele kerkgeschiedenis was, toen Augustinus het beginsel opstelde: 'cogite intrare', dit is: 'dwingt ze om in te gaan', ontleend aan *Lucas 14:23*. Zelden kwam er een verderfelijker leuze over de lippen van een christen, want hij wilde dit niet verwerkelijk zien zoals Christus dit deed, toen Hij bij Maria van Magdala zeven duivelen uitwierp en haar zo tot zijn volgelingen maakte, of zoals Hij de bezetene van Gadara verlostte van het demonenlegioen en hem zo dwong aan zijn voeten te komen, maar Augustinus wilde dwingen door menselijk geweld en met het zwaard der vervolging in de vuist. Bovendien nog zonder onderscheiding van goed en kwaad! De zon van het evangelie hield op te schijnen en het werd in de kerk duistere nacht. Vanaf Augustinus trok de kerk het zwaard uit de schede en al de van bloed druipende beulen, die in de Middeleeuwen hun woede op de ketters koelden, konden zich op de autoriteit van Augustinus beroepen en ze deden dit dan ook.

Ook de reformatoren, waaronder Calvijn, hadden geen inzicht in de hemelse gewesten. In plaats van de boze geesten uit te werpen om zo vrij baan te maken voor het Koninkrijk Gods, streden zij tegen vlees en bloed. Wij denken aan de raadsprotocollen van 1545 in Genève en de houding van Calvijn in de heksenprocessen. De vierendertig zogenaamde pestzaaiers zouden met zalf, bereid uit de uitwerpselen van de duivel, de klinkers voor de woningdeuren hebben besmeerd en op deze wijze de pest in de stad hebben gebracht. Voordat zij verbrand werden, hakte men de vrouwen de rechterhand af en de mannen werden met gloeiende tangen gemarteld, waarbij hun lichaam opengescheurd werd (zie: 'Misère en grootheid van Calvijn' door dr. N. J. Hommes).

Zo werd de geschiedenis van de kerk er een van bloed en tranen, van onrecht en geweld en van het ombrengen van miljoenen levens die dierbaar waren in Gods oog. In plaats van het onkruid uit te trekken, heeft men het koren met handenvol eruit gerukt. Naar welke periode in de kerkgeschiedenis kunnen wij teruggrijpen en zeggen: 'Zo'n tijd verlangen wij ook?' Er zijn in de kerk geen schatten van het verleden overgeleverd, maar als wij terugzien, worden wij geconfronteerd met haar degeneratieproces. De apos-

tel schreef: 'Wartoe zou mijn vrijheid beoordeeld worden door eens anders geweten?' (*1 Corinthiërs 10:29*). Dat andere geweten, dat 'vreemde geweten' zoals de vertaling Brouwer luidt, heette de inquisitie en de vele geestelijke rechtbanken die het onkruid wel wilden uittrekken en zich daarbij schromelijk vergisten. Schreef de grote ketterjager Conrad van Marburg niet: 'Wij willen honderd onschuldigen verbranden, als er maar één ketter onder is'?

Men zegt wel eens dat deze mensen handelden naar de geest van hun tijd. Zo was het ook. Daarom waren zij in hun tijd ook acceptabel, maar de geest van de tijd is steeds die van de overste dezer wereld en niet die van Christus. Hoeveel leiders konden het toen met de apostel zeggen: 'Zijt mijne navolgers, gelijk ik van Christus' en 'wat gij van mij gehoord en gezien hebt, brengt dat in toepassing'? Daarom kan de kerkgeschiedenis nooit onze maatstaf zijn. Zij is in hoofdzaak de historie van Babylon, 'de grote hoer, die zit aan vele wateren (van valse leringen), met wie de koningen der aarde gehoereerd hebben' (*Openbaring 17:1,2*). Een beroep op de vaderen is teruggrijpen naar de tijd dat het gezaaide graan te zamen opgroeide met het uitgestrooide onkruid, naar de tijd van de slapende en sluimerende maagden, naar de tijd van afval en van verbastering op Gods akker.

Wanneer is de zuivering?

Op de vraag waardoor men niet in staat was het onkruid te herkennen en uit te wieden, is het antwoord: men wist niet hoe de tarwe er eigenlijk uitzag. Men kende de halm, misschien de aar, maar het volle koren in de aar, het duidelijkste herkenningsteken, was nog niet geopenbaard. Wanneer men zich oefent in het onderscheiden van goed en kwaad, moet men allereerst het goede kennen. Jezus maakte er ons opmerkzaam op, dat dit in de eindtijd pas mogelijk is, in de dagen van de oogst. Men kan de dwalingen slechts onderscheiden in het licht dat de 'volheid' des tijds erop werpt. De wereld, de christenheid en de afvallige kerk maken zich nu gereed voor de eindfase. Onze tijd is geheel verschillend van vorige eeuwen. Overal wordt radicaal met het verleden afgerekend. Onze methoden, onze gebruiken, onze inzichten staan veelal los van de voorbijgegangene eeuwen. Onze jeugd is niet meer geïnteresseerd bij

de tijd van de trekschuit, de vetkaars, de ganzenveder en het buskruit. Wij leven in de atoombedeling. Wanneer de moderne valse profeten langs de deuren gaan, zijn wij niet gebaat bij de kennis van 'De vijf artikelen tegen de remonstranten'. Tegen hen vinden wij geen verweer in de oude geschriften.

Onze gedachten gaan evenwel reeds uit naar de oogst, naar het rijpe graan en naar de volheid. Jezus leert ons rekening te houden met de toekomst en niet achterwaarts te kijken. Het tijdperk van de aar, waarin wij nu leven, vestigt alle aandacht op wat komen gaat: het volle koren in de aar. Onze belangstelling blijft niet staan bij de halm, maar richt zich op de vrucht die aan het groeien is. Overall zien wij de groene knopjes verschijnen. Het is aanvanke-lijk nog zacht en nietig, maar het groeiproces gaat snel.

In de laatste jaren zijn bij verschillende christenen de ogen open gegaan. Zij werden wakker uit hun sluimering. De late regen begon te vallen: zij werden gedoopt met de Heilige Geest en kregen toen ook inzicht in de structuur van het Koninkrijk der hemelen. Zij weten dat de geestelijke gaven onmisbaar zijn om het voorgestelde doel te bereiken. Het geheim van het volle evangelie is, dat het niet teruggrijpt naar de gavenloze eeuwen van de halm, maar vooruitziet naar de tijd van het einde, wanneer het doel bereikt is en de oogst binnengehaald wordt.

De vraag rijst, of men met het bijbelse gegeven dat men het onkruid nu nog niet moet bijeenhalen, dan de dwaling in de gemeente maar tolereren moet? Het antwoord luidt: neen. Van de openlijke zondaars wordt gezegd: 'Doet, wie niet deugt, uit uw midden weg' (1 Corinthiërs 5:13). Bij valse leringen ligt dit anders. Velen worden misleid en zien dit (nog) niet in. Reeds de psalmist geeft op dit probleem antwoord, wanneer hij zegt: 'God zal door onderwijzing hen die dwalen, brengen in het rechte spoor'. De voorganger met de oudsten zijn in de gemeente van Jezus Christus verantwoordelijk voor de gezonde leer. In de naam des Heren zullen zij als trouwe dienstknechten goed zaad op de akker uitstrooien. Zij zijn verantwoordelijk aan hun hemelse opdrachtgever op welke wijze zij de kudde weiden en voedsel geven. Wanneer de volle waarheid gebracht wordt, zullen de ogen der misleiden geopend worden. Dan zal de geest der dwaling niet staande kunnen blijven tegenover die van de waarheid. Wanneer men, om een

beeld te gebruiken, in een donkere schuur het licht ontsteekt, vlucht het ongedierte immers naar alle hoeken en gaten om zich te verbergen.

De apostel Johannes schreef over de antichristen in zijn dagen: 'Zij zijn van ons uitgegaan, maar zij waren uit ons niet' (1 Johannes 2:19). Deze mensen die leringen van boze geesten vasthielden, waren er dus niet uitgeworpen, maar zij maakten zichzelf van de gemeente los. Wanneer evenwel de leidslieden van een kerk zelf dwalingen verkondigen, worden de kinderen Gods die zich aan de waarheid houden, vermaand: 'Gaat uit van haar mijn volk, opdat gij geen gemeenschap hebt aan haar zonden en niet ontvangt van haar plagen' (Openbaring 18:4). Gods woord werkt altijd als een tweesnijdend zwaard dat leugen en waarheid vaneen scheidt.

Waar in de eindtijd het heldere licht van Gods woord weer gezien wordt, door het evangelie van het Koninkrijk der hemelen dat verkondigd wordt, zullen de dwalingen ook radicaler en sneller ontmaskerd worden. Dit herkennen van de dwaalleraars en hun uitgaan uit de ware gemeente, zal voor het lichaam des Heren tot een volkomen zuivering leiden, 'en daaraan onderkennen wij dat het de laatste ure is'. De volle waarheid, waarin ook de Heilige Geest leidt, werkt oordelend, dat is scheiding makende.

De bijbel waarschuwt ons ervoor dat de valse geesten vaak in 'schapenvachten' en 'als engelen des lichts' tot ons komen. Zij lijken zo tolerant, lief en vriendelijk, maar men heeft in de geestelijke wereld met wolven te doen, die eropuit zijn de kudde te verscheuren. Soms zijn ze zelfs vermomd in het kleed van het volle evangelie en zeggen: 'Zo zegt Jezus', terwijl de Heer hen niet gezonden heeft. Voor de gemeente is het van het grootste belang, in de waarheid staande te blijven, zodat ook deze geesten gemakkelijk tentoongesteld kunnen worden.

Het onkruid wel herkenbaar

Nogmaals wijzen wij op de kenmerken waarmee de boze leer-geesten zich openbaren. Wij schreven reeds dat zij steeds de sleutels van het Koninkrijk der hemelen wegnemen, zodat de christen geen inzicht meer heeft in de onzienlijke wereld, waar hij toch zijn burgerschap heeft en wandelen en strijden moet.

Jezus sprak tot zijn discipelen: 'Ik zal u de sleutels geven van het Koninkrijk der hemelen' (*Mattheüs 16:19*). Wanneer wij de dwaling willen herkennen, zullen wij een objectieve maatstaf moeten bezitten. Indien dit niet zo is, vervalt iedere zekerheid en zijn wij overgeleverd aan het sentiment, aan bepaalde geaardheden en aan natuurlijke denkwijzen. Dan zouden wij de volle waarheid nimmer kunnen bezitten, omdat het 'ja' van de een even krachtig klinkt als het 'neen' van de ander. Wij wijzen er nog ten overvloede op, dat het onkruid dat door de boze tussen de goede tarwe gezaaid wordt en eerst haast niet te herkennen is, niet doelt op zonde of ziekte die onder de kinderen Gods voorkomen. Deze zijn immers gemakkelijk herkenbaar, doordat zij wetteloze werken in de zienlijke wereld zijn. De dwaling evenwel wast op in de onzienlijke wereld en wij zullen dus de sleutels van het Koninkrijk der hemelen moeten bezitten en hanteren om haar te kunnen ontmaskeren. Een christelijke religie die zich niet met de geestelijke wereld van het Koninkrijk Gods bezighoudt, is een dwaling. De apostel der liefde sprak: 'Geliefden, vertrouwt niet iedere geest, maar beproeft de geesten, of zij uit God zijn; want vele valse profeten zijn in de wereld uitgegaan' (*1 Johannes 4:1*). In de vele valse profeten zijn de leugengeesten werkzaam. Wij kunnen ze alleen beproeven met de kennis die wij hebben van de onzienlijke wereld, dus met de schatten die wij door het gebruik van de sleutels van het Koninkrijk der hemelen verworven hebben. Wanneer een volk geen kennis heeft van de geestelijke wereld, van de wetten die daar gelden, en van de plannen die God heeft, gaat het te gronde (*Hosea 4:6*).

Jezus beschuldigde de wetgeleerden in zijn dagen dat zij de sleutels van het Koninkrijk der hemelen, die der kennis, weggenomen hadden (*Lucas 11:52*). Schriftgeleerden en Farizeeën sloten het Koninkrijk Gods voor de scharen toe. Zij onderwezen wel, maar hielden het volk geestelijk onwetend. Zelf gingen zij dit Koninkrijk niet binnen en die wel trachtten binnen te gaan, verhinderden zij dit (*Mattheüs 23:13*). Hun godsdienst was op de zienlijke wereld gericht; op het onderscheiden van reine en onreine spijzen, op het houden van de sabbat, op ceremoniën, op de plechtigheden in de tempel, op het dragen van bijzondere gewaden met gebedsriemen en kwasten, op het uitspreken van lange gebeden. De Heer veroordeelde deze uitwendige religie en vergeleek de

geestelijke leidslieden van zijn tijd met gewitte graven, die van buiten wel schoon schijnen, maar die van binnen (beeld van de onzienlijke mens des harten) vol doodsbeenderen en allerlei onreinheid zijn (*Mattheüs 23:27,28*).

Zo zijn de valse leringen in onze tijd ook veelal aards gericht. De Jehova's getuigen prediken een spoedige ondergang der mensheid in een aards Armageddon, dus geen strijd in de hemelse gewesten, maar tegen vlees en bloed. Zij loochenen ook iedere hemelse bestemming voor de grote massa van hun leden. Zij hebben deze geestelijke wereld voor hun aanhangers toegesloten en ontkennen tegelijkertijd de eeuwige straf in de poel des vuurs, dus de eeuwige scheiding der bozen van God en van al het goede dat Hem toebehoort. Ook verwerpen zij het gebruik der geestelijke gaven. 'De trouwe en verstandige slaaf van Jehova' vindt wonderen en tekenen die de prediking moeten volgen, niet meer nodig. Let ook op hun strakke aardse organisatievorm waarbuiten geen heil is.

De Zevende-Dagsadventisten leggen het accent op het vieren van een oudtestamentische sabbat uit de bedeling der schaduwen. Zij willen geen verandering der wankele dingen die slechts gecreëerd zijn om de hemelse dingen uit te beelden (*Hebreeën 12:27*).

De Mormonen hebben een godheid van vlees en bloed: 'De Vader is een persoonlijk wezen met een vaste vorm en met lichaamsdelen!' Zelfs de Heilige Geest heeft Zich volgens hen in lichamelijke gedaante geopenbaard.

Opmerkelijk is dat de zogenaamde zielelaaptheorie in onze tijd steeds meer aanhangers vindt. Men bedoelt dan met het slapen der ziel, dat deze na het sterven er niet meer is; zij zou dan volkomen dood zijn. Jehova's getuigen, Zevende Dagsadventisten, maar ook vrijgemaakte gereformeerden en zelfs pinkstergelovigen hangen deze onbijbelse leer aan. 'Sterven is: ophouden met leven in elke vorm', is de dwaling die zij leren. Wanneer iemand slaapt, houdt hij echter niet op met leven: zijn uitwendige mens blijft slechts werkeloos, maar ziel en geest leven door. Dit is een beeld van het ontslapen of beginnen met slapen. Bij het sterven wordt het lichaam afgelegd en de inwendige mens leeft voort. De bijbel leert dat reeds nu de inwendige mens overgeplaatst is naar het Koninkrijk Gods en daar een plaats gekregen heeft in de hemelse gewesten in Christus Jezus (*Efeziërs 2:6*). De inwendige mens van

de gelovige is reeds opgewekt tot een nieuw leven. Hij is 'in Christus' die Zich 'het leven' noemt. De zielelaaptheorie leert dat zo'n mens dus bij zijn sterven dit leven verliest, dood is en buiten Christus geraakt. Ook hier ontmoeten wij een valse leer, die de ware christen uit de onzienlijke wereld van het Koninkrijk Gods wegtrekt en hem van het waarachtige leven scheidt.

Waar men de sleutels van het Koninkrijk der hemelen niet meer gebruikt, werd de religie van de massa, zoals in de rooms-katholieke kerk, gericht op het bouwen van machtige kathedralen, op gewijde altaren, op allerlei kunstuitingen en op beelden, op een priesterdom, op rituelen en wijdingen, op zang, muziek en wierook die de zinnen strelen en de aardsgezinde mens imponeren.

Wij denken ook aan de ambtsgewaden, aan de liturgieën en aan de horizontale prediking in de protestantse kerken. De algemeen aanvaarde kinderdoop berust op een natuurlijke afstamming uit kerkelijke ouders, in plaats van op het verkregen kindschap van God in de hemelse gewesten.

De apostel Johannes moest schrijven: 'Ik heb tegen u, dat gij uw eerste liefde (voor het evangelie van het Koninkrijk der hemelen) verzaakt hebt. Gedenkt dan, van welke hoogte gij gevallen zijt en bekeer u en doe uw eerste werken', die in verband stonden met uw wandel in de hemel en met de kracht van de Heilige Geest (*Openbaring 2:5*).

Dit vallen uit de hoge, dit aards gerichte principe vinden wij ook in de Israëlleer, waarbij men aan de natuurlijke kinderen van Abraham bijzondere beloften en een bijzondere positie toekent. Het Nieuwe Testament waarschuwt evenwel: 'Zoekt de dingen die boven zijn, waar Christus is, gezeten aan de rechterhand Gods. Bedenkt de dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn' (*Colossenzen 3:1,2*). De maranathabeweging zoekt met het huidige volk der Joden ook de dingen die op de aarde zijn. Zij houdt zich bezig met een aards Jeruzalem, dus met een stad waar men Christus niet vindt en daarmee niet met het hemelse Jeruzalem. Daarom is de Israëlleer 'aards, ongeestelijk, duivels', omdat het zoeken uitgaat naar hetgeen van beneden is en niet naar de dingen die boven zijn (*Jacobus 3:15*).

De ouden zoals Abel, Henoeh en Abraham hadden nog enige kennis van de onzienlijke wereld. Aan hen werd een getuigenis ge-

geven, want zij hielden zich bezig met de dingen die boven zijn. Deze allen zochten een hemels vaderland en verwachtten de stad met fundamenten, waarvan God de ontwerper en bouwmeester is. De Heilige Geest geeft ons ook getuigenis, want Hij leidt ons binnen in de onzienlijke wereld en verschaft ons kennis aangaande de wetten van God, waarnaar wij ijveren moeten, maar ook van de volle waarheid in de hemelse gewesten (zie *Hebreeën 10:15* en *11:1,2*).

Zelfs bij hun voorstelling van de hemel werken vele christenen met aardse begrippen. De beeldspraak uit de Openbaring nemen zij voor de werkelijkheid. Zij spreken over gouden straten met gouden huizen, waarin zij eenmaal met hun aardse (gelovige) familieleden zullen wonen. Zij spelen daar met overgave op een gouden harp of blazen op een gouden fluit, al missen zij hier iedere muzikaliteit. Zij begrijpen niet dat het woordje 'goud' slechts de uitdrukking is van geestelijke zuiverheid en reinheid. Indien wij de inrichting van de hemelstad op deze wijze letterlijk moeten nemen, zouden wij als liefhebber van de natuur de voorkeur geven aan de eeuwige jachtvelden, waarvan de Indianen droomden. Het wonen in een concrete gouden stad zou voor ons een verschrikking zijn. Als geestelijke mensen zoeken wij echter evenals Abraham een geestelijke stad, waarin de geestelijke tempel Gods zich bevindt.

Er zijn evenwel ook valse leringen die de mens in de onzienlijke wereld brengen. Wij denken aan het spiritisme, aan de beoefenaars van yoga, aan astrologen, aan waarzeggers, aan magnetiseurs, die allen wel in de hemelse gewesten komen, maar aan de verkeerde zijde van de kloof, waar Christus niet is. Zij werken daarom ook met de krachten uit het rijk der duisternis, hoe mooi en beschaafd zij zich ook mogen voordoen.

Wanneer de apostel Johannes zegt: 'Wij zijn uit God; wie God kent, hoort naar ons: wie uit God niet is, hoort naar ons niet', is dit geen hoogmoed, maar deze uitspraak berust op het principe van kennis aangaande het Koninkrijk der hemelen en het hanteren van zijn sleutels. Daarom kan hij vervolgen 'Hieraan onderkennen wij de Geest der waarheid en de geest der dwaling' (*1 Johannes 4:6*).

Een andere vorm van dwaling is het loochenen van het plan Gods met de mens, dat zijn volkomen herstel en volledige wasdom

beoogt. Deze valse leer voert de christen van de grondwaarheid af dat het evangelie gegeven is om hem te maken tot een koning en priester en mederegeerder in de hemelse gewesten. De geest van de dwaling is die van de antichrist, die de geest van de mens verleugent (*1 Johannes 4:3,6*). Deze geest loochent de Vader en de Zoon (*1 Johannes 2:22*). Dit betekent niet dat hij het bestaan van de Vader of van de Zoon zou ontkennen, want Jacobus zegt dat ook de boze geesten geloven dat er een God is (*Jacobus 2:19*). Zij loochenen evenwel het plan van God dat Hij tot stand brengt door de Zoon, namelijk dat de mens eenmaal op de troon van God zal zitten en met Hem zal regeren over al de werken van diens handen.

De vijand haat het beeld van God, de mens, en inspireert de christen dat deze 'het eigen ik doden moet'. Wanneer dit gebeurt, heeft immers het rijk der duisternis vrij spel, doordat alle verzet geweken is. Dan misleiden de machten de zoekende ziel verder, door te zeggen dat de wil gebroken moet worden. Maar zij die de Heer zoeken (alleen voor hen is het evangelie), willen het goede, evenals God Zelf. Wanneer de wil van de mens verbroken is, wordt hij een speelbal van de boze machten en gaat hun wil uitvoeren. Het laatste van zo'n mens zonder wil is erger dan het begin. Hij moet immers belijden: 'Wat ik niet wil, dat doe ik'. De gelovige behoort evenwel zijn wil te koppelen aan de wil van God en zich dus met zijn hele hart te richten op het goede; de Heilige Geest wil in harmonie met de menselijke geest samenwerken.

Let in dit verband op de vernederingen in vele groepen waar de vrome dwaalgeesten door kleding en levenswijze het beeld van God tot een karikatuur maken. Dan komt het discriminerende voorschrift van 'hoed en knoet' bij de vrouwen, terwijl de apostel zegt dat er in Christus noch man noch vrouw is. Ook de engelwereld kent geen verschil in sekse. Zo verplicht men de devote zielen in een pij te lopen of op blote voeten, zodat zij een bezienswaardigheid worden of een museumstuk. Er is dan niets meer te vinden dat aan ongedwongenheid of vorstelikheden herinnert, of dat erop wijst dat de gelovige op weg is naar het doel van God.

Ook achten sommige christenen het noodzakelijk zich los te maken van het natuurlijke leven dat God de mens gegeven heeft en zij menen dat het kloosterleven geestelijk voordeel biedt ten einde welbehagelijk voor God te leven. Maar noch in het Oude

noch in het Nieuwe Testament vinden wij voorbeelden van het 'godvruchtige' monnikenleven. Men spreekt ook over het verblijven in communes en weigert daarmee zijn plaats in het normale leven in te nemen. Deze dingen hebben wel een schijn van godsvrucht, maar ze zijn zonder enige waarde en dienen slechts tot bevrediging van het 'vrome' vlees (*Colossenzen 2:23*). Door deze onttechting van het natuurlijke leven wordt de mens niet in het Koninkrijk der hemelen gebracht; zijn strijd blijft op aarde tegen eigen vlees en bloed! De gewilde nederigheid van sommigen gaat zo ver, dat zij in de hemel wel een 'deurmatje' willen zijn, maar al deze vernederingen gaan rechtstreeks in tegen de hoge bedoeling van God met de mens. Hij heeft ons immers bestemd tot koningen en priesters, tot een uitverkoren en verheven geslacht. Hij baant voor de mens de weg vanuit de duisternis naar het licht, vanuit de macht van satan tot de troon van God. Hij heeft ons denken zo vernieuwd dat wij weten eerstgeborenen te zijn van de ganse creatuur. Deze voorrechten brengen verplichtingen mee. Wij mogen ons koningschap niet verwerpen door te zeggen: 'Als ik maar een laag plaatsje in de hemel bereiken mag'. Zij die zich hiermee tevreden stellen, zijn als Eau, die zijn eerstgeboorterecht verachtte. Het streven naar het koningschap houdt in, dat men door de kracht Gods overwinnaar wordt over zijn vijanden, de boze geesten in de hemelse gewesten.

Wat dunkt u van de uitspraak dat de christen zondaar blijft tot zijn dood? Moet hierbij gezegd worden: 'U geschiede naar uw geloof?' Komt God daardoor aan zijn eer? Of is het een leugen om de mens aan de ongerechtigheid gebonden te houden? De leer dat de mens geheel verdorven zou zijn, speelt de duivel in de kaart, doordat zij de mens op zijn niveau plaatst. De mens is dan niet meer bezet gebied dat uit de macht van satan ontruikt moet worden, maar hij zou dan zelf denticiek zijn met het rijk der duisternis.

De vraag zou gesteld kunnen worden: 'Moet de mens dan niet klein zijn en nederig? Moet hij zichzelf dan niet volkomen achterstellen?' Jezus sprak immers: 'Indien iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf?' (*Mattheüs 16:24*). Wat bedoelde de Heer hier dan mee? Hij sprak over hen die achter Hem willen komen, die dus verlangen hebben Hem te volgen. Dit betreft dus de eerste stap op de hoge weg. Welnu, wie een hemelse roeping deelachtig

wil worden, zal in de zienlijke wereld eerst de geringste willen zijn. Hij zal de gezindheid moeten hebben om anderen te helpen en te dienen. Wie de moeilijke kinderen van een zieke buur in huis opneemt, verloochent zichzelf. Wie babysit is bij een jong echtpaar dat graag naar een samenkomst wil, verloochent zichzelf. Wie staat op eigen gerief, eigen gemak, eigen eer, eigen belang, is niet geschikt om Jezus te gaan volgen, die ook Zichzelf niet zoekt. Wie hiertoe wel in staat is in het natuurlijke leven, wordt in de geestelijke wereld niet gehandicapt door aardsgezindheid of door de bezorgdheid van het leven. Maar in de strijd tegen de boze op diens eigen terrein zal de gelovige de koningsmantel aandoen en zijn autoriteit laten gelden. De ware christen is in de zienlijke wereld toegevend en gemakkelijk, maar in de onzienlijke wereld sluit hij geen enkel compromis, maar neemt zijn plaats als machthebber in.

Dwalingen voeren de christen van het ware fundament in de hemelse gewesten af en brengen hem in het grote Babylon, de stad der verwarring, de grote hoer die zit aan 'vele wateren' of religieuze stromingen. De zuivere en gezonde leer der waarheid brengt hem evenwel over de hoge weg naar het doel, de gelijkvormigheid aan het beeld van Jezus Christus.

Tweeërlei ontwikkeling

'En in de oogsttijd zal ik tot de maaiers zeggen: Haalt eerst het onkruid bijeen en bindt het in bossen om het te verbranden, maar brengt het koren bijeen in mijn schuur.' (vers 30)
'...de oogst is de voleinding der wereld..' (vers 39)

Het opvallende van het leven op aarde is, dat het een ontwikkelingsproces doorloopt. Dit in tegenstelling met het leven in de geestenwereld, dat niet verbonden is met de stof. Engelen liggen niet in de wieg! Voor hen geldt: 'Toen gij geschapen werdt, waren zij (de talenten en de geestelijke begaafdheden) gereed' (*Ezechiël 28:13*).

In *Marcus 4:26-29* spreekt Jezus over een landman die zaad in de aarde werpt. Na deze arbeid gaat hij naar zijn woning, begeeft zich ter ruste, staat de volgende morgen op en doet dit zo vele dagen. Intussen komt het zaad op en groeit, zonder dat de mens iets van dit mysterie begrijpt. 'De grond brengt vanzelf vrucht voort;

eerst een halm, daarna een aar, daarna het volle koren in de aar. Wanneer dan de vrucht rijp is, laat hij er terstond de sikkel inslaan, omdat de oogsttijd aangebroken is.

Heel duidelijk past de Heer dit rijpingsproces toe op de ontwikkeling van de mens in de geestelijke wereld, want Hij merkte op: 'Alzo is het Koninkrijk Gods'.

In *Johannes 3:8* spreekt de Heer ook van de onbegrijpelijke weg die God met de 'uit de geest geboren' mens gaat. Hij vergelijkt hem met de wind: deze 'blaast, waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet, vanwaar hij komt of waar hij heengaat: zo is een ieder, die uit de geest geboren is'. Deze levensweg, deze groei, deze voortgang en deze ontwikkeling, blijven een mysterie, maar zijn en worden wel werkelijkheid.

Nadat God in zes scheppingstijdperken de aarde formeerde, rustte Hij op de zevende dag. Wat wordt hiermee bedoeld? God heeft een plan met zijn werken en in de schepping heeft Hij alles gelegd wat nodig is om zijn gedachten te realiseren. Wat God erin gelegd heeft, komt eruit. De mens heeft Hij gecreëerd met een doel: dat zich een menselijke geest zou ontwikkelen met wie Hij gemeenschap kan hebben en die met Hem de heerschappij zal delen in de onzienlijke en in de zienlijke wereld. Dit plan laat God nooit los en Hij realiseert het door een groeiproces. Zoals de landman ervan overtuigd is dat het goede, geselecteerde zaad, rijke vrucht zal opleveren, zo gelooft ook God in het werk dat Hij geschapen heeft. Dit is zijn 'rust' en als wij onvoorwaardelijk geloven in het bereiken van het doel, gaan wij in tot de geloofsrust, zoals God ook tot rust gekomen is van zijn werken (*Hebreeën 4:10*).

De woorden die bij de schepping uit Gods mond gegaan zijn en die zijn gedachten vertolkten, zullen niet ledig tot Hem wederkeren, maar zullen doen wat Hem behaagt en dat volbrengen, waartoe Hij ze gezonden heeft (*Jesaja 55:11*). In zijn eeuwig voornemen was zelfs het Lam aanwezig, dat de schuld van de mens zou verzoenen en dat 'geslacht is sedert de grondlegging der wereld' (*Openbaring 13:8*).

Bij de woorden 'oogsttijd' en 'voleinding der wereld' of letterlijk: volheid der aeonen of eeuwen, is ook sprake van een ontwikkelingsproces. Zoals het graan zijn groeifasen heeft van halm, van aar en van het volle koren in de aar, zo doorloopt de schepping

tijdperken die naar een volheid gaan. Zo werd in de volheid des tijds, dus aan het einde van het oude verbond, de Zoon van God geboren (*Galaten 4:4*). Die gebeurtenis was tegelijkertijd de inleiding tot een nieuw tijdperk, dat van de gemeente van Jezus Christus. Ook in deze nieuwe aeon zit een ontwikkeling. Zij eindigt bij de openbaring van de zonen Gods en met de wederkomst des Heren. Dit laatste is weer het begin van een nieuw tijdperk, waarin de schepping door middel van de zonen Gods tot herstel gebracht wordt, terwijl satan gebonden is (*Romeinen 8:19*). Na dit tijdperk komen de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Daarin worden ook alle rechtvaardigen van het oude en velen van het nieuwe verbond, vervuld met de Geest van God, opdat tenslotte 'God zij alles in allen' (*1 Corinthiërs 15:28*). Het ganse verlossings- en heilsplan heeft tot resultaat de volmaakte geestelijke mens, die aan het beeld van de verhoogde Meester gelijkvormig is. Deze groei naar het volmaakte wordt tegengestaan door de duivel, de oude slang. Op de weg des levens tracht hij immers de mens het voortgaan te belemmeren door diens hiel te vermorzelen, maar wij weten dat in deze strijd de zonen Gods hem ten langen leste de kop zullen vermorzelen. De uitslag staat voor ons dus vast.

In zijn ontwikkelingsplan experimenteert de Schepper met de geesten van leugen, zonde, ziekte en dood, die van boosheid en van wetteloosheid. Hij heeft immers de leviathan geschapen om ermee te spelen en zijn schepping te louteren, zodat zij tot het schoonste en hoogste resultaat gevoerd wordt (*Psalms 104:26*).

In de gelijkenis van het onkruid tussen de tarwe worden wij met dit ontwikkelingsproces geconfronteerd. Er is een oogsttijd, dit wil zeggen dat het kwade en het goede ten volle in deze tijdsbedeling geopenbaard worden. Het zal dan blijken dat hetgeen uit God geboren is, de overwinning zal behalen op wat door de boze erin gebracht werd. Wij zijn in de rust van God, indien wij vasthouden aan de waarheid dat ondanks alle krachtsinspanningen van de vijand, onze Heer toch zijn werk in ons, door zijn Geest, voltooiën zal.

Wij verwachten dus een tijdsbestek waarin zowel het kwade als het goede tot volle rijpheid komen. De bijbel spreekt in dit verband over 'de dag des Heren' of gebruikt de woorden 'te dien dage'. Dan zal de geestelijke duisternis op de wereld te snijden zijn,

maar tegelijkertijd zal het licht van Gods genade in zijn volk helderder schijnen dan ook tevoren in de heilsgeschiedenis.

De profetie sprak aangaande deze slotfase van onze bedeling: 'Sta op, word verlicht, want uw licht komt en de heerlijkheid des Heren gaat over u op. Want zie, duisternis zal de aarde bedekken en donkerheid de natiën, maar over u zal de Here opgaan en zijn heerlijkheid zal over u gezien worden' (*Jesaja 60:1,2*). Wij merken op dat de profeten van het oude verbond spraken over het einddoel van ons geloof. Zij profeteerden over de voor ons bestemde genade maar ook over de ondergang der valse kerk (*1 Petrus 1:9-12*).

Ook Joël zag deze tijdsbedeling en profeteerde: 'Daarna zal het geschieden, dat Ik mijn Geest zal uitstorten op al wat leeft, en uw zonen en uw dochters zullen profeteren; uw ouden zullen dromen dromen; uw jongelingen zullen gezichten zien,' maar ook: 'Ik zal wonderen geven in de hemel en op de aarde, bloed en vuur en rookzuilen. De zon zal veranderd worden in duisternis en de maan in bloed, voordat de grote en geduchte dag des Heren komt' (*Joël 2:28-32*). Hier dus een vermelding dat de gemeente van Jezus Christus haar hemelse bestemming vervult en tegelijkertijd een verwijzing naar de demonisering van allen die in de waarheid niet staande gebleven zijn, want duisternis, bloed en vuur zijn beelden van de vernietigende werking der boze geesten.

De apostel Jacobus noemt dit groeiproces van de ware gemeente, als hij schrijft: 'Zie, de landman wacht op de kostelijke vrucht des lands en heeft geduld, totdat de vroege en late regen erop gevallen is' (*Jacobus 5:7*). De vroege regen ziet op de uitstorting van Gods Geest in de eerste christengemeenten en de late regen is uitbeelding van de bijzondere werking van deze Geest in 'het laatste der dagen'. Voor ons heeft de Joëlprophetie de heerlijke belofte: 'En gij, kinderen van Sion, juicht en verheugt u in de Here, uw God, want Hij geeft u de leraar ter gerechtigheid (de Heilige Geest die in alle waarheid leidt); ja, regenstromen laat Hij voor u nederdalen, vroege regen en late regen, zoals voorheen. De dorsvloeren zullen vol koren zijn en de perskuipen van most en olie overstromen' (*Joël 2:23,24*). Jezus sprak in gelijkenissen, maar wij zien dat ook de profeten door dezelfde Geest gedreven, in beelden spraken.

Een gevaarlijke dwaling

In dit verband moeten wij op een gevaarlijke dwaling wijzen. Er zijn, onder invloed van de maranathabeweging velen die leren dat niets de komst van de Heer meer in de weg staat. 'De Heer kan vannacht komen!'; zeggen zij met nadruk. Hun dwaling houdt dus geen rekening met het bovengenoemde ontwikkelingsproces, waarin de gemeente van Jezus Christus daadwerkelijk betrokken is, maar zij gaan uit van een schokeffect, dat buiten de gelovigen tot stand komt. Zij menen dus, om in het beeld van onze gelijkenis te blijven, dat de hemelse landman plotseling en onverwacht de sikkel zet in planten die ternauwernood uit de grond gekomen zijn.

Wie deze dwaling aanhangt, acht het vanzelfsprekend ook niet nodig dat de christen met Gods Geest gedoopt moet worden, ten einde door het gebruik van de begaafdheden van deze Geest tot het doel te komen. Daarom is de maranathabeweging de grote vijand geworden van het plan en het doel Gods. Is het wonder dat zij het troostboek van de gemeente in de eindtijd, de Openbaring, ons ontnemt? Zij gaat immers van de gedachte uit dat na hoofdstuk 4, de visioenen van Johannes niet meer van belang zijn voor de gemeente, die dan immers al opgenomen zou zijn. Daarmee wordt ook het rijpingsproces gelochend: 'Wie onrecht doet, hij doe nog meer onrecht; wie vuil is, hij worde nog vuiler; wie rechtvaardig is, hij bewijze nog meer rechtvaardigheid; wie heilig is, hij worde nog meer geheiligd' (*Openbaring 22:11*).

De Heer sprak aangaande de verwachting dat Hij ieder ogenblik zou kunnen terugkeren en niets zijn komst in de weg zou staan: 'Ziet toe, dat gij u niet laat verleiden. Want velen zullen komen onder mijn naam en zeggen: Ik ben het, en: De tijd is nabij. Gaat hen niet achterna' (*Lucas 21:8*). Paulus weerlegde deze dwaling, die ook in zijn tijd door prediking, brief en zelfs door geestesuiting tot de gelovigen kwam, met de woorden: 'Laat u niet misleiden, op welke (vrome) wijze ook (misschien door profetieën als: de Heer komt spoedig), want eerst moet de afval komen en de mens der wetteloosheid zich openbaren' (*2 Thessalonicenzen 2:2,3*). Er is hier sprake van de apocalyps van de mens der wetteloosheid. Dit stemt overeen met onze gelijkenis. Het onkruid gaat zich openbaren en het wordt rijp, evenals de tarwe.

Wij merken nog op dat de historische kerken weinig aandacht aan deze ontwikkeling geschonken hebben, maar de maranatha-leer heeft met haar dwaling dat niets de wederkomst des Heren meer in de weg staat, de deur naar het Koninkrijk der hemelen hermetisch gesloten. Trouwens, zij richt haar aandacht liever op het nationaal herstel van een natuurlijk nageslacht van Abraham dan op de geestelijke ontwikkeling van de gemeente van Jezus Christus.

Het doel bereikt

‘De oogst is de voleinding der aeonen’, sprak de Heer. In *Openbaring 19:7* staat: ‘De bruiloft des Lams is gekomen en zijn vrouw heeft zich gereed gemaakt’. De gemeente heeft dan haar volkomenheid bereikt. In verband met de dag des Heren schreef Paulus in *2 Thessalonicenzen 1:10*: ‘Wanneer Hij komt om op die dag verheerlijkt te worden in zijn heiligen en met verbazing aanschouwd te worden in allen, die tot geloof gekomen zijn’. Heel duidelijk wordt hier meegedeeld dat de komst, de parousie of tegenwoordigheid des Heren, allereerst het reinigend werk van de Heilige Geest in de gelovigen betreft, waarna zij gaan opwassen in de genade. Men zal immers met verwondering de ontplooiing van deze geestelijke mensen zien: hun kennis, hun wijsheid, hun kracht, hun liefde tot de waarheid en de gerechtigheid, en ook hun onderlinge liefde tot dienstbetoon en opbouw. Jezus had beloofd dat Hij terug zou komen door zijn Geest en dat Hij met de Vader op deze wijze woning in zijn volk zou maken. In het huis des Vaders zijn vele woningen, want dit evangelie van het Koninkrijk der hemelen zal over de gehele aarde verkondigd worden en velen zullen gedoopt worden met Gods Geest, dat is met de levensgeest van het lichaam van Christus. Dan komt het einde, namelijk de volle en rijke vrucht. Christus ‘in ons’ is de hoop der heerlijkheid. Wanneer zijn werk in de gemeente voltooid is, kan Hij ook in de zichtbare wereld met al de zijnen wederkomen.

Wij wijzen in verband met de rijpe oogst in het laatste der dagen op *1 Thessalonicenzen 5:23-24*, waar Paulus zegt: ‘En Hij, de God des vredes, heilige u geheel en al, en geheel uw geest, ziel en lichaam moge bij de komst (parousie of tegenwoordigheid) van onze Here Jezus Christus blijken in allen dele onberispelijk

bewaard te zijn. Die u roept, is getrouw; Hij zal het ook doen'. Duidelijk en stellig leert de Schrift dat de Heer door middel van zijn woord en zijn Geest het voorgestelde doel bereiken zal. Andermaal schrijft de apostel: 'Hiertoe bidden wij ook te allen tijde voor u, dat onze God u de roeping (dat God in u verheerlijkt wordt, omdat het beeld van zijn Zoon in u te aanschouwen is) waardig achtte en met kracht (van de Heilige Geest in u) alle welgevallen in het goede en het werk des geloofs volmake (of voltooie), opdat de naam van onze Here Jezus in u verheerlijkt worde'. (*2 Thessalonicenzen 1:11,12*).

Zelf sprak de Heer dat zijn komst of tegenwoordigheid in de harten van zijn volk zou zijn als de bliksem, die van het oosten komt en licht tot het westen (*Mattheüs 24:27*). In de geestelijke duisternis van de eindtijd zal de ware gemeente het licht doen uitstralen en dit zal over de gehele aarde merkbaar zijn. Het licht der wereld wordt in de zonen Gods geopenbaard. Om met een andere gelijkenis te spreken: de lampen der wijze maagden zullen een helder licht verspreiden in de donkere nacht. Wanneer de duisternis toeneemt, wanneer de grote verdrukking over de ganse aarde gaat, zal de spanning dit bliksemlicht voortbrengen.

Tenslotte nog een beeld dat de Heer ons schonk. Hij sprak: 'Leert dan van de vijgenboom deze les: Wanneer zijn hout reeds week wordt en de bladeren doet uitspruiten, weet gij daaraan, dat de zomer nabij is. Zo moet ook gij, wanneer gij dit alles ziet, weten, dat het nabij is, voor de deur' (*Mattheüs 24:32,33*). Ook deze uitspraak van de Heer wijst op een groeiproces. Na de barre en dorre wintertijd van eeuwen en eeuwen kerkhistorie, waarin het geestelijke leven ternauwernood merkbaar was, begint zich in de eindtijd nieuw leven te openbaren. Zoals de levensgeest in de boom de stimulans geeft tot het ontwikkelen van nieuwe spruiten, zo gaat de Heilige Geest, de levensgeest of 'Geest des levens' van het lichaam van Christus, de leden der gemeente tot nieuw leven brengen. Ook deze heerlijke belofte voor de eindtijd schuiven velen van zich af en passen haar toe op een natuurlijk, ongelovig nageslacht van Abraham, dat de voet gezet heeft in het aardse Kanaän. Wij zoeken evenwel met alle aartsvaders een beter vaderland, namelijk dat boven is (*Hebreeën 11:14-16*). Het druist toch tegen alle nieuwtestamentische inzichten in, dat onze Heer met nieuw leven

bedoeld zou hebben het nationale ontwaken van een van God en zijn Zoon vervreemd volk.

Toename van licht en duisternis

Niet alleen de tarwe komt tot volle rijpheid, maar ook het onkruid. Tegenover de waarheid staat de dwaling. Ook deze ontwikkelt zich in allen die haar geloven naar een eindstadium. Tegenwoordig spreken velen over 'de tekenen der tijden'. Zij zoeken deze meestal in de zichtbare wereld. Zij wijzen op natuurrampen als aardbevingen, overstromingen en orkanen. Zij spreken over toekomstige verschijnselen aan de zon, de maan en de sterren en zij letten op het bulderen van de zee en branding (*Lucas 21:25*). Zij houden zich op oudtestamentische wijze bezig met de zichtbare, hoorbare en tastbare dingen en verwachten daarin steeds meer superlatieven te beleven. Daar men evenwel nooit weet, wat de grootste aardbeving, de ergste ramp en de zwaarste orkaan is, heeft men toch weinig zekerheid dat 'het nabij, voor de deur is'. Het Nieuwe Testament houdt zich evenwel bezig met de onzienlijke wereld, het Koninkrijk der hemelen. Jezus sprak dat dit overeenkwam met iemand die goed zaad op zijn akker zaaide, terwijl de boze er onkruid tussen wierp. De tekenen van de eindtijd vinden dus hun oorsprong in de geestelijke wereld. Het wankelen van de machten der hemelen, het bulderen van zee en branding, zijn daarom tekenen in de onzienlijke wereld (zie: 'De tweede bergrede' bij *Mattheüs 24-29*).

Openbaring 12 noemt als teken in de onzienlijke wereld 'de vrouw', dat is dus de gemeente. Daarnaast zag Johannes in diezelfde geestelijke wereld het teken van de draak, de duivel. De laatste brengt door middel van de geest van de antichrist het onkruid tot volle rijpheid.

In zijn brieven aan de Thessalonicenzen behandelt de apostel dit dubbele rijpingsproces. Wij citeerden al enige teksten die aantoonde, dat de gemeente tot volmaaktheid komt, of zoals hij in *Efeziërs 5:27* schrijft, dat de Heer bij zijn wederkomst een gemeente voor Zich plaatst, stralend, zonder vlek en rimpel. Op die dag wordt Hij gezien in al zijn heiligen (*2 Thessalonicenzen 1:10*), maar deze dag des Heren staat ook ten nauwste in verband met de toe-

nemende afval, dit wil zeggen met het loslaten van het woord der waarheid. Paulus spreekt in 2 Thessalonicenzen 2:9 over de parousie, tegenwoordigheid of komst van de zoon des verderfs, de mens der wetteloosheid. De eredienst van de afvallige kerk, die haar eindstadium vindt in de gemeente van de antichrist, berust op de 'dwaling, die bewerkt dat zij de leugen geloven, opdat allen geoordeeld worden, die de waarheid niet geloofd hebben, doch een welgevallen hebben gehad in de ongerechtigheid'. Zij missen 'de liefde tot de waarheid' (2 Thessalonicenzen 2:10-12). Dit onkruid der dwaling 'zijn de zonen van de boze', zegt Jezus in de gelijkenis (Mattheüs 13:38).

Let erop dat de apostel in 2 Thessalonicenzen 2 niet spreekt over tekenen in de natuurlijke wereld. Hij brengt 'de komst des Heren en onze (zichtbare) vereniging met Hem' niet in verband met het natuurlijke Israël, met Rusland of met China, of met natuurrampen die aan de dag des Heren vooraf zouden moeten gaan. De Heer zelf sprak dat de eindtijd overeenkomt met de dagen waarin Noach leefde. Men zal eten, drinken, huwen en ten huwelijk geven. Dit gaat dan gewoon door. Ook oorlogen, hongersnoden en rampen zijn er altijd geweest en zullen er tot het einde blijven. Daarom zullen de spotters die blind zijn voor de geestelijke ontwikkelingen, terecht opmerken, dat er in de natuurlijke wereld geen veranderingen te bespeuren zijn, 'want sedert de vaderen ontslapen zijn, blijft alles zo, als het van het begin der schepping af geweest is' (2 Petrus 3:4).

De eindtijd is evenwel de climax van de geestelijke ontwikkelingen, waarin goed en kwaad als wit en zwart duidelijk tegenover elkaar komen te staan en die zijn afsluiting vindt in een gigantische geestelijke worsteling, waaruit de zonen Gods zegevierend te voorschijn komen, namelijk uit de slag van Harmagedon in de hemelse gewesten.

In de oogsttijd regeren in de afgevallen kerk de dwaling en de leugen. Langs deze weg nestelen de wetteloze machten zich 'in de tempel Gods', in de mens, die God Zich als woning uitverkoren heeft. Er is dan sprake van: een nieuwe moraal, occultisme, pornografie en pornofonie (in de muziek). Het groene gras, de jeugd, verbrandt: wordt dus een prooi van de machten der duisternis, zoals de verslavende middelen dit in onze dagen reeds bewerken.

Uit het voorafgaande concluderen wij, dat de oogsttijd, de dag des Heren en de toekomst des Heren (parousie) alle hetzelfde tijdperk aanduiden, waarin zowel graan als onkruid rijp worden. Deze dag des Heren is de tijd van de polarisatie in de kerk. De ware kinderen Gods trekken uit Babylon en zij die bezet zijn met de geest der dwaling, die van de antichrist, 'gaan van ons uit', dus verlaten de gemeente van Christus, omdat 'het de laatste ure is'.

Wanneer de scheidingen volkomen zijn en de tegenstellingen aanwijsbaar, zal de hemelse landman het sein geven de sikkel in het onkruid en in de tarwe te slaan, omdat dan de oogst der aarde rijp geworden is.

In bossen

'En in de oogsttijd zal ik tot de maaiers zeggen: Haalt eerst het onkruid bijeen en bindt het in bossen om het te verbranden, maar brengt het koren bijeen in mijn schuur.' (vers 30)

In de oogsttijd komen het koren en het onkruid niet alleen tot rijpheid, maar zij worden ook duidelijk herkenbaar en kunnen volledig van elkaar gescheiden worden. Alle eeuwen door leefden goeden (kinderen van het Koninkrijk) en kwaden (kinderen van de boze) naast elkaar in de kerkformaties. Er is zelfs een tijd geweest dat er slechts één kerk bestond die alle christenen omvatte. Dit duurde tien eeuwen.

In de gelijkenis is sprake van samenbundeling van het onkruid in bossen. Dit samenvoegen is in de kerkgeschiedenis geen onbekend verschijnsel. In de religieuze wereld werd een dwaling aanvaard en men ging zich daaromheen groeperen. We noemen hier: het organiseren rondom dwalingen als de kinderdoop, de uitverkiezingsleer, de eucharistie, de sabbatsrust op de zevende dag, het boek van Mormon, de geschriften van de Jehova's getuigen en dergelijke. Dikwijls stelde men een bijbelse waarheid centraal, maar daarnaast hield men vele dwalingen vast. Dit zien wij onder andere bij de baptisten met de volwassendoop door onderdompeling en bij de pinksterbeweging met de doop in de Heilige Geest.

Niet altijd scheidt men zich af van de historische kerken of van bestaande kringen, terwijl men toch met elkaar verbonden is door een valse leer. Men ziet dit bijvoorbeeld bij de maranathabeweging

met haar veelal onjuiste toekomstverwachtingen en haar aards gericht Israël-leer. Het kan ook de Brits-Israël-leer of de alverzoening zijn. Nu zouden wij niet gaarne beweren dat al deze samenbundelingen alleen onkruid omvatten, maar zij verschaffen ons wel inzicht hoe de bossen eenmaal gevormd zullen worden. Zelfs zien wij in onze tijd hoe deze bossen weer samengebracht worden in de grotere schelven van de oecumenische beweging. Dit bijeenvergaderen kan dan een meer modernistisch aspect, maar ook wel een orthodoxe of 'bijbelgetrouwe' aanblik hebben.

Er is evenwel één samenbinding die de ware gelovigen uiteindelijk bijeen zal voegen. Dit is de aanvaarding en de beleving van de leer van het Koninkrijk der hemelen, die de christen terugbrengt in eigen land en op eigen bodem, namelijk in de hemelse gewesten. Dit is het evangelie van Jezus Christus dat ook de apostelen verkondigden en waarmee Paulus onder de heidenen rondreisde. Voor het eerst na de apostolische tijd wordt nu de volle waarheid weer gebracht en dat niet alleen, men beleeft ook de kracht ervan! Dit evangelie van het Koninkrijk der hemelen zal nog over de gehele wereld gepredikt moeten worden, voordat het einde komt, en dus de volle vrucht ervan gezien wordt (*Mattheüs 24:14*).

En de landman wacht tot de kostelijke vrucht van de akker rijp is, voordat hij het startsein geeft om te oogsten. De bijbel is een geestelijk boek en de ontdekking van deze waarheid zal de christen in de wereld der geesten brengen, hem daar doen wandelen, doen strijden en doen overwinnen. Hij leeft dus in twee werelden, maar zoekt eerst de onzienlijke wereld van het Koninkrijk Gods. De ware gelovigen zullen zich losmaken van de dwalingen die hen aan de aarde binden en zij zullen de hoge weg kiezen door de hemelse gewesten, die hen voert naar de troon van God.

Alle eenheidspogingen in onze tijd die niet uitgaan van het principe dat wij als geestelijke mensen ons in de onzienlijke wereld behoren te bewegen, hebben tot resultaat de vervulling van de woorden van Jezus: 'Haalt eerst het onkruid bijeen en bindt het in bossen'.

Wij wijzen er nogmaals op, dat eerst het onkruid bijeen vergaderd wordt. De gedachte dat de komst des Heren en de opname van de gemeente de eerstkomende gebeurtenissen zijn die wij moeten verwachten, is daarom onbijbels. Deze dwaling leidt de

aandacht af van wat werkelijk gebeuren gaat, namelijk dat ‘eerst’ de afval moet komen en de mens der wetteloosheid zich zal openbaren, dus dat ‘eerst’ het onkruid zichtbaar bij elkaar gebracht wordt (2 Thessalonicenzen 2:3).

Tegenover de samenbundeling van het onkruid in de gemeente van de antichrist, staat het bijeenbrengen van de goede tarwe in de ware gemeente van Jezus Christus die in de eindtijd zonder vlek of rimpel zal zijn. De ‘schuur’ is hier dan het beeld van deze gemeente, die duidelijk onderscheiden zal zijn van alle andere religieuze samenvoegingen en wier leden door de Heer bewaard worden om bij zijn wederkomst in een punt des tijds veranderd te worden en onsterfelijkheid aan te doen. Men spreekt dikwijls over een ‘hemelse’ schuur. Men bedoelt daar dan meestal mee dat de gemeente verplaatst zou worden naar een ver verwijderd oord, dat de naam ‘hemel’ draagt. De ware gelovigen zijn evenwel op aarde reeds overgezet in de hemelse gewesten en vormen hier reeds het hemelse of geestelijke Lichaam van Christus. In de eindtijd wordt dit Lichaam dan ook op aarde in al zijn zuiverheid geopenbaard. Men zou dus duidelijker kunnen spreken over een geestelijke schuur, waar geestelijke mensen bijeengevoegd zijn.

De taak der engelen

‘De maaiers zijn de engelen. Zoals nu het onkruid verzameld wordt en met vuur verbrand, zo zal het gaan bij de voleinding der wereld. De Zoon des mensen zal zijn engelen uitzenden en zij zullen uit zijn Koninkrijk verzamelen al wat tot zonde verleidt en hen die de ongerechtigheid bedrijven, en zij zullen hen in de vurige oven werpen; daar zal het geween zijn en het tandengeknars. Dan zullen de rechtvaardigen stralen als de zon in het Koninkrijk huns Vaders. Wie oren heeft, die hore!’ (vers 39b-43)

In deze gelijkenis over het Koninkrijk der hemelen openbaart Jezus nog een merkwaardige bijzonderheid, namelijk dat Hij zijn engelen uit zal zenden om het onkruid bijeen te vergaderen. De vraag rijst ogenblikkelijk, op welke wijze de engelen zich van deze opdracht kwijten. In Openbaring 12 lezen wij van de geboorte van de mannelijke, geestelijk sterke zoon, de rijpe vrucht van de gemeente, die weggevoerd wordt naar God en zijn troon. De eind-

tijdgemeente bereikt met deze openbaring van de zonen Gods 'de eenheid des geloofs en der volle kennis van de Zoon Gods, de mannelijke rijpheid, de maat van de wasdom der volheid van Christus' (*Efeziërs 4:13*). Deze volle-evangeliechristenen worden weggerukt en naar Gods troon gevoerd. Dit betekent niet dat zij als gemeente van de aarde weggenomen worden, maar dat zij ten volle hun plaats gaan innemen als strijders in de hemelse gewesten. Zij vormen dan een koning- en een priesterschap, die niet van deze wereld zijn.

Na deze gebeurtenis volgt de opmerkelijke mededeling: 'En er kwam oorlog in de hemel: Michaël en zijn engelen hadden oorlog te voeren tegen de draak; ook de draak en zijn engelen voerden oorlog, maar hij kon geen stand houden, en hun plaats werd in de hemel niet meer gevonden. En de grote draak werd op de aarde geworpen, de oude slang, die genaamd wordt duivel en de satan, die de gehele wereld verleidt; hij werd op de aarde geworpen en zijn engelen met hem' (*Openbaring 12:7-9*).

Wij zien dus dat allereerst het geheimenis van de gemeente voleindigd wordt (*Openbaring 10:7*). Zij blijft staande en overwint door haar krachtig belijden, dat zij uit rechtvaardigen bestaat door het bloed van het Lam en door haar positief getuigenis in deze wereld dat zij door de kracht van de Heilige Geest haar positie als overwinnaar inneemt in de hemelse gewesten. Eerst komt de kern van de gemeente tot (de mannelijke) rijpheid en dan breekt er een oorlog uit in de hemel, die door de heilige engelen Gods gestreden wordt tegen de machten der duisternis. Jezus heeft immers alle macht in de hemelse gewesten. De tijd is aangebroken dat Hij zijn heilige engelen uitzendt om uit zijn Koninkrijk te verzamelen al wat tot zonde verleidt, dus de boze machten die buiten de mens zijn en deze ten val willen brengen, en hen die ongerechtigheid bedrijven in de zichtbare wereld, dus de wetteloze mensen die het kwade liefhebben en doen.

De heilige engelen drijven de machten bijeen, die de mensen verleiden en tot zonde brengen. Zij kunnen evenwel de boze geesten die in de mens zijn, niet uitwerpen. Daartoe hebben alleen de volgelingen van Jezus Christus bevoegdheid. Dezen doen dit in zijn Naam. De oorlog in de hemel duurt tot het ogenblik dat de duivel zelf door een engel afgevoerd, geketend en in de afgrond

geworpen wordt. Hetzelfde gebeurde in de worsteling vanzelfsprekend ook met de andere boze geesten. Voor hen is de afgrond de plaats der pijniging, de gevangenis; vandaar dat de onreine geesten Jezus eenmaal smekten hen daar niet heen te zenden (*Marcus 5:7* en *Lucas 8:31*). De enige uitwijkmogelijkheid voor de demonen die vluchten voor Michaël en zijn engelen is, om een schuilplaats in de mens te zoeken. Wanneer de onzienlijke wereld gezuiverd wordt, vallen de boze engelen dus op de aarde, dit wil zeggen dat zij in de mens varen. ‘In grote grimmigheid’ en in paniek dalen zij neer. Wanneer gezegd wordt dat in die dagen de sterren van de hemel vallen, ziet dit op een invasie van de demonische legermacht in de mensen.

Aan de ene zijde strijden dus de zonen Gods hun geestelijke strijd. Zij werpen duivelen uit en weerstaan de vijand. Daarna zetten Michaël en zijn engelen de strijd tegen deze boze machten voort. In *Daniël 12:1* staat in dit verband: ‘Te dien tijde zal Michaël opstaan, de grote vorst, die de zonen van uw volk terzijde staat; en er zal een tijd van grote benauwdheid zijn, zoals er niet geweest is sinds er volken bestaan, tot op die tijd toe.’ Wij kunnen deze tekst als volgt parafraseren: op de dag des Heren zal Michaël de zonen Gods terzijde staan. Hij wordt opgeroepen als maaier van het onkruid in de tijd van de grote verdrukking. Slechts degenen die met de Heilige Geest verzegeld zijn en gewend waren in de hemelse gewesten te strijden, kunnen dan stand houden. Het is dan ook duidelijk dat de Heer wacht om het signaal te geven, tot op het ogenblik dat de zonen Gods hun mannelijke rijpheid bereikt hebben, want anders zou de ganse kerk bezwijken. Zij die ‘de hemel bewonen’ mogen vreugde bedrijven, want zij zullen overwinnen.

De scheiding

Omdat zij weten weinig tijd te hebben, komen de machten, inzonderheid de vrome, religieuze geesten, die in de leden van de afgefallen kerk huizen, tot grote activiteit. Het gaat immers in onze gelijkenis en in de Openbaring over de ware en over de valse kerk. Op deze wijze worden niet alleen de zonen Gods geopenbaard, maar ook de kinderen van de boze. Deze laatsten zullen het in de

gemeenschap van Gods volk niet meer kunnen uithouden en zij verbreken daarom ieder contact, zoals Johannes schreef: 'Zij zijn van ons uitgegaan'. De geïrriteerde, onrustig makende geesten drijven hen weg uit het midden van Gods volk. Als tegenstelling van deze uittocht uit het midden der rechtvaardigen, zullen de ware kinderen Gods die zich nog in Babylon bevinden, de roep horen: 'Gaaf uit van haar, mijn volk, opdat gij geen gemeenschap hebt aan haar zonden en niet ontvangt van haar plagen' (*Openbaring 18:4*).

Zij die de boodschap van het Koninkrijk der hemelen welke over de gehele aarde gepredikt wordt, niet geloven, haar verwerpen, zullen als de dwaze maagden een prooi worden van de duisternis. De geesten door wie de mensen gebonden zijn, zullen hen zo opjagen en pressen, dat hun slachtoffers wel moeten gehoorzamen en geestelijk volkomen ondergaan en gedemoniseerd worden. De afgefallen kerk neemt dan de machten in zich op, zoals de spons het water in zich zuigt. Het onkruid is dan verzameld en in de vurige oven geworpen. Van Gods zijde gezien is deze scheiding een zuivering van de gemeente en vanuit het standpunt van de vijand is deze bundeling een middel om zich te verzamelen voor de laatste strijd tegen het Godsrijk in de hemelse gewesten. In *Openbaring 16:14* en *16* wordt gesproken over een verzameling tot de oorlog bij Harmagedon. In *Openbaring 19:19* wordt opnieuw gewezen op deze concentratie met de woorden: 'En ik zag het beest en de koningen der aarde en hun legerscharen verzameld om de oorlog te voeren tegen Hem, die op het paard zat, en tegen zijn leger'.

Degene die op het paard zit, is Jezus Christus als het Woord Gods en Hij wordt gevolgd door de heerscharen die in de hemel zijn. Zij volgen Hem op witte paarden, gehuld in wit en smetteloos fijn linnen. Hier is geen sprake van een krijg tussen twee aardse legers, maar van de laatste slag in de hemelse gewesten bij de 'voleinding van deze eeuw'. Het aardse Harmagedon wordt slechts als beeld gebruikt om een geestelijke realiteit aan te duiden.

Onze toekomstverwachting

Laten wij de waarschuwing ter harte nemen, waarmee de gelijkenis eindigt: 'Wie ore heeft, die hore!' Wij willen niet misleid

worden door toekomstverwachtingen die geheel aardgericht zijn, maar willen ons verplaatsen naar de hemelse gewesten om daar te horen, wat Jezus tot ons te zeggen had. Hij sprak in het beeld van tarwe en onkruid, dus over de ware en de valse kerk.

Allereerst valt de spade regen op het land en het koren en het onkruid worden rijp. Dan wordt door de heilige engelen het Koninkrijk der hemelen gezuiverd van de boze geesten en 'de nieuwe hemel' gevormd. De demonen zoeken in het bijzonder een schuilplaats in de afgefallen christenheid, zoals de Geest Gods een woning heeft in de gemeente van de eindtijd. Het onkruid wordt bijeen gebracht om prijs gegeven te worden aan het vuur. Tussen het verzamelen van het onkruid en de beslissende slag van Harmagedon ligt de opname der gemeente, de schuur waarin het koren verzameld was.

Zoals de zondige geesten een scheiding vormen tussen God en de mensen, zo vormen in deze strijd de heilige engelen een cordon om het volk van God.

In het beeld van de vurige oven is sprake van wenen en tandengeknars. Dit zijn typische openbaringen van 'vrome' geesten, dus van boze machten die zich uiterlijk christelijk en godsdienstig voordoen als engelen des lichts, maar die in wezen de mensen maken tot schijnheiligen en bedrieglijke arbeiders. 'Vrome' geesten huilen of maken zich kwaad, slaan zich op de borst, scheuren de kleren, of ballen de vuist, als zij geprikkeld of ontmaskerd worden. Wij denken aan de Farizeeën die Jezus zochten te doden, en aan het Sanhedrin dat Hem veroordeelde.

Dan zullen de kinderen des Koninkrijks het licht, de vrede en de blijdschap Gods weerkaatsen in zijn Koninkrijk, of zoals Daniël het zegt: 'De verstandigen zullen stralen als de glans van het uitspannel, en die velen tot gerechtigheid hebben gebracht als de sterren, voor eeuwig en altoos' (*Daniël 12:3*).

Het mosterdzaadje

‘Nog een gelijkenis hield Hij hun voor en Hij zei: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een mosterdzaadje, dat iemand nam en in zijn akker zaaide. Het is wel het kleinste van alle zaden, maar als het volgroeid is, is het groter dan de tuingewassen en het wordt een boom, zodat de vogelen des hemels in zijn takken kunnen nestelen.’ (Mattheüs 13, vers 31 en 32)

De plant

Bij de gelijkenis van het mosterdzaadje ontleende de Heer het beeld aan de verfijnde landbouw. De warmoezenier is een landbouwer in het klein. In tegenstelling met de korenakkers in de vorige parabelen bewerkt hij de hof, en doet dit met alle zorg, ten einde zoveel mogelijk profijt van zijn grond te trekken. Het gaat bij hem om de fijnere producten zoals: de munt, de dille en de komijn, waarvan de stipte Farizeeër angstvallig de onbetekenende tienden naar de tempel bracht. Zulk een moestuin bezat de man over wie Jezus nu spreekt en die daarin mosterdzaad bracht. In de overeenkomstige perikoop van *Lucas 13:8-21* is dan ook sprake van een zaaien, in zijn tuin, in plaats van ‘in zijn akker’. Het gaat om het zaad van de ‘zwarte mosterd’ (*Brassica nigra*), dat wel verbouwd werd om de olie die het bevat. Dit zaad heeft een doorsnee van 0,95 tot 1,6 mm, weegt 1 mg en is in werkelijkheid niet alleen het kleinste zaad van de mosterdsoorten, maar ook van alle gekweekte zaden. Het zaad van de papaver of de klapproos (maanzaad) is nog kleiner, maar wordt in Palestina niet verbouwd. Hoewel hij een eenjarige plant is, schiet de mosterd snel op en vertakt zich sterk. Hij bereikt, inzonderheid in de omgeving van Tiberias, een hoogte van 2,5 à 3 m. Bovendien is het een bekend verschijnsel dat bij veel planten in het oosten de stengels sterk ‘verhouten’, zodat men vergelijkenderwijze ook al om de boomvormige vertakking en de aanwezigheid van slechts één houtige stengel, van

boom kan spreken. Hierbij dient dan niet vergeten te worden dat in Palestina vele bomen lager zijn dan bij ons.

De kleinheid van het mosterdzaad was bij de Joodse rabbijnen spreekwoordelijk. Bij hun angst om tegen de wet te zondigen, duldden zij geen 'vlekje als een mosterdzaad' en wie een vliegje, in de wijn gevallen, bij ongeluk inslikte, werd onrein, 'al was het nog kleiner dan een mosterdzaad'. Daarom verweet Jezus de Fari-zeëen dat zij de mug uitziftten en de kameel doorzwolgen. De Heer gebruikte steeds beelden die bij zijn hoorders goed bekend waren: Hij wenste zijn discipelen een geloof toe als een mosterdzaadje, zo levend en zo krachtig al was het dan ook klein, want dan zou hun niets onmogelijk wezen.

Dit mosterdzaadje stopte een man in de grond. Dat hij slechts één zaadje nam, doet ons denken aan een aparte bedoeling. Misschien wilde hij er een proef mee nemen of geselecteerd zaad winnen. Doordat de plant alleen stond, had zij meer licht boven de grond en meer ruimte in de aarde om voedsel tot zich te trekken. Onzichtbaar schoot het zaad bij regen en dauw diep wortel, groeide welig omhoog en spreidde als een boom zijn takken uit, eerst met sierlijke gele bloemtrossen en later met bossen zaadpeulen behangen, zodat de vogeltjes zich erop neerzetten en zich vrolijk spelend en zingend vermaakten. Zij bouwden daar evenwel geen nesten, want dit doen ze alleen in werkelijke bomen. Trouwens, in de tijd dat de mosterdplant haar grootste omvang bereikt heeft, is het volop zomer en is de nesttijd van de vogels voorbij. Wel is bekend dat het in mosterdbomen altijd wemelt van vogels, vooral van distel- en goudvinken, die belust zijn op de olierijke zaden. In plaats van 'zich een nest bouwen' of 'nestelen' kan men ook vertalen: zich neerzetten of onder de bladeren schuilgaan.

Bomen in de profetie

De hoofdgedachte in de gelijkenis van het mosterdzaadje is dat hetgeen bij het zaaien het kleinste der moeskruiden was het grootste van alle wordt en aan een boom gelijk zonder daardoor eigenlijk een boom te wezen. Deze 'boom' is dan beeld van het Koninkrijk Gods in zijn voltooiing. In het Oude Testament worden grote wereldrijken herhaaldelijk door kolossale bomen uitgebeeld.

In *Daniël 4* vers 10-12 en 20, 21 wordt het Babylonische rijk in de persoon van Nebukadnezar vergeleken met een geweldige woud-reus die tot aan het einde der aarde te zien was. Zijn loof was prachtig, zijn vrucht overvloedig; aan allen bood hij spijs, en al wat leeft, vond er zijn voedsel. De wilde dieren zochten er schaduw en in zijn takken nestelden de vogels uit de lucht. Op dezelfde wijze vergelijkt Ezechiël de koning van Assyrië en de koning van Egypte als vertegenwoordigers van hun rijken, met een ceder. In de hof van Eden, beeld van de koninkrijken der aarde, namen deze machtige ceders een opvallende plaats in. Om zijn talloze takken werden zij door alle bomen van Eden die in Gods tuin staan, benijd. Iedere wereldmacht gaat evenwel voorbij, want ze worden allen vanwege hun hovaardij prijsgegeven aan de dood, aan de diepten der aarde. Zij komen dan temidden van de kinderen der mensen die al in het graf zijn gedaald (*Ezechiël 31*).

‘Te dien dage’, dus op de dag des Heren, voorspelt de profeet de ondergang van Assyrië, dat een typisch beeld is van het rijk van de antichrist. Jahweh der heerscharen slaat dan de takken af met de bijl, de toppen worden gekapt en de kruinen komen om-laag. Het dichte woud wordt door het ijzer geveld en de Libanon valt met al zijn pracht. Er is dan slechts één rijk dat blijft bestaan. Het is het Koninkrijk van de Messias, want er zal een rijsje, een minutieus takje, voortkomen uit de tronk van Isaï en een scheut uit zijn wortel zal vruchtdragen. Het zal te dien dage geschieden, dat de volken de wortel van Isaï zullen zoeken, die zal staan als een banier der natiën, en zijn rustplaats zal heerlijk zijn (*Jesaja 10:33-11:10*). In de dag des Heren gaat het gericht over alle wereldrijken, zoals een orkaan de machtige bomen van het bos velt.

Wanneer de kerk van het oude verbond van God afvalt, wanneer het volk gelijk wil zijn aan alle andere volken, met de groten der aarde confereert en verbintenissen met hen sluit, wordt deze boom ook geveld, maar de ware kerk, het geestelijke Israëel heeft de belofte dat Jahweh een dun twijgje van de bovenste takken van die ceder breken zal en in de grond zetten. Hij zal dit takje planten op de hoge berg Israëls. Het zal loten schieten, vrucht vormen en uitgroeien tot een geweldige ceder. ‘En allerhande vogels van allerlei gevederte zullen onder hem wonen; in de schaduw zijner takken zullen zij wonen’ (*Ezechiël 17:22,23*). Deze laatste boom stelt

dus hetzelfde voor als het eeuwige Koninkrijk Gods, waarvan in de gelijkenis van het mosterdzaadje gesproken wordt. Het is hetzelfde koninkrijk, waarvan door de oudtestamentische profeten gezegd wordt, dat het op een hoge en verheven berg, beeld van de Heilige Geest, geplant is (vergelijk ook *Daniël 2:44*). Ook in het Oude Testament is dus op dezelfde wijze van de planting en de groei van het Godsrijk gesproken als Jezus deed in de gelijkenis van het mosterdzaadje.

Het Koninkrijk Gods

Opmerkelijk is dat in Mattheüs gesproken wordt over het Koninkrijk der hemelen, terwijl in Marcus en Lucas sprake is van het *Koninkrijk Gods*. Wij lezen in Marcus de dubbele retorische vraag: ‘Hoe zullen wij het Koninkrijk Gods afbeelden of onder welke gelijkenis zullen we het brengen?’ Met het Koninkrijk der hemelen wordt de gehele onzienlijke wereld bedoeld, waarin zich drie koninkrijken bevinden: het Koninkrijk Gods, het koninkrijk van satan (*Mattheüs 12:26*) en het koninkrijk van de dood (*Openbaring 9:11*). Wanneer Jezus dus in Mattheüs het Koninkrijk der hemelen vergelijkt, betreft dit een uitbeelding van het Koninkrijk Gods, de lichtzijde van de geestelijke wereld. Het gaat derhalve niet om een beschrijving van de wereldkerk, waar goed zaad en onkruid tezamen opgroeien, maar over het domein waar Jezus zelf heerst, dus over zijn eigen onderdanen, ‘de kinderen van het Koninkrijk’ en niet over ‘de kinderen van de boze’.

Sommige uitleggers ontkennen dat Jezus koning is over de ware kerk. Zij zeggen dat Hij alleen ‘de komende bruidegom’ is. Zijn koningschap zou alleen in verband staan met het natuurlijke Israël. Men poneert: Hij is voor ons bruidegom en geen koning. Deze exegeten zien dan niet in dat de Schrift vele beelden geeft om de verhouding van onze Heer tot zijn gemeente uit te drukken. Zo is Hij de goede herder van zijn kudde, de oudste broeder in het goddelijke huisgezin van de gemeente, Hij is het hoofd van het lichaam, de man van de vrouw (en niet haar bruidegom!), de hogepriester ten opzichte van een priesterlijk volk. Maar Hij is ook de koning over het geestelijke Israël. Daarom kon Paulus schrijven: ‘Hij (de Vader) heeft ons verlost uit de macht der

duisternis (het koninkrijk van satan) en overgebracht in het Koninkrijk van de Zoon zijner liefde' (*Colossenzen 1:13*).

In onze gelijkenis deelt Jezus mee dat het Koninkrijk Gods als een mosterdzaadje in de wereld komt, want de akker, de tuin of het veld, is de wereld. Er is sprake van 'zijn' akker, want Hij kocht hem met zijn bloed. Daarom is de strijd in de hemelse gewesten ontbrand, want satan, 'de overste dezer wereld' had de mensheid overweldigd. Hij bracht haar onder zijn heerschappij en in zijn dienst. Vanaf de jeugd wordt ieder mens door de geesten der duisternis benaderd en beïnvloed en zo komt hij, soms geleidelijk, soms snel, onder hun juk. Maar met Jezus Christus begint het licht in de duisternis te schijnen.

De gelijkenis van het mosterdzaadje beeldt uit, hoe het Koninkrijk Gods in deze wereld door een groeiproces de overwinning behalen zal. Dan wordt vervuld: 'Want de aarde zal vol worden van de kennis van des Heren heerlijkheid, gelijk de wateren die de bodem der zee bedekken' (*Habakuk 2:14*). Alles wat leeft, groeit en ontwikkelt. Er is geen sprake van geweld, van schokeffecten of van een plotseling ingrijpen, maar van een levensproces, waarvan geschreven staat: 'In het Woord was leven en het leven was het licht der mensen; en het licht schijnt in de duisternis' (*Johannes 1:4*).

Het begin

Op welke wijze komt het Koninkrijk Gods met zijn sfeer van gerechtigheid, vrede en blijdschap in deze wereld? Hoe ontwikkelt het zich in de mens en hoe neemt het bezit van de ganse kosmos? Jezus sprak dat 'iemand' een mosterdzaadje nam en in zijn tuin zaaide. Deze persoon is de hemelse Vader, die zijn eniggeboren Zoon aan de wereld gaf. Evenals de wereldrijken in het oude verbond gepersonifieerd werden in hun koningen, zo wordt het Koninkrijk Gods geïdentificeerd met zijn Koning, Jezus Christus.

God zond geen machtig koning naar de aarde, die omgeven was door een stoet van zich manifesterende hemelingen en die bij ieder verzet vuur uit de hemel zou doen nederdalen op zijn vijanden. God gaf zijn Zoon in de gestalte van een dienstknecht, 'veracht en de onwaardigste onder de mensen'. Jezus was geen met aardse olie gezalfde koning of priester, en zijn culturele en reli-

gieuze vorming liet naar menselijke en godsdienstige maatstaven te wensen over. Hij had nimmer aan de voeten van grote geleerden als Gamaliël gezeten en de kennis en de wijsheid die Hij bezat, vond geen enkele aansluiting bij de kerk van zijn tijd. Er was hier sprake van 'het dwaze van God' en van 'het zwakke van God' (*1 Corinthiërs 1:25*). In zijn optreden had Hij gestalte noch luister, en wie geloofde wat Hij predikte? Wie begreep zijn woorden en wie nam ze op in zijn hart? Hij verkondigde immers een evangelie van de onzienlijke wereld en daarom hield men Hem voor een verleider of valse profeet en sprak: 'Heeft soms één van de oversten in Hem geloofd, of van de Farizeeën?' (*Johannes 7:48*). Jezus sprak over een tempel Gods in de geestelijke wereld en van een huis des Vaders met zijn vele woningen, uitdrukkingen met een geheel andere inhoud dan de godsdienstige leiders gewend waren. Dezen konden immers alleen denken aan een tempel met prachtige stenen en wijgeschenken versierd, die vriend en vijand imponeerde door zijn architectonische schoonheid en verhevenheid.

Neem een mosterdzaadje en leg het op uw hand. Hoe klein is het en hoe onbetekenend is zijn gewicht! De Heer bracht geen lijst van voorschriften, geen inzettingen, geen wassingen, geen onthoudingen, geen spijswetten, geen sabbatten, geen tempeldienst, geen heilige plaatsen, geen gewijde ambtsdragers met pronkerige gewaden, geen ernstige boetepredikaties, geen wijdlopipe vermaningen, geen kloosterleven en geen gebouwen of kathedralen.

Op welke wijze kon de mens zich dan trainen om geestelijk verder te komen? Hoe kon men tot God naderen zonder vasten en zonder lange gebeden, zonder liturgieën en zonder opgeheven handen in een heilige tempel? Hoe simpel was de prediking van een schuldvergiffenis zonder inspanningen en offeranden, maar alleen gericht op het aanvaarden van het Lam Gods dat de zonde der wereld wegnam. Hoe druiste een rechtvaardiging zonder werken der wet, in, tegen het religieuze denken. Hoe weinig sprak zijn geestelijke toekomstverwachting een aards gericht volk aan. Wel een belofte van verlossing uit de handen van al hun vijanden (*Lucas 1:71*) en toch geen toezegging voor bevrijding van het gehate juk der politieke overheersers. Met Jezus Christus en zijn evangelie werd in Sion een steen des aanstoots gelegd en een rots der ergernis (*Romeinen 9:33*).

Wat een dwaasheid is bovendien het evangelie van Jezus Christus vergeleken met de filosofische leringen van de grote wereldlers! Hij onderwees geen yogaoefeningen, predikte geen zelfverlossing en geen concentratie van het gedachteleven om op hoger niveau te komen. Hij richtte zich niet tot een geestelijke elite, tot een kleine, ontwikkelde bovenlaag in het maatschappelijke en religieuze leven, maar bracht een boodschap voor een schare mannen en vrouwen, die bij de strijd en de moeite van alle dag betrokken waren. Zij zouden het doel bereiken zonder enige natuurlijke inspanning, maar alleen door een onvoorwaardelijk en standvastig geloof in zijn woorden.

Zo nietig en onaanzienlijk was het begin van het rijk Gods op aarde, hoewel het toch eenmaal alle andere rijken overtreffen zou. Eerst klonk de stem van de roepende in de woestijn, van de voorloper Johannes de Doper. Daarna kwam Jezus van Nazareth, opgegroeid in het huis van een ambachtsman, die een twaalfstal gewone burgers om Zich verzamelde. Hij werd een gekruisigde en was door ieder veracht en verlaten. Daarna een klein kuddeke, verzameld in de opperzaal. Welk een waarborg was er dat dit uitspruitende mosterdzaadje in de ganse zienlijke wereld zou uitgroeien, zodat onder zijn schaduw genezing zou zijn voor alle volken en zijn takken ruimte zouden bieden voor alle reine vogels uit de lucht?

Volgroeid

Het Koninkrijk Gods op aarde had een minimaal begin, maar heeft een maximaal eindresultaat. Het groeit en ontwikkelt, maar nimmer door natuurlijke kracht en aards geweld. Ook overwint het de duisternis van zonde, ziekte en gebondenheid niet door menselijke inspanningen, maar alleen door de Heilige Geest. Het komt niet door allerlei activiteiten te forceren of door middel van organisaties. Het komt niet door uiterlijk vertoon en ook niet door wereldmijding. Het ontplooit binnen in de mens. Het komt overeen met een kiemkrachtig zaadje, waarin geest en leven zitten. Deze behoren beide tot de onzienlijke wereld. In het mosterdzaadje dat de hemelse tuinman in de aarde bracht, bevond zich een goede geest en goed leven, en daaraan ontleende het zijn ontplooiingsmogelijkheden. Dit zaad verborg de gedachten Gods met

de mens en het kreeg gestalte in Christus Jezus. In Hem werd het Woord vlees. Hij verkondigde het evangelie van het Koninkrijk en zijn woorden waren geest en leven.

Het mosterdzaad viel in de akker en stierf, en het leven dat erin was, kwam eruit. Op deze wijze ontstond de boom, 'die grote takken maakte', zoals Marcus vermeldt. Door het eeuwige en levende woord van God dat de gelovige aanvaardt en vasthoudt, wordt deze wedergeboren. Hij gaat deel uitmaken van een tak die beeld is van de gemeente, waartoe hij behoort. Op die wijze vormt de kerk van alle tijden en plaatsen met haar Hoofd, de volgroeiende boom.

In de gelijkenis van het mosterdzaadje ligt het volle accent op de groei van het Godsrijk op aarde. De Heer gaf zijn discipelen de opdracht tot aan het uiterste der aarde te getuigen. Wat zij optekenden en te boek stelden, zou over de gehele wereld gelezen en gepredikt worden. Waar de andere wereldgodsdiensten zich vrijwel alleen beperken tot Azië, zou het christendom vanuit zijn bakermat in dit werelddeel zich verbreiden over alle andere continenten. Nu, na bijna twintig eeuwen, zien wij dat de naam van Jezus als schulddelger over de ganse aarde bekend is, ook al is het evangelie van het Koninkrijk der hemelen nog weinig verkondigd. Ook dit zal evenwel het 'uiterste der aarde' bereiken. De goede boodschap kan weerklank vinden bij ieder volk en bij iedere landaard, omdat zij zich niet richt op de uitwendige mens, maar op de innerlijke. Bij het beeld van het mosterdzaadje gaat het niet over de innerlijke groei en ontwikkeling die naar de volkomenheid leidt zoals bij het goede graan in de vorige gelijkenissen, maar over de verspreiding van het evangelie door de tijden heen over de gehele wereld.

Door het vallen van de spade regen, gepaard met de prediking van het evangelie van het Koninkrijk der hemelen in het laatste der dagen, zal de boom snel tot volle wasdom komen. Door de vernieuwing van hun denken zullen dan over de gehele wereld de zonen Gods als rijpe vruchten geopenbaard worden. Het rijk van Jezus Christus zal niet ondergaan, maar het zal de ganse aarde beërven. Er komt een schare die onberispelijk zal zijn, uit alle volk, stammen en natiën. De ruiter op het witte paard, het Woord Gods, is uitgetrokken om te overwinnen en zijn leger groeit uit tot grote

heerscharen die Hem volgen op witte paarden, gehuld in wit en smetteloos fijn linnen (*Openbaring* 6:2 en 9:14).

Toen de evangelisten deze gelijkenis opschreven, was het Koninkrijk Gods nog maar een teer en uiterlijk zwak plantje. Men zou de vraag kunnen stellen, of het wel in staat was voort te leven. Ook in onze dagen kan de gedachte opkomen: heeft het christendom zijn tijd niet gehad? Deze gelijkenis van de Heiland geeft ons het antwoord. Valse kerken of dorre takken zullen weggebroken worden, maar de ware boom zal zijn volle wasdom bereiken, want Gods woord zal niet ledig terugkeren, maar zal doen wat Hem behaagt en volbrengen, waartoe Hij het zond. Jezus sprak immers van de mosterdplant, dat zij groter zou worden dan alle tuingewassen en grote takken zou maken als een boom, zodat in haar schaduw de vogelen des hemels kunnen schuilen. Wanneer is het Koninkrijk Gods volgroeid? In deze eeuw? In de toekomstige eeuw ten tijde van het duizendjarige rijk? Deze tijdperken zijn alle nog ontwikkelingsfasen van het eeuwige rijk van God.

Is er dan op de nieuwe aarde al dadelijk sprake van een volgroeid zijn? Hoewel de heerlijkheid van dit nieuwe begin onze voorstelling ver overtreft, is het groeiproces ook daar nog niet ten einde. Wel is in die tijd de laatste vijand, de dood, onttroond, en kan deze niet verdere schade toebrengen, maar nog zegt de Heer: 'Zie, Ik maak alle dingen nieuw' (*Openbaring* 21:5). Het herstel van de schepping is dan nog niet voleindigd. Wij lezen nog van het geboomte des levens, of in verband met onze gelijkenis met de Statenvertalers: van een boom des levens, welks bladeren door hun schaduw tot herstel van de volken zijn. Dit loof wijst op het gebruik van de geestelijke begraafdheden door de zonen Gods.

Wanneer de mosterdplant volgroeid is, wanneer dus het Koninkrijk Gods volkomen is, zijn alle rechtvaardigen van het oude en van het nieuwe verbond vervuld met de Heilige Geest en worden geen beschadigingen meer gevonden. Dan is God alles in allen (*1 Corinthiërs* 5:28). In deze machtige boom vinden de vogelen des hemels hun plaats. Was er bij de gelijkenis van de zaaier sprake van vogels in ongunstige zin, namelijk als beeld van de boze machten der duisternis die het goede zaad wegroven, hier worden wij geconfronteerd met de voltooiing van het rijk Gods, waarin de heilige engelen allen hun plaats ingenomen hebben. Reeds nu

zijn zij dienende geesten, die uitgezonden worden ten behoeve van hen die de zaligheid beërven. Reeds nu zijn er de engelen der gemeente en hebben onze kleinen hun engelen, die steeds het aangezicht van de Vader in de hemel zien. Maar nog niet alle engelen hebben emplooi. Velen wachten nog om hun plaats in te nemen, ten einde zich te verheugen mede arbeiders te mogen zijn in het rijk Gods. Dan zullen alle engelen, van hoog tot laag, hun uiteindelijke bestemming krijgen, evenals de mensen. Zij zullen dan hun gaven ten volle kunnen benutten. Opmerkelijk is dat in een mosterdplant geen nest kan worden gebouwd, want een vogel nestelt om zich te vermenigvuldigen en zijn soort in stand te houden. Zij leven en vermaken zich alleen tussen de takken. Zo is ook vermenigvuldigen van engelen naar de woorden van Jezus, uitgesloten (*Marcus 12:25*). Te midden van de kinderen Gods verheugen zij zich om met hen voor eeuwig deel te hebben aan het Koninkrijk Gods en aan de voltooide schepping.

Het zuurdeeg

‘Nog een gelijkenis sprak Hij tot hen: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een zuurdesem, welke een vrouw nam en in drie maten meel deed, totdat het geheel doorzuurd was.’ (Mattheüs 13:33)

De betekenis

De gelijkenis van het zuurdeeg sluit zich zowel in Mattheüs 13:33 als in Lucas 13:20,21 aan bij die van het mosterdzaadje. Het verbindingswoord ‘wederom’ in Lucas duidt erop, dat Jezus in zijn toespraak dezelfde gedachtegang blijft volgen en beide gelijkenissen bij elkaar behoren. Ook deze parabel heeft evenals de voorgaande, betrekking op de lichtzijde van het Koninkrijk der hemelen, namelijk op het Koninkrijk Gods. In beide beelden wordt de tegenstelling getekend tussen het kleine begin en de grootheid van het einde. Zoals het geringe mosterdzaadje tot een boom wordt, zo verandert de grote meelmassa door het zich uitbreidende gistingsproces vanuit het geringe zuurdeeg. Er is sprake van een innerlijke kracht en werking ten goede, die alles omzetten en doortrekken en waardoor het doel Gods met de mens, de volkomenheid, bereikt wordt.

Wij wijzen de mening van de hand dat het zuurdeeg in deze gelijkenis een ongunstige betekenis zou hebben en zou wijzen op een doorwerking ten kwade. Het gaat hier volgens Lucas duidelijk om de groei van het Koninkrijk Gods dat zich uitbreidt in het verborgene, in de onzienlijke wereld.

Wij zullen trachten aan te tonen dat hier niet aan een verderfelijk proces wordt gedacht, maar aan een positieve in- en doordringende werking van het evangelie van het rijk Gods.

Zuurdeeg

Zuurdeeg of zuurdesem is een product dat ontstaat, wanneer een meeldeeg bij enigszins verhoogde temperatuur bewaard wordt

en dan onder invloed van bacteriën tot gisting overgaat. Dit is een ontleding van koolhydraten, hier van zetmeel, in koolzuurgas en water. Bij het bakken maakt men van vers meel een deeg en daaraan voegt men het zuurdeeg toe. Het gistingsproces zet zich dan voort in het gehele deeg. Door het koolzuurgas dat ontstaat, gaat het deeg rijzen en wordt het luchtig. Door dit proces verzuurt het brood in sterkere mate dan wanneer men gebruik maakt van het ons bekende gist; dit was in de bijbelse landen onbekend. Wij kennen het zuurdeeg nog wel in sommige streken van ons land, waar zuur roggebrood wordt gebakken.

In het oosten gebruikte men zowel gezuurd als ongezuurd brood. Het gezuurde bleef langer goed dan het ongezuurde. De woestijnbewoners gebruikten geen zuurdeeg, want het werd in water bewaard en op reis voerde men geen pannetje met zuurdeeg mee. Het was veel gemakkelijker het koren mee te voeren en daarom at men iedere dag 'zijn dagelijks brood'. De bedoeïenen goten een dun laagje gerstedeeg op een gloeiende plaat ijzer, als een pannenkoek, keerden deze om en bakten zo hun brood. Bij gebrek aan zo'n plaat gebruikten zij ook wel sterk verhitte stenen, waarop zij ronde, dunne broden bakten.

Het feest der ongezuurde broden

De ronde broden die de Israëlieten met Pascha aten, moesten ongezuurd zijn. Het was 'het feest der ongezuurde broden', zoals het Paasfeest in het Nieuwe Testament genoemd wordt. Op de dag voor dit feest was het voorgeschreven, alle zuurdeeg uit de huizen en zelfs uit het hele land Israël te verwijderen: 'Gij zult daarbij geen gezuurd brood eten; zeven dagen zult gij daarbij ongezuurde broden eten, brood der verdrukking, want overhaast zijt gij uit het land Egypte getrokken; opdat gij al de dagen uws levens de dag van uw uittocht uit het land Egypte gedenkt. Er zal geen zuurdeeg bij u aangetroffen worden in uw gehele gebied, zeven dagen lang' (*Deuteronomium 16:3,4*).

Bij de uittocht uit Egypte at het volk het specifieke brood van de woestijn, de 'askoeken' der bedoeïenen. Het zuurdeeg stond in verband met het oude, met wat achterbleef en met wat voorbij was. Bij de overhaaste uittocht had men geen tijd om nog brood

met het oude zuurdeeg te bakken. Egypte met zijn verdrukking en slavernij was voor het nieuw geboren volk alleen nog maar een herinnering en men herdacht deze verdrukking tijdens het Paasfeest, zoals op bevrijdingsdagen de jaren van overheersing in herinnering worden gebracht. Het achterlaten van het zuurdeeg wees dus op een radicale breuk met het slechte en donkere verleden. Het oude was voorbij en het nieuwe gekomen.

Veertig jaar lang at het volk Israël het manna in de woestijn. Het gebruik van zuurdeeg was al die jaren uitgesloten, doordat het manna niet bewaard kon worden. Bij de intocht in Kanaän vierde het volk het Paasfeest in de vlakte van de Jordaan. Het at toen voor het eerst van de opbrengst van het land ongezuurde broden en geroosterd koren (*Jozua 5:10-12*). Van het nieuwe deeg kon men uiteraard weer zuurdeeg bereiden, maar dit wekte geen enkele herinnering meer op aan het verleden.

Het feest der gezuurde broden

Uit Deuteronomium 16:9 blijkt dat het feest van de ongezuurde broden samenviel met het slaan van de sikkil in het koren. In Leviticus 23:10 wordt meegedeeld dat men bij het Paasfeest de eerstelingsgarf van de nieuwe oogst bij de priester moest brengen. Deze bewoog de garf 'daags na de (Paas)sabbat' voor het aangezicht des Heren, waardoor zij de Here aangeboden en Hem toegewijd werd. Daarna werden van dit nieuwe koren ongezuurde koeken gebakken.

Na zeven weken volgde Pinksteren. Dit was het feest van het einde van de korenoogst. De huisvader bracht dan uit zijn woonplaats geen garf als spijsoffer, maar twee gezuurde broden naar de tempel. Hierbij kwam dus tot uiting dat ook het woestijnleven voorgoed voorbij was. Het volk kon nu leven van de opbrengst van het goede land dat de Heer hun gegeven had. De gezuurde broden werden als beweegoffer voor het aangezicht des Heren gebracht: zij werden opgeheven en de Here gewijd (*Leviticus 23:17*).

Wij wijzen erop dat het zuurdeeg dat in de pinksterbroden verwerkt was, nieuw was en geen verband hield met het oude zuurdeeg. Voor het Paasfeest was immers binnen alle landpalen van Israël het oude zuurdeeg opgeruimd en het ongezuurde paasbrood

was van de nieuwe oogst. Het gezuurde brood na Pasen was dus uiteraard gebakken met zuurdeeg dat uit het meel van de nieuwe oogst bereid was. Dit zuurdeeg was dus geen beeld van het verouderde en het wekte geen herinneringen op aan slavernij en onderdrukking, maar het had te maken met een nieuwe tijd, met nieuwe gedachten, met de toekomst en niet met het verleden.

Oud zuurdeeg

De geestelijke betekenis van het zuurdeeg dat voor het Paasfeest opgeruimd werd en van het zuurdeeg dat met Pinksteren gebruikt werd, is dus geheel verschillend. Bij het Paasfeest wordt er in ongunstige zin over gesproken en op het Pinksterfeest in een gunstige. Er is een oud zuurdeeg van de vorige oogst dat weggedaan moet worden en er is een nieuw zuurdeeg van de nieuwe oogst dat de pinksterbroden moest doortrekken!

Wij noemen nu enkele schriftplaatsen waarin het zuurdeeg verwerpelijk wordt voorgesteld. In *Mattheüs 16:6* sprak de Heer: 'Ziet toe en wacht u voor de zuurdesem der Farizeeën en Sadduceeën'. De discipelen begrepen dit verkeerd. Zij waren van mening, zoals nu ook nog vele christenen, dat men 'moet lezen wat er staat' en dat men de uitspraken in de bijbel niet 'vergeestelijken' mag. Zij meenden dat Jezus hen waarschuwde geen brood bij de Farizeeën te kopen of te lenen, zoals in het verhaal geschiedde door de man die midden in de nacht drie broden van zijn vriend wilde hebben. Ook ging het bij Jezus niet om gezuurde of ongezuurde broden. Hij verklaarde immers alle spijzen rein (*Marcus 7:19*). Daarom herhaalde Jezus zijn uitspraak en voegde er aan toe, dat zij zich moesten hoeden voor de léér van de Farizeeën en Sadduceeën. Zij moesten inzien dat de tijd van het zichtbare voorbij was. De ceremoniën, de offeranden, het geven van tienden, het lange bidden, het vasten, het uiterlijke vertoon, de voorschriften en de instellingen der ouden, deze hele cultus had afgedaan. Jezus bracht geen nieuw ritueel en geen nieuwe voorschriften, die als nieuwe lasten op de schouders van zijn volgelingen zouden rusten. Het Koninkrijk Gods waarover Hij leerde, begint met de inwendige mens en ontwikkelt zich in de onzienlijke wereld.

Ook in *Lucas 12:1* waarschuwt Jezus voor deze zuurdesem en wijst er nadrukkelijk op, dat de liefde tot plechtigheid en ernst, tot

het zichtbare, altijd uitloopt op huichelarij. Ook in onze tijd vinden wij deze alles doortrekkende zuurdesem terug, wanneer de orthodoxie of de vrijzinnigheid de gemeenschap met God gaat verbinden met uitwendigheden en vormen: met kleding, met gewijde taal, met langzaam zingen, met liturgie, met gebouwen, met organisaties, met geld, met natuurlijke kennis, met cultuur, met politiek en met activiteiten in de zichtbare wereld. Deze vormen de verhindering om het onzichtbare Koninkrijk Gods in te gaan. In *1 Corinthiërs 5:6-8* lezen wij: 'Weet gij niet dat een weinig zuurdeeg het gehele deeg zuur maakt? Doet het oude zuurdeeg weg, opdat gij een vers deeg moogt zijn; gij zijt immers ongezuurd. Want ook ons paaslam is geslacht: Christus. Laten wij derhalve feesten, niet met oud zuurdeeg, noch met zuurdeeg van slechtheid en boosheid, maar met het ongezuurde brood van reinheid en waarheid.'

Met de oude zuurdesem bedoelt de apostel allereerst de invloed van het judaïsme, het teruggrijpen van de christenheid naar de dingen van het oude verbond, naar Joodse inzettingen zoals besnijdenis, het vieren van allerlei sabbatten, het onderscheiden van reine en onreine spijzen, en voor onze tijd het vieren van de zondag als oudtestamentische sabbat en het vasthouden aan het natuurlijke Israëel als het uitverkoren volk, voor wie de beloften zouden zijn. In het algemeen dus: het zich stellen onder de slavernij van de wet, hetgeen terugkeer betekent naar het geestelijke Egypte, naar het diensthuis van de zonde, waar men moet uitroepen: 'Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen?' Paulus noemde allen die deze oude zuurdesem in de gemeente brachten: 'schijnapostelen en bedrieglijke arbeiders, die zich voordeden als apostelen van Christus' (*2 Corinthiërs 11:13-15*). De andere verkeerde zuurdesem is die van 'slechtheid en boosheid', dus de doorwerking van het oude, zondige leven. Daarom schreef de apostel in verband met de ergerlijke toestanden in Corinthe: 'Of weet gij niet, dat onrechtvaardigen het Koninkrijk Gods niet beërven zullen? Dwaalt niet!'

Men moet geheel breken met het oude leven en de oude mens afleggen. Wanneer men slechts een weinig van dit vorige leven vasthoudt (een weinig oude zuurdesem), zal dit op den duur de gehele mens onrein maken.

Paulus bepaalt de gelovigen dan bij twee waarheden van het nieuwe verbond: 'Gij zijt immers ongezuurd' en hier oorzakelijk mee verbonden: 'Ons paaslam is geslacht: Christus'. Het laatste restant van de oude zuurdesem, namelijk de schuld, werd door Jezus Christus weggedaan. Daarna begon een nieuw tijdperk. Toen Jezus het Pascha gegeten had, nam Hij een brood en sprak: 'Neemt, eet, dit is mijn lichaam'. Ook gaf Hij zijn discipelen de beker, onder de woorden: 'Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed, die voor u uitgegoten wordt'. Door zijn lijden en sterven werd de schuld verzoend en was het contact met het oude verbond verbroken. Het voorhangsel in de tempel scheurde, en de weg naar het hemelse heiligdom werd geopend. De gelovigen van het nieuwe verbond waren 'ongezuurd'. Zij waren dus rechtvaardigen die gezuiverd waren van de zondeschuld en die gebroken hadden met het oude verbond en met het oude leven. Met deze rechtvaardigen, met dit ongezuurde deeg, zou God zijn doel kunnen bereiken, namelijk om 'volmaakte' mensen te krijgen.

Een nieuw zuurdeeg

Tijdens zijn leven op aarde was het Koninkrijk der hemelen het hoofdthema van de prediking van Jezus: 'En Hij trok rond in geheel Galiléa en leerde in hun synagogen en verkondigde het evangelie van het Koninkrijk' (*Mattheüs 4:23*). Terwijl de Heer zijn discipelen waarschuwde voor de leer van Farizeeën en Sadduceeën, bracht Hij ook zelf een leer, waarvan gezegd werd: 'Een nieuwe leer met gezag!' (*Marcus 1:27*). Door gelijkenissen en illustraties uit het natuurlijke leven trachtte Jezus zijn volgelingen en de scharen een inzicht te geven in de realiteit van de onzienlijke wereld en door zijn voorbeelden toonde Hij, hoe men daar moet leven, wandelen, en strijden tegen de boze machten. Dikwijls moest Hij hen evenwel vermanen en zeggen: 'Hoe lang zal Ik nog bij u zijn en u verdragen?' Menigmaal moest gezegd worden, dat zijn discipelen niet verstonden waarover Hij sprak. Bij het laatste avondmaal sprak de Heer: 'En waar Ik heenga, daarheen weet gij de weg'. Ogenblikkelijk luidt dan de vraag van Thomas: 'Here, wij weten niet, waar Gij heengaat; hoe weten wij dan de weg?' Zelfs na zijn opstanding uit de doden konden de Emmaüsgangers en de

discipelen nog niet geloven, dat Jezus zijn overwinningen in de geestelijke wereld behaald had. Zij hadden weinig of geen inzicht en leefden nog bij de dingen die zij in de natuurlijke wereld zagen. Toen Jezus gestorven was, zaten zij dan ook volkomen in de put en waren een prooi van allerlei twijfels. De oorzaak van deze situatie was hun gemis aan begrip in de traagheid van hun denken in verband met het Koninkrijk Gods. Dit geestelijke onverstand was te wijten aan de oude zuurdesem, waarmee ze nog doortrokken waren. Hetzelfde ziet men ook in onze tijd. Het evangelie van het Koninkrijk der hemelen is ook nu voor vele christenen ongrijpbaar en de prediking erover een dwaasheid of een bron van ergernis. Ook thans zijn de geestelijke oren en ogen bij velen toegesloten en kan men de woorden Gods niet verstaan, doordat men ze niet kan transponeren in het Koninkrijk der hemelen.

Merk evenwel op wat na de opstanding gebeurt. Eerst maakte de Heer zijn discipelen duidelijk het waarom en het waartoe van zijn lijden. Daarna predikte Hij veertig dagen lang aan zijn volgelingen het Koninkrijk Gods. Hij sprak dus over hetzelfde onderwerp als tijdens zijn leven op aarde (*Handelingen 1:3*). Toen werden zij doortrokken met de nieuwe zuurdesem. Zij zagen nu dat de geestelijke wereld zeer concreet is. Zij aanschouwden haar in Jezus zelf door zijn hemelse verschijning. Ook hiervan kon Johannes later getuigen: 'Hetgeen wij gezien hebben met onze eigen ogen, hetgeen wij aanschouwd hebben en onze handen getast hebben van het Woord des levens' (*1 Johannes 1:1*).

Na het Paasfeest vormde de kleine schare mannen en vrouwen de eerstelingsgarf van de nieuwe oogst. Zij waren gerechtvaardigd en afgescheiden van het rijk der duisternis. Zij sloten zich nauw aaneen als een gemeente, een eenheid die uitgebeeld kon worden als 'een vers deeg'. In dit deeg bracht Jezus zelf de nieuwe zuurdesem. Hij hervormde de gedachten van hen die als nieuw geboren kinderkens overgezet waren in het Koninkrijk Gods.

Het Pinksterfeest

Reeds onmiddellijk na de hemelvaart van Jezus bleek dat de discipelen met de zuurdesem van het Koninkrijk Gods doortrokken waren. Zij hadden nu duidelijke inzichten, en hoewel hun Heer nu

van hen heengegaan was, waren zij 'voortdurend in de tempel, lovende God' (*Lucas 24:53*).

Geen wonder dat de honderdtwintig mannen en vrouwen op de Pinksterdag 'eendrachtiglijk bijeen' waren. De vernieuwing van hun denken had tussen hen iedere geestelijke scheiding opgeheven. Tussen Pasen en Pinksteren lagen zeven weken en daarom wordt Pinksteren 'het feest der weken' genoemd, een aanduiding voor ons, dat er tijd nodig is om 'geheel anders' te worden, misschien wel jaren!

Op het Pinksterfeest waren de discipelen te vergelijken met het nieuw gezuurde brood dat als beweegoffer aan de Here opgedragen werd. God zag dit offer aan en zijn Geest ging Zich met de geest van deze vernieuwde mannen en vrouwen verbinden. Zijn kracht kwam over hen. Let op de volgorde: vernieuwing van denken of wedergeboorte door het woord en dan de doop in de Heilige Geest.

Voordat de discipelen op hun beurt het evangelie van het Koninkrijk zouden gaan verkondigen, lezen wij: 'En terwijl Hij met hen aanzat (en hen dus onderwees), gebod Hij hun Jeruzalem niet te verlaten, maar te blijven wachten op de belofte van de Vader' (*Handelingen 1:4*). Voor wie waarlijk 'Pinksteren' beleven wil, geldt nu ook nog de voorwaarde: 'Bekeert u... en laat u behouden uit dit verkeerde geslacht', dat geen notie heeft van het Koninkrijk der hemelen, hoewel het misschien evenals de Joden te Jeruzalem als 'godvruchtig' bekend staat. Ook nu zien wij dat velen uit kerken en kringen met Gods Geest gedoopt worden. Tegelijkertijd merken wij op dat zij de denksystemen van hun gemeenschappen niet loslaten. Hun gedachten worden niet vernieuwd, maar zij blijven: rooms-katholiek, hervormd, baptist, gereformeerd, luthers of evangelisch, maar met een zogenaamde 'pinksterafwijking'. Zij zijn allerminst doortrokken met de nieuwe zuurdesem van het Koninkrijk der hemelen.

Wij zijn evenwel niet ontmoedigd door de situatie rondom ons. Op het Pinksterfeest werden twee gezuurde broden gebracht om de Here te worden gewijd. Wanneer het eerste brood de eerste christengemeente uitbeeldt, dan betekent dit tweede brood de gemeente van de eindtijd die zich opnieuw overgezet weet in de hemelse gewesten in het Koninkrijk van Jezus Christus. Reeds is de

zuurdesem, het evangelie van het Koninkrijk, als een klein begin verborgen in het deeg van het tweede brood, maar het zal zich ook verder uitbreiden, want dit gehele deeg moet doorzuurd worden. De zonen Gods zullen zich als ware geestelijke mensen openbaren. Zij zijn de predikers van 'het eeuwig evangelie' van het Koninkrijk der hemelen, waardoor zij zelf vernieuwd zijn. Wij gaan daarom niet af op hetgeen om ons heen plaatsgrijpt, zien zelfs niet uit naar wat eenmaal geweest is, naar 'de dagen van ouds', maar richten onze aandacht geheel op de toekomst. De Heer is bezig zijn gemeente toe te bereiden als een tweede Pinksterbrood, om het straks als een beweegoffer de Vader voor te stellen, een toegeruste gemeente, 'stralend, zonder vlek of rimpel of iets dergelijks'.

De gelijkenis

Wij hebben duidelijk gemaakt wat de oude, verwerpelijke zuurdesem is, waarvoor wij ons moeten hoeden, en wat de nieuwe zuurdesem betekent, waarmee wij doortrokken moeten zijn. Wij keren nu weer terug naar de gelijkenis, waarmee wij begonnen. Jezus vergeleek het Koninkrijk Gods met een zuurdeeg, dat een vrouw in drie maten meel mengde totdat dit geheel gezuurd was. De Heer nam een heel eenvoudig beeld uit het alledaagse leven van een gezin. Hij bedoelde niet de betekenis uiteen te zetten van feesten uit de oude bedéling zoals wij dit deden ten einde enkele dwalingen te weerleggen, maar Hij sprak alleen over de doorwerking van het evangelie van het Koninkrijk Gods. Hij wees op het kleine begin en het grootse einde.

Het zuurdeeg dat wordt gebruikt, is slechts een kleine hoeveelheid in vergelijking tot de drie maten meel, die ongeveer gelijk staan met twee en veertig liter, wel twee emmers vol, het voedsel voor een grote familie. Zoals de Zoon des mensen in een vorige gelijkenis de zaaier is, zo zien wij Hem hier in het beeld van een huisvrouw die het zuurdeeg in het meel verbergt. De zuurdesem is beeld van het woord Gods, de leer van het Koninkrijk der hemelen. Ook hiervan kan gezegd worden: 'Het zal doen wat Mij behaagt en dat volbrengen, waartoe Ik het zend' (*Jesaja 55:11*). Het waren zijn discipelen die in de aanvang doortrokken werden met de leer aangaande het rijk Gods. Aan hen werden de geheimenis-

sen van het Koninkrijk der hemelen het eerst geopenbaard (*vers 11*). Toen zij deze in zich opgenomen hadden, vormden zij zelf weer een hoeveelheid zuurdesem, waarmee verder gewerkt kon worden, uitgaande van Jeruzalem en in geheel Samaria en tot het uiterste der aarde (*Handelingen 1:8*).

Deze verschuiving van betekenis in het beeld vinden wij ook in de gelijkenis van het onkruid tussen de tarwe. Eerst wordt het goede graan als het evangelie van het Koninkrijk voorgesteld en later lezen wij dat het goede zaad de zonen van het Koninkrijk zijn.

Wanneer een christen geheel doortrokken is met de gedachten Gods en gedoopt is met de Heilige Geest, wordt hij als een zuurdesem gebruikt om ook anderen met deze nieuwe gedachte-wereld te doordringen. Op die wijze wordt dan de gehele meel-massa gezuurd. De gehele geredde mensheid zal uiteindelijk het doel Gods, dat is de volkomenheid, bereiken.

De schat in de akker

‘Het Koninkrijk der Hemelen is gelijk aan een schat, verborgen in een akker, die een mens ontdekte en verborg, en in zijn blijdschap erover gaat hij heen en verkoopt al wat h heeft en koopt die akker.’
(Mattheüs 13 vers 44)

De illustratie

Het moet ongetwijfeld voor ons gemakkelijker zijn een voorstelling te vormen van het gehele verhaal waaruit deze kleine gelijkenis genomen is en de verklaring ervan te vinden, dan voor de discipelen. Zij immers stonden voor het lijden en sterven van hun Heer en zij kenden nog maar vaag de bedoeling van God met de mens. Wij kennen de betekenis van de gouden draad die door al deze parabelen loopt, namelijk de waarheid of werkelijkheid van Gods handelen in de geestelijke of onzienlijke wereld. Na tweeduizend jaar kerkgeschiedenis begrijpen wij op welke wijze deze schat opnieuw verborgen kon blijven, doordat de kennis van de onzienlijke wereld verloren is gegaan, maar wij ervaren dan ook de vreugde van de herontdekking dezer rijkdommen. Met hulp van de weinige gegevens in deze gelijkenis, maar met als achtergrond de kennis van de gang van zaken in het Koninkrijk der hemelen, stellen wij ons de omlijsting van deze parabel als volgt voor:

Een rijk man begroef in zijn akker een kostbare schat. In vroeger jaren was het moeilijk om geld te beleggen en men verborg zijn kapitaal dikwijls in aarden vaten in de grond. Zo deed bijvoorbeeld voor enkele jaren de Laplander, wanneer hij één of tweemaal per jaar zijn waren naar de markt bracht en het geïnde geld onder stenen of in ijspletten verborg. Wij hebben ook in eigen land tijden gekend dat men kostbare muntstukken en sieraden in potten deed en begroef. Dan kunnen er vele jaren voorbijgaan, voordat zo'n schat bij het omwoelen van de grond ontdekt wordt.

In onze gelijkenis kunnen wij ons voorstellen dat de rechtma-

tige eigenaar door oorlogshandelingen zijn akker en daarmee de schat was kwijtgeraakt. Geruime tijd gaat voorbij, terwijl de nieuwe eigenaar geen weet heeft van hetgeen in de grond verborgen is. Velen lopen over het terrein, maar de schat ligt daar volkomen vergeten. Dan komt een betrouwbare zaakwaarnemer van de eerste landeigenaar het bezette land binnen. Hij is met deze rijke man nauw verbonden en deze heeft zijn geheim aan hem bekend gemaakt. De opdracht van deze man is, de kostbaarheden te herontdekken en ze te vinden, door de instructies op te volgen die hem door de eerste landeigenaar verstrekt werden. Zijn inspanningen worden beloond, en wanneer hij tenslotte de rijkdommen aanschouwt, is zijn vreugde groot. Hij volvoert nu het plan om alles op rechtmatige wijze in zijn bezit te krijgen. Hij koopt de akker in het vijandelijke gebied en niemand kan hem dan het recht ontzeggen deze schatten successievelijk te voorschijn te halen. Eer hij tot de koop overgaat, verbergt hij evenwel de schat zorgvuldig, zodat men er geen weet van krijgt.

Omdat de koper begerig is en koste wat het kost de akker in zijn bezit wil hebben, wordt een hoge prijs geboden en de vinder moet alles wat hij bezit ervoor opofferen. Hij doet dit evenwel met blijdschap, want hij wordt nu de rechtmatige eigenaar en blijft dit, totdat de bezettende macht geheel verdreven is en de oorspronkelijke heer zijn akker en schatten overneemt.

Onjuiste uitleg

Ook deze parabel van de schat in de akker ontleent haar stof dus aan het alledaagse leven, maar zij heeft een verheven hemelse betekenis. Opnieuw wil de Heer ons een waarheid van het Koninkrijk Gods door een gelijkenis inprenten. Wij schrijven van het Koninkrijk Gods, omdat hier sprake is van een kostbare schat. Wij krijgen dus weer een blik in de lichtzijde van het Koninkrijk der hemelen. Ook deze gelijkenis heeft geen betrekking op de dingen van de aarde, maar zij toont de heerlijkheid van het rijk Gods. Zij openbaart de onzienlijke achtergrond van het werk dat Jezus hier op aarde deed.

De traditionele verklaring van deze gelijkenis is, dat het evangelie de akker is, waarin de schatten van wijsheid, kennis, gerech-

tigheid, genade en vrede verborgen zijn. De ‘mens’ stelt dan voor het heilbegerige kind van God dat op zoek is naar deze schat. De moeilijke opgave bij deze uitleg is dan dat de christen bij het toe-eigenen van deze schat geen kosten of moeiten mag sparen, zich elk offer moet getroosten zelfs dat van zijn leven. Men moet dan alles wat men heeft, verkopen om deze schat tot zijn eigendom te maken.

Deze uitleg is ontstaan bij de Franciscaner monniken, die de gelofte afgelegd hadden van armoede en onthouding. Deze exe-gese werd door de protestanten nagepraat en overgenomen, doch zelden of nooit toegepast, behalve dan tot op zekere hoogte door vluchtelingen uit de tijd der vervolgingen, toen christenen die huis en have in de steek moesten laten om in den vreemde te dolen, zelfs de marteldood ondergingen. Maar er is niemand die het heil kan kopen, want dit wordt uit genade geschonken. Geestelijke goederen verwerft men zich niet door het zichtbare als ruil aan te bieden. God vraagt daar trouwens niet om, want Hij wil het goede, het welgevallige en het volkomene ook voor het natuurlijke leven. Wat zal trouwens de mens geven in ruil voor zijn leven? (*Mattheüs 16:26*).

Anderen leerden dat men ‘de prijs ervoor betalen moet’ om het Koninkrijk Gods te beërven. Zij willen deze prijs betalen door het ‘eigen ik’ te doden. Zij zingen: ‘O, niets te zijn, gans niets te zijn’ en ‘Heer, verbreek mij nu!’ De koopsom die zij aanbieden, drukken zij uit met de woorden van het koor: ‘Neem mij, breek mij, vul mij!’ Zij willen dus alles kwijt wat God hun in het leven geschonken heeft. Zij willen volkomen in de vernieling, want zij verlangen immers geheel verbroken te zijn naar lichaam, ziel en geest. Zij bidden dat God hen als een vat wil breken en het daarna wil vullen! Bij het zingen van de woorden ‘breek mij, vul mij’, moet men ‘het gezonde verstand wel inleveren’, daar een gebroken vat nu eenmaal niet gevuld kan worden. Men merkt op wie de inspirator van zulke liederen is. De ware christen zal liever bidden om herstel, genezing en heling, want dan kan hij gevuld worden met de Geest van God.

Jezus sprak: ‘Wat baat het de mens, als hij de gehele wereld wint, maar zichzelf verliest of zelf schade lijdt?’ (*Lucas 9:25*). Wie het ‘ik’ doodt en ‘niets meer’ is, wie zichzelf verliest, wordt een ge-

makkelijke prooi van de boze, want hij kan deze niet meer weerstaan. De bedoeling van de duivel is, de mens eerst stuk te maken of te beschadigen, zodat hij dan des te gemakkelijker zijn intrek bij hem kan nemen.

De geestelijke werkelijkheid

Ten einde de geestelijke betekenis van deze gelijkenis te verstaan, zullen wij ons eerst moeten realiseren wat de Heer met de akker bedoelt. In *vers 38* sprak Jezus: 'De akker is de wereld' en deze verklaring houden wij ook hier aan. In het Oude Testament noemt God Israël de akker, maar Jezus spreekt in het Nieuwe Testament over de kosmos als de akker. Het allerschoonste en allerheerlijkste van de schepping ligt verborgen in de mensheid. God schiep het eerste mensenpaar als volmaakte, natuurlijke mensen, die opdracht ontvingen zich te vermenigvuldigen, maar die ook de mogelijkheid in zich hadden te ontwikkelen tot volmaakte, geestelijke mensen. Dit laatste bedoelde de Heer toen Hij sprak: 'Laat Ons mensen maken naar ons beeld, als onze gelijkenis' (*Genesis 1:26*). Hij gaf hun heerschappij over de aarde, maar zijn bedoeling was dat het menselijke geslacht met Hem zou heersen over alle werken zijner handen, dus ook gezag zou uitoefenen in de geestelijke wereld. Deze gedachte van God lag als een kostbare schat verborgen in de schepping.

Met het Koninkrijk der hemelen wordt vanzelfsprekend de koning met zijn onderdanen aangeduid. Het koninkrijk van satan bestaat uit de duivel met zijn onreine geesten, het dodenrijk wordt gevormd door de koning des doods met zijn doodsmachten; het rijk Gods is evenmin te lokaliseren, maar heeft Jezus als koning en de wedergeboren mensheid met haar dienende geesten, de heilige engelen, tot zijn gevolg. De 'schat' bestaat uit de kinderen des Koninkrijks die te voorschijn moeten komen. Dan wordt het Koninkrijk Gods geopenbaard.

Toen God Adam schiep, formeerde Hij dus een natuurlijk en geen geestelijk mens. Wij zouden dit verschil kunnen vergelijken met een rups en een vlinder. De rups bezit de mogelijkheid om in een vlinder gemetamorfoseerd te worden. Zo kan de natuurlijke mens zich ontwikkelen tot een geestelijk wezen. De bedoeling van

God is 'dat de mens Gods volkomen zij, tot alle goed werk volkomen toegerust' (2 *Timotheüs* 3:16), dat deze onberispelijk zal functioneren in de zichtbare en in de onzichtbare wereld en voor wie Hij een plaats heeft bereid in zijn troon.

Tot de mens had God gesproken: 'Weest vruchtbaar en wordt talrijk; vervult de aarde' (*Genesis* 1:28). Vele mensen werden geboren, maar niemand bereikte het doel van God. De rups bleef op de aarde kruipen en werd niet veranderd in een vlinder die zich in de lucht beweegt. God liet deze gang van zaken worden, totdat de volheid des tijds aanbrak, zoals er staat: 'Hij heeft ten tijde der geslachten, die achter ons liggen, alle volken op hun eigen wegen laten gaan' (*Handelingen* 14:16), want 'het geestelijke komt niet eerst, maar het natuurlijke, en daarna het geestelijke. De eerste mens is uit de aarde, stoffelijk, de tweede (geestelijke) mens is uit de hemel'. Jezus is 'een levendmakende geest' dit wil zeggen: Hij maakt mensen geestelijk. 'En gelijk wij het beeld van de stofelijke gedragen hebben, zo zullen wij het beeld van de hemelse (geestelijke mens) dragen' (1 *Corinthiërs* 15:45-49).

De akker is dus de wereld en de nog verborgen schat was de gedachte Gods om volmaakte zonen des Koninkrijks te formeren.

De verborgenheid ontdekt

De 'mens' die de schat ontdekte, was Jezus, de Zoon des mensen. Hoe kwam Hij aan zijn evangelie van het Koninkrijk der hemelen? Het antwoord luidt: Hij kende de woorden Gods en werd geïnspireerd door de Heilige Geest. Bij Hem rijpten deze gedachten, omdat Hij doordrong tot het wezen der oudtestamentische profetieën. Hij was de eerste die zag dat de oude godsspraken in het nieuwe verbond een geestelijke vervulling hadden. Hij ontdekte de oorsprong van goed en kwaad in de geestelijke wereld. Hij stelde de boze ten toon, toen Hij bijvoorbeeld zei: 'Die het onkruid gezaaid heeft, is de duivel' (*vers* 39). De Zoon van God werd geopenbaard 'opdat Hij de werken des duivels verbreken zou' (1 *Johannes* 3:8). Hij sprak ook over de hemelse Vader en diens heilige engelen en Hij beloofde de Heilige Geest te zenden aan allen die in Hem zouden geloven. Jezus wees de weg naar de volle waarheid, dat is die in twee dimensies. Door zijn leer zouden

mensen gevormd worden die van eeuwigheid in Gods raad waren bedoeld. Jezus zag deze verborgen schat van het Koninkrijk der hemelen liggen. Hij ontdekte haar, door bezig te zijn met de dingen van zijn Vader, onder de leiding van de Heilige Geest.

Zoals het werk van de wet in het hart en in het verstand van de mens was gelegd (*Romeinen 2:14*), zo waren alle gedachten Gods in Jezus ingegrift. Hij vond de schat, want Hij sprak: 'Die uit de hemel komt, is boven allen; wat Hij gezien en gehoord heeft, dat getuigt Hij' (*Johannes 3:31,32*). Hij kreeg kennis van de bedoeling Gods met de mens en daarom kon Hij zeggen: 'Gij dan zult volmaakt zijn, gelijk uw hemelse Vader volmaakt is' (*Mattheüs 5:48*). Hij wist dat in deze wereld een gemeente van volmaakte, geestelijke mensen gevormd zou worden.

Aangaande deze verborgenheid sprak de apostel: 'Wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en wat in geen mensenhart is opgekomen, al wat God heeft bereid voor degenen die Hem liefhebben' (*1 Corinthiërs 2:9*). Jezus zag dat het Koninkrijk Gods binnen in de mens is. Wanneer de geestelijke mens te voorschijn komt, wordt ook het Koninkrijk Gods geopenbaard. Het klimaat van dit Koninkrijk is: rechtvaardigheid, vrede en blijdschap door de Heilige Geest (*Romeinen 14:17*).

Opgemerkt wordt dat de mens de schat vond en opnieuw verborg. Het Koninkrijk Gods is immers niet voor 'onverstandigen en tragen van hart', maar 'de verstandigen zullen het verstaan' (*Lucas 24:25* en *Daniël 12:10*). 'Daarom spreek Ik tot hen in gelijkenissen, omdat zij ziende niet zien en horende niet horen of begrijpen' (*vers 13*). Zo staat er: 'Ik zal mijn mond opendoen met gelijkenissen, Ik zal verkondigen wat sinds de grondlegging der wereld verborgen gebleven is' (*vers 35*).

Jezus verborg de gedachte Gods aangaande het Koninkrijk Gods en de kinderen des Koninkrijks in gelijkenissen. Slechts zij die deze beelden verstaan en deze weten te transponeren in de onzienlijke wereld van het Koninkrijk der hemelen, die gedoopt zijn met Gods Geest en door deze Geest wijsheid en kennis bezitten, hebben de sleutels van de hemelse schatkamer en begrijpen de mysteries van het rijk Gods.

De transactie

Onze Heer kon het Koninkrijk Gods dat in de mensheid verborgen lag, er niet uithalen, indien de wereld niet zijn eigendom was. Hij moest de akker kopen van de overste dezer wereld die er heerschappij over voerde. In de onzienlijke wereld zijn vaste wetten en het gaat er rechtvaardig toe. Gods gerechtigheid eiste dat er niets toegeëigend zou worden, dat niet wettig in zijn bezit gekomen was. Er moest dus eerst een transactie plaatsvinden; er moest gekocht worden en betaald.

Jezus bezat geen aardse schatten, want Hij sprak: 'De vossen hebben holen en de vogelen des hemels nesten, maar de Zoon des mensen heeft geen plaats om het hoofd neer te leggen' (*Mattheüs 8:20*). Maar in de onzienlijke wereld was Hij rijk. Hij was niet alleen gaaf als vlekkeloos lam, maar hij was ook de enige die aan het doel Gods beantwoordde. Alles wat Hij bezat, was dit kostbare leven en Hij bood dit als koop prijs voor de wereld.

Het ligt niet in de aard en in het wezen van de boze dat hij zich de mogelijkheid kon voorstellen dat in de mensheid de schat van het Koninkrijk Gods verborgen kan zijn. Nog minder dat de kinderen des Koninkrijks tot de volmaaktheid en de onberispelijkheid zouden kunnen komen en waardige troonpretendenten zouden zijn. Wie kent niet zijn slogan die hij velen in de mond legt: 'Wij zijn maar mensen?' En hoe zou hij inzicht kunnen hebben, wanneer zelfs van de heilige engelen Gods opgemerkt wordt, dat zij begeren een blik te slaan in de vervulling van de beloften aangaande de zaligheid der zielen (*1 Petrus 1:9-12*). Ook deze dienaars van God en van de mensen kennen het plan Gods niet, maar volgen de ontwikkeling ervan met blijde interesse. Het is bekend dat zelfs vele christenen deze volle waarheid ook niet kunnen geloven, want zij leren dat zij zondaars blijven tot de dood, dus verbonden blijven met het rijk der duisternis.

Het was een grote som die aan de boze geboden werd en in zijn verblindheid aanvaardde hij de koop. Het kostbare leven van Jezus werd overgegeven aan de machten der duisternis, maar satan raakte de heerschappij over deze wereld kwijt. Zij viel ten deel aan Jezus bij zijn opstanding. Nadat Hij de reiniging der zonde tot stand gebracht had, werd Jezus de rechtmatige eigenaar van de

wereld. Hij kreeg op wettige wijze alle macht in hemel en op aarde. Hoewel de boze een wetteloze is, die zijn verkocht bezit niet uit handen wil geven, begon de Heer de schat te voorschijn te halen en Hij blijft daarmee doorgaan, totdat allen die het heil aanvaarden, tot de volmaaktheid zijn gekomen. De zonen Gods zullen geopenbaard worden.

Jezus kocht de wereld, om een verlost en geheiligde mensheid aan de Vader over te dragen, want er staat: 'Gij zijt geslacht en Gij hebt hen voor God gekocht met uw bloed, uit elke stam en taal en volk en natie' (*Openbaring 5:9*).

De kostbare parel

‘Evenzo is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een koopman, die schone parelen zocht. Toen hij een kostbare parel gevonden had, ging hij heen en verkocht al wat hij had, en kocht die.’

(Mattheüs 13: 45,46)

Het beeld

Tot de weelde artikelen van de oosterlingen behoren in het bijzonder de edelgesteenten. Het ‘kostelijk gesteente’ werd reeds vroeg op hoge waarde geschat en hoe nauwkeurig men de verschillende stenen wist te onderscheiden, blijkt wel uit *Openbaring 21:19* en *20*. Van ouds was men gesteld op hun kleurrijkdom en hun glans. Het was geen uitzondering als rijke vrouwen aan zes of zelfs acht vingers ringen met kostbare stenen droegen. Zo vermaant Paulus in *1 Timotheüs 2:9* dat de vrouwen in de samenkomst zich moeten ‘sieren met waardige klederdracht, zedig en ingetogen, niet met haarvlechten en goud of parelen en kostbare kleding’.

Ook in *Openbaring 18:12* worden de parels in een opsomming van luxe artikelen genoemd: goud, zilver, edelgesteente en parelen, naast het fijne linnen, het purper, de zijde en het scharlaken. Parels waren bij de vrouwen in de oudheid nog meer geliefd dan edelstenen. Ook is bijvoorbeeld bekend dat Julius Caesar voor een parel eens meer dan een half miljoen gulden gaf. Natuurlijk was zulk een prijs een uitzondering, maar dit bedrag zegt toch iets van de luxe in die tijd. Beroemd waren ook de parels van Cleopatra, waarvan zij er een in azijn oploste en ter ere van Antonius opdrank. Een parel van Karel de Vijfde kostte tachtigduizend dukaten.

De kenmerken van kostbare parels zijn hun bijzondere grootte, kleur, vorm en vooral de algehele doorschijnendheid. Daarom spreekt men van parels ‘van het zuiverste water’. In de handel wordt de waarde evenals bij diamanten, karaatsgewijze berekend. Een parel met een gewicht van zes karaat (1 karaat is ongeveer 0,2 gram)

is zes keer zes maal de prijs van een parel van één karaat. Deze berekening geldt alleen voor goede soorten, terwijl voor parels van zeldzame grootte, zuivere ronding en grote helderheid, fabelachtige prijzen betaald werden.

De parels werden in hoofdzaak geïmporteerd uit de streken van de Indische Oceaan en de Perzische Golf. De pareloester heeft een schelp met aan de binnenkant een glad oppervlak van een glinsterend wit, nu eens naar het gele, dan naar het blauw trekkende, en afwisselende met alle kleuren van de regenboog. Hiervan wordt door afslijping het bekende parelmoer verkregen. De parels zelf zijn niet anders dan een meer dan gewone afscheiding van het vocht waaruit die parelmoeren binnenwand wordt gevormd. De parel is dus een voortbrengsel van de levende natuur. Schone parels vindt de duiker dikwijls bij een rijke vangst, maar slechts zelden een parel van grote waarde, dus één die bij een buitengewone grootte, bijvoorbeeld als een walnoot, ook de goede ronding en zuiverheid bezit. Zij is voor de handelaar dus een begeerlijke buit.

De gelijkenis stelt ons een koopman in parels voor. Deze legde zich bij voorkeur toe op het verzamelen van 'schone' parels. Wellicht bezocht hij de parelvisserijen om langs deze weg de eerste handelaar te zijn die de waardevolle parel ontdekte. Op deze wijze had hij zich reeds een groot bezit aan zulke parels verworven. Op een dag trof hij evenwel een parel aan van bijzondere en uitnemende waarde, zoals hij nimmer tijdens zijn koopmanschap was tegengekomen. Het is een fijn trekje in de voorstelling, dat de koopman deze parel niet zocht, maar bij het zoeken naar goede parels, haar vond: zulke parels zijn te zeldzaam dat men ernaar zou gaan zoeken.

Een opvallende bijzonderheid in deze gelijkenis is ook het feit dat de koopman zich niet verblijdde bij deze ontdekking. Dit in tegenstelling met de 'mens' in de vorige parabel, die enorm blij was met de schat die hij in de akker ontdekt had. Toch wilde de vreugdeloze verzamelaar vanaf het eerste ogenblik dat de kostbare parel hem getoond werd, haar bezitten, maar niet dan voor een zeer hoge prijs kon hij haar verwerven. Hij maakte dus zijn hart los van de parels die hij reeds bezat en die hij met zoveel moeite bijeen vergaderd had. Hij maakte ze alle te gelde om de hoge prijs

voor dat ene kostbare juweel te kunnen betalen en deze in zijn bezit te krijgen.

Verklaringen

Een bekende uitleg van de gelijkenis van de parel is vrijwel gelijkloidend met die welke men aan de gelijkenis van de schat in de akker geeft. Hij luidt: alle mensen zijn ijverig bezig schone parels te zoeken. De een wil rijk wezen, de andere aanzienlijk en geëerd, de derde geleerd, maar bijna allen komen bedrogen uit. Zij zoeken namaakparels. Jezus Christus is evenwel de Parel van grote waarde. Wie Hem bezit, heeft genoeg en is voor eeuwig gelukkig. De ware christen is dus de geestelijke koopman die zich met niets minder tevreden stelt dan deel te hebben aan Christus. Men moet bereid zijn ter wille van Hem afstand te doen van alle eigendom en alles te verlaten om Hem te volgen.

Hoewel het waar is dat wij zoekers moeten zijn van het Koninkrijk Gods en zijn gerechtigheid, is het een onbijbelse gedachte dat dit Koninkrijk te koop zou zijn en dat zelfs Christus verworven kan worden in ruil van onze natuurlijke bezittingen. Er staat immers duidelijk dat de koopman alles verkocht wat hij had om de kostbare parel te kopen. Wij kunnen niet betalen met inspanningen van krachten, met onthoudingen, of met het offeren van aardse goederen. Petrus sprak tot Simon de tovenaer die hem geld aanbood om de gave Gods te ontvangen: 'Uw geld zij met u ten verderve, daar gij gemeend hebt de gave Gods voor geld te kunnen verwerven'.

Men mag het verkrijgen van het Koninkrijk Gods nimmer in verband brengen met het geven van geld en goederen, of met het aanbieden van menselijke prestaties en opofferingen. Men ontvangt het uit genade door het geloof, om niet. Het is daarom niet te verwonderen dat velen deze verklaring verwerpen en de volgende aanhangen, die betere Schriftuurlijke grond schijnt te hebben. Men geeft dan de volgende exegese: nooit heeft een mens zo van alles totaal afstand gedaan als Christus deed, toen Hij op aarde neerdaalde in de gedaante van een zwak, hulpbehoevend mensenkind, dat volwassen geworden, ook zijn leven nog offerde. Zo staat er: 'Maar Zichzelf ontledigd heeft, en de gestalte van een

dienstknecht heeft aangenomen, en de mensen gelijk geworden is. En in zijn uiterlijk als een mens bevonden, heeft Hij Zich verneerd en is gehoorzaam geworden tot de dood, ja, tot de dood des kruises' (*Filippenzen 2:7,8*). Bij deze verklaring is de parel het beeld van de menselijke ziel. De grote parel is dan het zinnebeeld van de gemeente die gered wordt uit het slijk der aarde.

Deze exegetische heeft het voordeel dat zij uitgaat van de gedachte dat de mens niet door en door verdorven is, maar nog altijd te vergelijken is met een parel, die evenwel volgens de uitleg in het slijk ligt, dus gesitueerd is in het rijk der duisternis. Het is ook waar dat Jezus alles verkocht wat Hij had zoals in de vorige gelijkenis reeds uitgebeeld werd. Verder gaat de uitleg mank. Indien de parels menszielen zijn die door Jezus gezocht worden, en dit is waar, dan wordt uit deze parels de gemeente gevormd. Dan kocht Hij deze parels door alles te geven wat Hij had. Maar men komt door deze uitleg tot de gedachte dat Jezus al zijn verworven menszielen prijs gaf om nog een bijzondere parel te kopen, namelijk de gemeente. Deze komt evenwel niet in de plaats van andere mensen, want Jezus is geen handelaar in 'zielen van mensen' (*Openbaring 18:13*). Bovendien is de gemeente een collectief begrip, een verzameling van mensen. Een grote parel is echter niet opgebouwd uit kleine parels, maar zij is op dezelfde wijze als deze ontstaan en gegroeid.

Onze Heer kocht niet alleen zijn gemeente, maar Hij was het lam van God dat de zonde van de gehele kosmos of wereld wegnam (*Johannes 1:29*). In *1 Johannes 2:2* staat: 'En Hij is een verzoening voor onze zonden en niet alleen voor de onze, maar ook voor die der gehele wereld'. Hij stierf voor de zonde van het ganse menselijke geslacht.

Wie is de zoeker?

De gelijkenis van de parel is geen doublure van die van de schat in de akker. Zij toont ons evenwel het reddingsplan van God voor de mens vanuit een andere gezichtshoek in de hemelse gewesten. Bij de schat in de akker lag het volle accent op het werk van Jezus Christus die het geheim van het Koninkrijk der hemelen ontdekte, namelijk de bevrijding en het herstel van de nieuwe schepping in

de verlossing onzer zonden op grond van de vrijkoping door zijn bloed (*Openbaring 1:5*). In de parabel van de parel ligt het volle zwaartepunt bij de tegenstander van God, die satan, aan wiens heerschappij de zielen der mensen onttrokken werden. Om dit duidelijk te maken, bepalen wij ons allereerst bij hen die zoekers van mensen (parels) zijn:

God zoekt. In de vertaling van Brouwer staat in *Jacobus 4:5*: ‘Of meent gij, dat het Schriftwoord zonder reden zegt: met najiverig verlangen zoekt Hij naar de geest die Hij in ons deed wonen?’ De nieuwe vertaling luidt: ‘Of meent gij dat het Schriftwoord zonder reden zegt: De geest die Hij in ons deed wonen, begeert Hij met jaloezheid?’

God wil Zich verbinden met de menselijke geest. Hij zoekt in de mens een liefdesgemeenschap en een werkgemeenschap. Zijn bedoeling is dat de menselijke geest voor eeuwig zijn partner zal zijn. Dit plan laat God nooit los, ook niet na de val van de mens. Deze zal eenmaal zitten op de troon van God. Jezus Christus, die reeds verhoogd werd, is hiervan de garantie. Wij zullen met Hem zitten op de troon, gelijk Hij gezeten is met zijn Vader op diens troon (*Openbaring 3:21*). De Vader zoekt de gemeenschap met de mens, zoals de Heer sprak: ‘Maar de ure komt en is nu, dat de waarachtige aanbidder de Vader aanbidden zullen in geest en in waarheid; want de Vader zoekt zulke aanbidder’ (*Johannes 4:23*). God is geest en Hij zoekt allen die met hun geest bezig zijn in de hemelse gewesten, daar waar Hij is. Bidden en aanbidden veronderstellen een bezig zijn in de geestelijke of onzienlijke wereld.

Jezus zoekt. In *Lucas 19:10* staat over het zoeken van onze Heer: ‘Want de Zoon des mensen is gekomen om het verlorene te zoeken en te redden. Zij die verloren zijn, bevinden zich onder de overweldiging en heerschappij van de vorst der duisternis. Jezus ging weldoende rond en genas allen die door de duivel beheerst werden (*Handelingen 10:38*). Hij is de goede herder die het verlorene zoekt totdat hij het vindt (*Lucas 15:4*).

De duivel zoekt. Van de duivel wordt meegedeeld dat hij rondzwerft als een brullende leeuw, op zoek wie hij zal verslinden (*1 Petrus 5:8*). Hij wil mensen voor zichzelf hebben. Hij wil met hen verbonden zijn om zijn werken in deze wereld te openbaren. Hij begeert ‘de vrouw’ van God. Met hartstocht zoekt hij naar men-

sen, zoals deze koopman naar schone parels, om ze in zijn bezit te krijgen. Hoe deze handelaar de parels in zijn bezit gekregen had, vermeldt de gelijkenis niet, maar van de boze staat dat hij het stelen niet schuwt. Hij komt immers 'om te stelen en te slachten en te verdelgen'. Wij merken op, dat deze mensen niet van hun ontstaan af, zijn eigendom zijn, evenmin als de parels altijd de koopman toebehoord hadden. De mens is niet vanaf zijn geboorte aan de verdoemenis deelachtig, maar hij krijgt wel spoedig deel aan het rijk der duisternis. Generaliserend gesproken, is reeds vanaf zijn jeugd het voortbrengsel van zijn hart boos (*Genesis 8:21*). Hij gaat afwijken, wordt beschadigd en onnut (*Romeinen 3:12*). Langs deze weg wordt de mens 'verkocht onder de zonde' (*Romeinen 7:14*). Hij wordt geleidelijk aan door de vijand overmeesterd en bezet gebied. Op deze wijze eigent de boze zich de mensen als de koopman zijn parels, stuk voor stuk toe.

De ruil

Al rondgaande, rovende, stelende en verslindende, ontmoette de duivel de zoon des mensen. Zulk een parel was hij nimmer tegengekomen. Deze was volmaakt en onaangetast. De duivel probeerde eerst Jezus in zijn bezit te krijgen op dezelfde manier als hij de andere mensen in zijn macht gekregen had. Ook Jezus kwam onder zijn verzoeken en pressies, maar Hij week niet af en weerstond de boze. Hij bood weerstand aan de duivel, en door de inwonende kracht van de Heilige Geest moest die van Hem vlieden. Jezus droeg de wapenrusting Gods, die van de Heilige Geest, en bleef staan in de boze dag. Hij vervulde zijn taak, hield stand en bleef het eigendom van zijn hemelse Vader.

De duivel is evenwel een gedrevene. Hij; wilde, koste wat het koste, Jezus in zijn bezit krijgen zoals de koopman de kostbare parel. Toen sprak God: 'Geef Mij al die parels die jij in je bezit hebt, dan zal Ik je de Zoon mijner liefde als een kostbare parel overleveren'. Om een ander beeld te gebruiken: een mooi gouden tientje kan ingewisseld worden tegen duizend en meer vuile centen. Zo werd Jezus als de kostbare parel ingeruild tegen alle met schuld beladen, geschonden en beschadigde mensen van alle tijden en van alle plaatsen. Hij werd overgeleverd om onze overtretre-

dingen (*Romeinen 4:25*). De Heilige Geest verliet Hem en Hij ontving het loon der zonde, de dood. Deze voerde heerschappij over Hem (*Romeinen 6:9*).

De duivel kent echter nimmer vreugde bij zijn bedrijvigheden want ware blijdschap behoort aan het Koninkrijk Gods. Daarom vermeldt de gelijkenis niet, zoals bij de schat in de akker, dat 'hij in zijn blijdschap erover heengaat'. Hij gaf als de parelkoopman al zijn bezit aan parels over voor de kostbare parel. Zijn eigen koninkrijk met de demonen over wie hij heerst, behoefde hij niet af te staan, 'want over engelen ontfermt God zich niet' (*Hebreeën 2:16*).

Het bloed van Jezus, zijn leven, was het betaalmiddel waardoor de Vader weer eigendomsrecht kreeg over het ganse menselijke geslacht. Op deze wijze zette Jezus in een gelijkenis de hemelse transactie tussen God en de duivel uiteen. Hij schonk ons daarmee inzicht in de dingen van de onzienlijke wereld. De discipelen begrepen deze gelijkenissen niet maar zouden ze later verstaan. Zo zag Johannes op Patmos een ander beeld Hij aanschouwde de stad Gods, het nieuwe Jeruzalem, dat opgebouwd wordt uit levend en kostbaar gesteente. Hij zag de edelstenen en de paarden poorten, alle beeld van een verlost en bevrijde mensheid.

Het sleepnet

‘Evenzo is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een sleepnet, neergelaten in de zee, dat allerlei bijeenbrengt. Wanneer het vol is, haalt men het op de oever, en zet zich neer en verzamelt het goede in vaten, doch het ondeugdelijke werpt men weg. Zo zal het gaan bij de voleinding der wereld. De engelen zullen uitgaan om de bozen uit het midden der rechtvaardigen af te zonderen, en zij zullen hen in de vurige oven werpen; daar zal het geweest zijn en het tandengeknars.’ (Mattheüs 13:47-50)

De gelijkenis

Bij de zevende gelijkenis aangaande het Koninkrijk der hemelen sluit Jezus wel heel nauw aan bij de kennis van zijn discipelen. Enigen van zijn jongeren waren immers vissers geweest en werden hierdoor aan hun oude leven herinnerd. Petrus, Andréas, Jacobus en Johannes werden tijdens het uitoefenen van hun beroep bij de zee van Galiléa door de Meester geroepen om Hem te volgen en vissers van mensen te worden. Zij zouden daarmee moeten doorgaan, en later zou blijken of zij goede of kwade vissen gevangen hadden.

Vis is altijd een goedkoop volksvoedsel geweest, tenminste waar gelegenheid is ze te vangen. In Palestina viste men in de Jordaan en ook de zee van Tiberias was een goed viswater. Dit meer is iets groter dan vroeger de Haarlemmermeer, zeer diep en zelfs in droge tijden, wanneer de Jordaan maar traag vloeit, kunnen de vissen laag zwemmend een veilige toevlucht vinden. Ongetwijfeld kende men vroeger ook het inzouten van de vis. Zelfs heette te Jeruzalem een der poorten de Vispoort, waarschijnlijk omdat in haar nabijheid een vismarkt gehouden werd. Uit *Nehemia 13:16* blijkt dat ook Syrische kooplieden hun vis te Jeruzalem aan de markt brachten. De twee manieren waarop de vis gevangen werd en die men reeds op oude afbeeldingen in Egypte kan zien, zijn die door mid-

del van de angel en van het net. Zo zal men zich bij het woord 'angel' herinneren, hoe Jezus Petrus gelastte naar zee te gaan om daar het aas uit te werpen en een vis op te halen die de tempelbelasting voor Hem en zijn discipel zou meebrengen.

Om de vorm der netten aan te duiden, komen er in het Nieuwe Testament drie Griekse woorden voor, waarvan het eerste een algemene naam is, het tweede een werpnet en het derde een treknet betekent. Wanneer Jezus langs de zee wandelt, ziet Hij Petrus en Andréas 'een (werp)net in de zee werpen'. Wanneer Hij hen tot vissers der mensen verkiest, verlaten zij terstond hun net (algemeen woord voor vistuig) en volgen Hem (*Mattheüs 4:18-22*).

In deze gelijkenis is evenwel sprake van de 'sagènè', waaruit ons woord voor een groot visnet, namelijk 'zege' is ontstaan. Hiermee kan men een grote ruimte afvissen. Zodra dit net uitgezet is, zinkt de onderste rand door stenen of kogels verzwaard naar de bodem, terwijl het bovineinde door kurken boven of even onder de oppervlakte drijft. Zo uitgespannen wordt het in smalle wateren door vissers voortgetrokken, en op de zee van Tiberias door twee vissersschepen. Op dit meer wordt dikwijls 's nachts gevist, omdat het water diep is, het net de bodem niet bereikt en de vissen dicht bij de oppervlakte zwemmen. Het breed uitgespannen net jaagt alles voor zich uit en terwijl de beide kanten voortgetrokken worden, krijgt het net meer de vorm van een zak, waarin de vis zich verzamelt. Met dit net vangt men over een grote oppervlakte 'allerlei' vissen, goede en kwade. Het wordt niet in het schip getrokken, maar langs de glooiende zeebodem op het land gesleept. Dit kunnen de vissers zelf doen, zoals wij bijvoorbeeld lezen bij de verschijning van Jezus aan de zee van Tiberias, maar ook met hulp van makkers op de oever of in andere scheepjes. Jezus geeft dit in de gelijkenis niet aan, maar gebruikt een algemeen woord dat in onze vertaling door 'men' weergegeven wordt. Men trekt het net op de oever en gaat dan rustig op het strand zitten, omdat er toch niets meer van de vangst verloren kan gaan. Het goede leest men bijeen in vaten, tonnen of manden, maar het kwade werpt men weg.

Het woord dat voor 'kwade' of 'ondeugdelijke' gebruikt wordt, betekent eigenlijk het 'vuile' of 'onreine'. Men behoeft daarbij niet te denken aan dode of bedorven vis, maar aan vis die niet gegeten

mocht worden. Wij kunnen ons voorstellen hoe Joodse vissers van Galiléa bij het uitzoeken van hun rijke vangst met zekere walging alles wegwierpen wat schubben en vinnen miste en dus naar de Levitische wet onrein was. Zulk een afkeer, van geslacht op geslacht overgeplant, schijnt ons vreemd, ofschoon wij bij het vlees van honden en katten hetzelfde gevoel zouden hebben, hoewel deze afschuw niet eens zijn grond heeft in een godsdienstige overtuiging. Men wierp het kwade weg op het strand, waar de roofvogels erop aasden, zoals in *Ezechiël 32:3* en *4* staat in een gelijkenis over de farao van Egypte: 'Mijn vangnet spreid Ik over u uit door een menigte van volken' - zij halen u op in mijn net! Ter aarde werp Ik u neer, slinger u weg op het open veld. Al het gevogelte des hemels doe Ik op u neerstrijken, de dieren van heel de aarde zich aan u verzadigen'.

Betekenis van het net

Wanneer in de Nieuwe Vertaling de gelijkenis van de koopman die schone parels zocht en de gelijkenis van het sleepnet beide beginnen met het verbindingswoordje 'evenzo' dan zien wij verband tussen deze twee gelijkenissen en die van de schat in de akker. Zij vormen een samenhangende trits, die het plan Gods met de mens van drie zijden belicht. Bij de parabel van de schat in de akker gaat het over de 'mens Jezus Christus' die zijn leven gaf om de zonde-schuld der wereld weg te nemen.

Bij die van de koopman die schone parels zocht' zien wij hetzelfde gebeuren, maar dan van de zijde van de boze gezien. Deze verkoopt al zijn parels om de grote en kostbare parel tot zijn eigendom te maken. Bij de gelijkenis van het sleepnet valt het accent op de mens die als een vis in het grote trekt net van de evangelieverkondiging gevangen wordt.

Ook deze gelijkenis speelt zich af in de onzienlijke wereld van het Koninkrijk der hemelen. De zee stelt de geestelijke en godsdienstige wereld voor, waarin de mens zich bevindt en die onder beslag ligt van de machten der duisternis, speciaal van die van de dood (de afgrond). De zee behoort nog tot deze aarde; zij vormt het gebied van de onzichtbare wereld waarin de inwendige mens leeft en waarin ook vele demonische machten opereren. Deze zee krioelt

van wezens, waarvan de wateren wemelen, ieder naar zijn aard (*Genesis 1:21*). In deze zee bevinden zich dus de vissen, die hier het beeld zijn van de inwendige mens.

Door het sleepnet komt er scheiding tussen de vissen in de grote zee. Wij merken op dat het visnet hier dus niet in een kwade zin gebruikt wordt, terwijl dit elders in de bijbel wel zo is. In het net worden dan de goddelozen verstrikt, zij worden gevangen in hun eigen kwaad of zij worden erin verward. Op andere plaatsen is het net het beeld van de verleidster, of ook wel het beeld van de wegvoering naar Babel, of ook zoals wij reeds zagen het middel tot vernietiging van de macht van de koning van Egypte. Wij wijzen hierop, omdat wij hier dus evenals bij de gelijkenis van het zuurdeeg, van een neutrale betekenis van het beeld uitgaan, terwijl toch het zuurdeeg ook meestal een ongunstige betekenis heeft.

Door het sleepnet komt er scheiding tussen de vissen in de zee. Een aantal zwemt het net binnen en wordt daar verenigd. Het net wordt niet uitgeworpen, maar is reeds neergelaten in de zee. Dit net ziet dus op het geloof in de schuldvergeving door het bloed van Jezus Christus. Dit geloof brengt de mensen bij elkaar en het scheidt ze van andere mensen. Men komt in het net door het aanvaarden van de vergeving van zonden.

Natuurlijk zijn er vissers nodig die met het net manoeuvreren. Jezus sprak tot zijn discipelen dat Hij ze tot 'mensenvissers' zou maken, een woord dat weer een gelijkenis op zichzelf is en in verband staat met deze parabel. Door de prediking van de vergeving der zonde wordt de mens ertoe gebracht zich door het geloof een rechtvaardige en een kind van God te noemen. Op de 'vissers van mensen', een zaak van de zienlijke wereld, valt hier evenwel geen accent; zij worden in deze gelijkenis zelfs niet genoemd. Wij merken op dat deze gelijkenis de geestelijke realiteit tekent gezien vanuit het menselijk leven. Ook de heilige engelen zijn in dit verhaal werkzaam in de onzichtbare wereld.

Hier wordt beschreven de situatie onder de christenen die allen de vergeving der zonde accepteren, maar onder wie toch weer een onzichtbare scheiding tot stand komt. Er zijn allerlei soorten onder hen, reine en onreine. De Joden beweren dat reine en onreine vissen elkaars nabijheid schuwen. De geschubde soorten, de reine, zwemmen meer boven en de ongeschubde en vinloze zoeken liever

de bodem en de modder. Opnieuw een merkwaardig beeld van de scheiding die er is tussen vleselijke en geestelijke christenen, tussen hen die aards gericht blijven en hen die hun wandel in de hemelse gewesten hebben en leven in het Koninkrijk Gods.

Op de veelvoorkomende vraag hoe het met de kindertjes gelegen is, moet het antwoord zijn: dezen zijn ondermaats. Zij kunnen nog niet door het net ingesloten worden; de mazen ervan zijn te groot, dat wil zeggen: deze gelijkenis geldt hun niet. Jezus zegt evenwel van alle kinderen, die door de ouders geheiligd zijn en die door hen tot Hem gebracht worden: 'Voor zodanigen is het Koninkrijk der hemelen' (*Mattheüs 19:14*).

De scheiding

Ook van hen die zich in het visnet bevinden, die zich naar Christus noemen, geldt, dat niet allen Israël zijn, die Israël heten. Ook hiervan wordt slechts een overblijfsel behouden, dit wil zeggen bereikt de mannelijke rijpheid, het doel van God met de mens. Het valt immers niet te loochenen dat vele christenen als een onrijpe vrucht bij hun dood weggenomen worden, indien zij al tot vruchtdragen toegekomen zijn. De oorzaak is vaak te zoeken in het feit dat zij wel het evangelie hoorden van de vergeving der zonden, maar niet van bevrijding, verlossing en genezing. Wij zeggen niet dat deze mensen allen verloren zijn, maar God kon er zijn doel niet mee bereiken. Zij geloofden immers dat zij tot hun dood toe zondaars bleven en dus tot het einde verbonden waren met het rijk der duisternis.

Het is ook mogelijk dat christenen afvallen. In *Hebreeën 6:4-6* wordt gesproken over degenen die eens verlicht waren, die de hemelse gaven genoten hadden, die deel gekregen hadden aan de Heilige Geest alsook aan het goede woord van God, die zelfs de krachten der toekomstige eeuw gesmaakt hadden en toch afgevalen waren. Dezen zijn als een plant waarvan enkele groene blaadjes boven de grond komen, maar die zich dan niet verder ontwikkelt. Wanneer zo'n plantje lang zo blijft staan, gaat het dood. Er is geen leven meer in te krijgen en er komt zeker geen vrucht aan. Er zijn mensen die tot bekering komen, die vergeving van zonden ontvangen hebben, die gedoopt werden met de Heilige Geest en

bevrijd werden van de machten der duisternis, dus die deel hadden aan de hemelse gave, het goddelijke geschenk. In bevrijding of genezing maakten zij kennis met de krachten van de toekomstige eeuw. Wanneer deze mensen alles loslaten en afvallen van de levende God, zoals in *Hebreeën 3:12* staat, zijn zij verwerpelijk. Zij zoeken dan vaak, evenals de onreine vissen, de modder op en kunnen en willen hun hart niet meer verheffen tot God, die hen altijd langs de weg der schuldvergiffenis nog tot zijn kinderen wil aannemen.

In een latere gelijkenis sprak de Heer over de wijze en de dwaze maagden, die allen de bruidegom tegemoet gingen, maar van wie een deel geestelijk schipbreuk leed, doordat zij de goede strijd des geloofs niet tot het einde toe streden. Ook waarschuwt de Schrift voor de valse broeders, die dwalingen leren. Zij spreken onheilige en holle klanken en zij gaan voort met goddeloosheid te bedrijven (*2 Timotheüs 2:16*). Vele christenen zijn verwerpelijk omdat zij hun lichaam niet in toom houden en tot zonde komen. Zij leven niet in de gerechtigheid en in de waarheid en zijn dus ondeugdelijk voor het Koninkrijk Gods. Daarom beproeft God zijn volk of het Hem vasthoudt, wanneer het in verzoeking komt en in verdrukking. De scheiding of het oordeel begint immers bij het huis Gods (*1 Petrus 4:17*).

Velen leren dat er geen afval der heiligen is, maar Jezus spreekt zelf in deze gelijkenissen over gelovigen die ten val komen (*vers 21*) en in *2 Thessalonicenzen 2:3* wordt een tijdperk voorspeld, waarin velen zullen afvallen van het ware geloof en met het oog op deze gelijkenis dus ondeugdelijk en verwerpelijk zijn.

Er is een overeenkomst tussen de gelijkenis van het sleepnet en die van het onkruid tussen de tarwe. Een tijd lang zijn goeden en kwaden bij elkaar. Zij zijn in de zichtbare wereld niet te scheiden dan alleen, wanneer hun zonden openbaar worden. Beide gelijkenissen wijzen erop dat de scheiding tussen bozen en goeden wel komt. Zij spreken beide over 'de voleinding der wereld' of de 'voleinding der eeuwen'. Zo kwam er ook in het oude verbond een volheid des tijds. Aan het einde van vele eeuwen werd toen de mens geboren, die beantwoordde aan de gedachte van de Vader: laat Ons mensen maken naar ons beeld, als onze gelijkenis. Jezus was de ware geestelijke mens. Nu zien wij uit naar de openbaring

van de zonen Gods, naar de gemeente in de eindtijd die ook ware, geestelijke mensen zal voortbrengen. Nu is het volgens *Efeziërs 1:10* de 'voorbereiding van de volheid der tijden', waarmee met 'tijden' bedoeld kan worden het juiste moment voor God om in te grijpen, want Deze beschikt immers over 'tijden en gelegenheden'. Dan wordt het net op de oever gehaald en worden 'de zonen van de boze' en 'de zonen van het Koninkrijk' openbaar.

De engelen

'De engelen zullen uitgaan om de bozen uit het midden der rechtvaardigen af te zonderen'. De laatste verzen zijn vrijwel gelijk-luidend met hetgeen de Heer zegt over de taak der engelen bij het verbranden van het onkruid in de verzen 40 en 41. Wij bespraken daar reeds op welke wijze de engelen in de tijd van de oogst deze opdracht zullen volvoeren.

Ook in deze gelijkenis voltrekken de heilige engelen het oordeel over de christenheid, over allen die in het sleepnet gevangen zijn. Zij kennen de inwendige mens, die des harten, en zien duidelijk wie zij dienen mogen. Zij zijn immers uitgezonden ten dienste van hen die de zaligheid zullen beërven. Gaat een gelovige weer op paden wandelen van ongerechtigheid en leugen, en verbreekt hij op deze wijze de gemeenschap met God, dan zullen ook de heilige engelen hem los moeten laten en prijs moeten geven aan de machten der duisternis. Dezen zullen hem dan beroven van alles wat hij nog aan leven bezit. Hier is evenals in Romeinen 1, sprake van een proces waaraan allen overgegeven worden die God en zijn wet der waarheid losgelaten hebben. Zij wijken steeds verder af en ontaarden, zodat niemand van hen meer goed doet. Zij ontvangen het welverdiende loon van hun afdwalingen in zichzelf, dat is de geestelijke dood (*Romeinen 1:27*).

Zoals in de gelijkenis van het onkruid tussen de tarwe, in de eindstrijd de maaiers de opdracht kregen het goede koren te verzamelen in de schuur, beeld van de ware gemeente, zo verlenen de engelen nu hun dienst bij het verzamelen van de goede vissen in de vaten, waar zij bewaard en gereed gehouden worden voor het gebruik.

Discipel van het Koninkrijk

'Hebt gij dit alles verstaan? Zij zeiden tot Hem: Ja.'
(Mattheüs 13:51)

Geestelijk inzicht vereist

Wij zagen reeds hoeveel waarde de Schrift aan het verstand hecht, inzonderheid wanneer het zich op de geestelijke wereld richt. De psalmist merkte reeds op, dat God uit de hemelen neerblijkt op de kinderen der mensen om te zien, of er niet één verstandig is.

Verstandig is de mens, indien hij Gods wetten kent en Gods plan begrijpt. Daarom schreef de apostel: 'Tracht te verstaan, wat de wil des Heren is' (*Efeziërs 5:17*). Wij hebben niet alleen verstand nodig om de dingen van deze aarde te kunnen begrijpen, maar ook om de dingen van God te verstaan, ten einde te kunnen bedenken de dingen die boven zijn (*Colossenzen 3:2*).

Het is nodig dat men de dingen van de aarde begrijpt, want het natuurlijke is eerst. Maar God heeft onze hersenen zo geschapen dat ons denken zich ook kan richten op de geestelijke wereld. Dit vindt plaats door de prediking van het Koninkrijk der hemelen, waardoor de geest van de mens zich in de onzienlijke wereld leert bewegen. Door ons verstand verzamelen wij allereerst kennis van de natuurlijke dingen. Het is mogelijk dat iemand een goed verstand heeft, maar niet in de gelegenheid geweest is zijn kennis te verrijken. Dan ervaart hij dit als een gemis, omdat hij door studie zich had kunnen ontplooien en het in de natuurlijke wereld verder had kunnen brengen. Maar er zijn ook mensen die begeren in te dringen in de lichtzijde van de geestelijke wereld en daar wijsheid en kennis willen opdoen. Zij hongeren en dorsten naar de gerechtigheid van het Koninkrijk Gods. De menselijke geest schiet echter tekort om het verstand in deze richting te inspireren en te stimuleren. Jezus sprak immers dat het voor de wijzen en de ver-

standigen verborgen is (*Mattheüs 11:25*). Slechts degenen die in kinderlijke gehoorzaamheid en in geloof om de Heilige Geest bidden, ontvangen door deze Geest 'verlichte ogen des verstands', zodat zij de onzienlijke wereld kunnen 'zien' en begrijpen (*Efeziërs 1:18*, St.Vert.). Slechts onder leiding van de Heilige Geest kan de christen een geestelijk mens worden, dit wil zeggen een mens wiens wandel en handel gericht is op en bepaald wordt vanuit de geestelijke wereld. 'Deze Geest onderzoekt alle dingen, zelfs de diepten Gods', dat zijn de verborgenste gedachten van God (*1 Corinthiërs 2:10*). Tot de begaafdheden van deze Geest behoren ook wijsheid en kennis aangaande de onzienlijke wereld. Wie deze charismata ontvangen heeft, kan zich daar dus oefenen in het onderscheiden van goed en kwaad.

De bijbel spreekt nimmer minachtend over het menselijke verstand, want het is een kostbare gave van God, die ons ver verheft boven alle andere levende schepselen. Daarom behoeven wij, om God te behagen, ons verstand niet in te leveren, zoals 'vrome' geesten vaak eisen, want dan wordt de mens een speelbal van het emotionele leven, dat aan de boze machten slechts weinig weerstand kan bieden.

Ons verstand moet geoefend worden om te kunnen functioneren in de hemelse gewesten. Wij moeten dus leren denken zoals Jezus dacht en wij behoren de problemen op te lossen op de wijze zoals Hij dit deed. Jezus is voor ons het grote voorbeeld van een geestelijk mens. Er staat in *1 Corinthiërs 15:45*: 'De eerste mens, Adam, werd een levende ziel; de laatste Adam een levendmakende geest'. Adam was een natuurlijk mens die natuurlijke kinderen voortbracht, maar Jezus is een geestelijk mens die geestelijke mensen voortbrengt.

Laten wij goed beseffen dat de bijbel een geestelijk boek is. Gods Woord is niet gegeven aan honden en katten, noch aan mensen die alleen aards georiënteerd zijn, maar aan hen die zich boven de aarde kunnen en willen verheffen en die verlangen zich te ontplooien in de geestelijke wereld. Wanneer de uitstorting van de Heilige Geest op de Pinksterdag in verband gebracht wordt met 'de laatste dagen', betekent dit dat er een tijdperk ingeluid werd, waarin de laatste fase in de ontwikkeling van de mens een aanvang begon te nemen. De doop in de Heilige Geest zou het mogelijk maken

dat er geestelijke mensen kwamen, die het beeld van de Zoon gelijkvormig zouden worden. In Adam was het beeld van God nog niet tot volle ontwikkeling gekomen, maar wel in Jezus Christus, en allen die door zijn Geest geleid worden, groeien daarheen.

Het evangelie van Jezus Christus stuitte en stuit nog altijd op groot verzet bij de aardse of ongeestelijke leidlieden van het volk. Dit kan ook niet anders, want 'een ongeestelijk mens aanvaardt niet hetgeen van de Geest Gods is, want het is hem dwaasheid en hij kan het niet *verstaan*, omdat het slechts geestelijk te beoordelen is' (1 Corinthiërs 2:14). De gelijkenissen en de woorden die Jezus sprak, waren 'geest en leven'. Zij vielen in het hart van de mens als een zaad, en daar, in die onzienlijke wereld moesten ze omgezet worden in de dimensie van de geest. Daar hadden zij kracht om het leven te geven en te onderhouden, want 'de in goede aarde gezaaide is hij die het woord hoort en verstaat, die dan ook vrucht draagt' (vers 23).

Letterlijk of geestelijk?

Dit alles verstonden de geestelijke leidlieden in de dagen van Jezus, en ook nu nog vele christenen, niet. Zij hadden en hebben tot slogan: men moet lezen wat er staat. Een bekende Engelse referentie bijbel drukt deze gedachte zo uit: 'Het algemene principe van bijbeluitleg moet zijn, dat men de schriftwoorden letterlijk moet nemen en ze niet vergeestelijken'. Men stelt dan tegenover de letterlijke betekenis, de geestelijke. Dit is evenwel onjuist. Tegenover letterlijk staat figuurlijk of beeldsprakig. 'Letterlijk' kan zowel op het natuurlijke als op het geestelijke zien. Wij kunnen bijvoorbeeld zeggen, dat de gemeente het lichaam des Heren is. Het woord 'lichaam' wordt als beeld gebruikt om de onderlinge samenhang der leden uit te drukken. De aangeduide zaak is letterlijk in de zienlijke wereld, maar evenzo letterlijk en reëel in de geestelijke wereld. Het 'nieuwe Jeruzalem' is beeldspraak, wordt dus figuurlijk gebruikt, maar het doelt op een geestelijk volk van God dat zeer concreet bestaat.

De schriftgeleerden waren mannen die doorkneed waren in de wet en de profeten. Zij waren evenwel ongeestelijke mensen en daarom verstonden zij de woorden van Jezus niet. Zij namen zijn

woorden alleen letterlijk in de natuurlijke wereld, maar niet letterlijk in de geestelijke wereld. Zij konden de uitspraken van Jezus niet in de onzienlijke wereld transponeren, omdat zij geestelijk blind en doof waren. Zij hadden ‘een bedekking over hun hart’, dat is over hun inwendige mens (2 *Corinthiërs* 3:15). Wij geven hiervan enkele voorbeelden:

In *Johannes* 2:18 en 19 spreekt de Heer tot de Joden die een teken van Hem begeerden: ‘Breekt deze tempel af en binnen drie dagen zal Ik hem doen herrijzen’. De Joden waren niet in staat deze woorden in hun hart om te zetten, dus te verstaan in hun geestelijke realiteit. Voor hen was een tempel een gebouw van stenen en hout. Daarom reageerden zij in grote verbazing en met ergernis: ‘Zes en veertig jaren is over deze tempel gebouwd en Gij zult hem binnen drie dagen doen herrijzen?’ Zij konden zich niet voorstellen dat een mens de eigenlijke tempel van God is en dat de aardse tempel slechts een schaduw was van de geestelijke werkelijkheid. Wanneer Stéfanus hen later wees op dit verschil tussen schaduw (het letterlijke in de natuurlijke wereld) en werkelijkheid (het letterlijke in de geestelijke wereld), zegt hij: ‘De Allerhoogste echter woont niet in wat men met handen maakt’, en de apostel Paulus die deze gedachtegang van de eerste martelaar kende, voegde eraan toe: ‘Weet gij niet, dat gij Gods tempel zijt, en dat de Geest Gods in u woont?’ (*Handelingen* 7:48 en 1 *Corinthiërs* 3:16). Toch zijn er ook nu nog velen die bij de uitleg van 2 *Thessalonicenzen* 2:4, waar gemeld wordt dat de mens der wetteloosheid in de tempel Gods zal zitten, menen dat hier van een aardse tempel sprake is. Ook in *Openbaring* 11:1, waar Johannes bevolen wordt om de tempel Gods te meten, staan deze schriftverklaarders op het niveau van de Joden in Jezus’ dagen. In verband met een spoedige komst des Heren en de ontwikkelingen daarna, zijn zij dan evenwel verplicht de zes en veertig jaren die de Joden voor een herbouw meenden nodig te hebben, te reduceren tot een tijdsbestek van drie en een half jaar!

In *Johannes* 6:30 vragen de Joden: ‘Wat voor teken doet Gij dan, opdat wij mogen zien en U geloven?’ Zij verwachtten van Hem een ‘teken uit de hemel’, zoals onder andere blijkt uit de vraag in *Mattheüs* 16:1. Nu had Jezus menigmaal vele wonderen en tekenen gedaan, op grond van de kracht die Hij in de onzienlijke wereld of

hemel bezat. Hij had duivelen uitgeworpen, gebondenen bevrijd en zieken hersteld. Hij verkondigde iedere dag en overal in de steden en dorpen het evangelie van het Koninkrijk der hemelen. Maar deze geestelijke wereld was voor de rechtzinnige leidlieden toegesloten. Zij gingen hier niet in en beletten ook anderen binnen te gaan. 'De hemel' uit *Genesis 1:1* kenden zij niet, maar alleen het uitspansel dat 'hemel genoemd' werd en waar zon, maan en sterren zich in bewegen. Daarom vervolgden zij hun vraag met de opmerking: 'Onze vaderen hebben het manna in de woestijn gegeten, zoals geschreven is: Brood uit de hemel gaf Hij hun te eten.' Zij accepteerden dus alleen het wonder uit de aardse sfeer van het luchtruim. Maar Jezus antwoordde: 'Uw vaderen hebben in de woestijn het manna gegeten en zij zijn gestorven: dit is het brood, dat uit de hemel nederdaalt, opdat wie ervan eet, niet sterft. Ik ben het levende brood, dat uit de hemel nedergedaald is' (*Johannes 6:49-51*).

Wij kunnen ons voorstellen dat Jezus bij zulk een verhardheid des harten en verblindheid der religieuze leiders op de vraag om een teken uit de hemel, diep zuchtte in zijn geest (*Marcus 8:11,12*). Zij stonden met hun letterlijke opvatting van de woorden van onze Heer in de natuurlijke wereld, op hetzelfde niveau als de Samaritaanse vrouw, die bij het aanbod van Jezus, haar levend water te geven opmerkte: 'Gij hebt geen emmer en de put is diep!' (*Johannes 4:10,11*). Ook Nicodémus reageerde op deze wijze, toen hij bij het gesprek over de wedergeboorte de vraag stelde: 'Hoe kan een mens geboren worden als hij oud is? Kan hij dan voor de tweede maal in de moederschoot ingaan en geboren worden?' (*Johannes 3:4*).

Op dit ongeestelijke peil staan ook de fundamentalistische uitleggers, die in verband met de tekenen van de eindtijd spreken over: aardbevingen, aardbreeken, vloedgolven, vulkanische uitbarstingen, sterrenregen, zons- en maansverduisteringen, oorlogen en hongersnoden, alle in de natuurlijke wereld. Ook voor hen gelden de snijdende woorden van de Heer: 'Huichelaars, het aanzien van aarde en hemel weet gij te onderkennen, waarom onderkent gij deze tijd niet?' (*Lucas 12:56*). Zij geven zich uit voor bijbelgetrouwe christenen, maar houden de woorden van God op het aardse vlak, terwijl Jezus slechts beelden gebruikte die in de geestelijke werke-

lijkheid, letterlijk zullen worden vervuld. Maar in deze onzienlijke wereld gaan zij zelf niet binnen en door hun huichelachtige houding misleiden zij ook vele anderen en beletten zo ook hen daar in te gaan. Zij zien niet dat in deze eindtijd er een beweging in de geestelijke wereld komt en dat na twintig eeuwen christendom opnieuw de strijd ontbrand is in de hemelse gewesten.

De tekenen van de eindtijd, die van de laatste dagen, zijn alleen te onderkennen door hen die wandelen in de hemelse gewesten, die visie hebben in de onzienlijke wereld en die door het profetische woord weten dat er dan opnieuw oorlog uitbreekt in de hemel (*Openbaring 12:7*).

Wanneer het evangelie van Jezus Christus gepredikt en de strijd aangebonden wordt met de machten der duisternis, zullen dezen vanzelfsprekend in het geweer komen. Zij zullen als vuur of als de bliksem uit de hemel vallen ten einde zich te concentreren op de meest bedreigde punten. Zo sprak Jezus dat Hij kwam om vuur op de aarde te werpen. Dit zal opnieuw geschieden, wanneer de zonen Gods geopenbaard worden en dezen de vijand openlijk zullen aanvallen. Dan wordt evenals in Jezus' dagen de satan met zijn engelen op de aarde geworpen (*Lucas 12:49,10:18* en *Openbaring 12:9*).

Het antwoord der discipelen

Op de vraag of zij de gelijkenissen begrepen hadden, volgde een volmondig 'ja' der discipelen. Het zal ook wel zo zijn dat de evangelisten niet alle woorden opgeschreven hebben die Jezus tot zijn discipelen bij zijn uitleggingen sprak. In *Marcus 4:34* staat: 'Afzonderlijk aan zijn discipelen verklaarde Hij alles'. Johannes vreesde, indien alles beschreven en opgetekend was, de wereld zelf de boeken niet zou kunnen bevatten. Ongetwijfeld heeft de Heer zijn discipelen menigmaal zijn methode van onderricht aangaande de geestelijke wereld moeten duidelijk maken. Ook de apostelen hadden moeite om in dit opzicht met de traditionele opvattingen te breken. Wij kunnen ons dit levendig voorstellen, daar ook wij krachtens onze opvoeding geneigd waren de woorden van de Meester alleen letterlijk in de natuurlijke wereld te interpreteren.

Wat de discipelen betreft, denken wij bijvoorbeeld aan wat wij reeds vermeldde bij de gelijkenis van het zuurdeeg. Wij wezen er

op, dat Jezus hen waarschuwde voor de zuurdesem der Farizeeën en Sadduceeën en hoe de discipelen meenden dat Hij hun verbod brood van hen te eten.

Wij denken ook aan het misverstand bij de discipelen tijdens de gesprekken aan het laatste avondmaal. Jezus adviseerde daar zijn jongeren zich te wapenen met een zwaard. Ogenblikkelijk toonden zij Hem twee zwaarden als blijk, dat zij deze in tijd van nood wel zouden weten te hanteren. Wij kunnen begrijpen dat Jezus na drie en een half jaar onderricht gegeven te hebben, tot zijn discipelen half ironisch moest zeggen: 'Het is voldoende!' (*Lucas 22:38*). Alsof de Meester hun ooit zou toestaan een andere strijd te voeren dan die in de hemelse gewesten met het zwaard des Geestes, dat is Gods Woord. Maar het komt ook nu nog dikwijls voor, dat men heel goed weet, dat de wapenen geestelijk zijn en dat men ondanks deze kennis, vanwege de pressie der machten, toch weer naar natuurlijke verdedigingsmiddelen grijpt.

De gelijkenissen aangaande het Koninkrijk der hemelen werden door de jongeren begrepen. Ongetwijfeld hebben Petrus en Johannes bij het schrijven van hun brieven zich de uitleggingen van de Meester herinnerd. Denkende aan het goede zaad van het woord van God, kon Petrus schrijven: 'Als wedergeboren, en niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, door het levende en blijvende woord van God'. Bij zijn uitspraak: 'Dat gij niet met vergankelijke dingen, zilver of goud, zijt vrijgekocht... maar met het kostbare bloed van Christus', herinneren wij ons de gelijkenis van de schat in de akker. De scheiding tussen de tarwe en het onkruid, waarbij het laatste in de vurige oven terechtkomt, stemt overeen met de woorden van deze apostel: 'Dan weet de Here de godvruchtigen uit de verzoeking te verlossen en de onrechtvaardigen te bewaren om hen op de dag des oordeels te straffen. Wanneer de Heer vertelt dat 'een mens' de akker koopt, schrijft Johannes later: 'Hij is een verzoening voor onze zonden en niet alleen voor de onze, maar ook voor die der gehele wereld' (*1 Petrus 1:23, 18,19; 2 Petrus 2:9 en 1 Johannes 2:2*).

De discipelen hadden de gedachtewereld van Jezus, die Hij in zijn gelijkenissen overdroeg, aanvaard en zij gaven deze met eigen woorden door aan allen wie zij het evangelie van het Koninkrijk der hemelen verkondigden. Zij deden dit op betrouwbare wijze en

ook wij verlangen de gelijkenissen van Jezus op dezelfde wijze te verstaan.

Het evangelie 'over' Jezus

De evangelieverkondiging die men over het algemeen kan beuisteren, heeft veelal een of meer punten over de persoon en het werk van Jezus tot onderwerp. Het is het evangelie *over* Jezus, zoals men Hem in de belijdenisgeschriften heeft geïdentificeerd als de Christus der Schriften, die Zich door vele wonderen bekend maakte en die tenslotte op het kruis van Golgotha onze schuld verzoende om daarna naar de hemel op te varen.

Deze kennis is absoluut noodzakelijk, want in het geval dat deze heilsfeiten niet worden gepredikt, dreigt het gevaar dat men zijn vertrouwen gaat stellen op een andere Jezus van wie de apostelen niet hebben gesproken. Bij de evangelieverkondiging *over* Jezus Christus staat dus de persoon van de Heer in het middelpunt. In het bijzonder bij het vieren van het avondmaal wordt herdacht wat Hij voor ons heeft gedaan. Geen wonder dat er samenkomsten zijn, die tijdens het gebed culminereren in de aanbidding van Jezus. Men kan zelfs zover gaan dat men vele malen de woorden der herders herhaalt: 'Komt laat ons Hem aanbidden'. Met de vier dieren en de vierentwintig oudsten wil men zich in vervoering neer werpen en het gezang overnemen: 'Want Gij hebt voor God gekocht met uw bloed, uit elke stam en taal en volk en natie'. De rest van dit gezang: 'Gij hebt hen voor onze God gemaakt tot een koninkrijk en tot priesters, en zij zullen als koningen heersen op de aarde', neemt men meestal niet over, omdat deze inhoud te 'hoogmoedig' zou klinken voor 'zondaren tot de dood' (*Openbaring* 5:9,10).

Het evangelie *over* Jezus Christus is dan ook het fundament van ons geloof. Paulus schreef daarom in *1 Corinthiërs* 2:2: 'Want ik had niet besloten iets te weten onder u, dan Jezus Christus en die gekruisigd'. Onze schuldvergiffenis en onze rechtvaardigmaking zijn door de gekruisigde Christus tot stand gekomen en er is geen verlossing, bevrijding, genezing, herstel, vervulling met de Heilige Geest of opwassen tot de mannelijke rijpheid dan alleen op grond van de genade en de waarheid die door Jezus Christus

geworden zijn (*Johannes 1:17*). Daarom kan bij de overwinning van de zonen Gods in de eerste plaats dankbaar geconstateerd worden: 'Zij hebben hem (de duivel) overwonnen door het bloed van het Lam' (*Openbaring 12:11*).

Het evangelie over Jezus Christus, dat van de vergeving der zonden, is over de gehele wereld gegaan en tallozen hebben dit aanvaard. Toch bedoelde de Heer nog wat anders, toen Hij de profetische woorden uitsprak: 'En dit evangelie van het Koninkrijk zal in de gehele wereld gepredikt worden tot een getuigenis voor alle volken' (*Mattheüs 24:14*).

Het evangelie 'van' Jezus

'Hij zeide tot hen: Daarom is iedere schriftgeleerde, die een discipel geworden is van het Koninkrijk der hemelen, gelijk aan een heer des huizes, die uit zijn voorraad nieuwe en oud dingen te voorschijn brengt.' (vers 52)

Het evangelie over Jezus is de onmisbare melkspijs, maar het is niet voldoende om kinderen Gods tot de volmaaktheid en tot de volwassenheid te doen opgroeien. Daarvoor is nodig de verkondiging van het evangelie van Jezus Christus, van de boodschap die Hijzelf op aarde rondgaande, gepredikt heeft.

Het evangelie van Marcus vangt aan met de woorden: 'Begin van het evangelie van Jezus Christus'. De Heer bracht van stad tot stad en van dorp tot dorp een speciale tijding, namelijk die van het Koninkrijk der hemelen en deze prediking werd vergezeld door tekenen en wonderen van herstel.

In *Mattheüs 4:23* staat: 'En Hij trok rond in geheel Galiléa en leerde in hun synagogen en verkondigde het evangelie van het Koninkrijk en genas alle ziekte en alle kwaal onder het volk'. Dit was het evangelie van Jezus! Onze Heer bracht niet in de eerste plaats een evangelie over Zichzelf, maar Hij openbaarde de geheimenissen van het onzichtbare Koninkrijk der hemelen. Hijzelf wandelde in het Koninkrijk Gods en zijn gehele leven was hiervan een openbaring. Hij predikte niet alleen, maar liet ook zien wat het leven in het Koninkrijk Gods inhield. Hij bracht in woord en daad 'het evangelie der heerlijkheid'.

Zijn boodschap was volkomen nieuw. Hij verklaarde het wezen

van de Vader, want niemand had ooit God gezien; Jezus deed ons de Vader die in de hemelen is, kennen. Hij was de eersteling van de nieuwe schepping, dus de eerste nieuwe of geestelijke mens die de gedachten Gods bekend maakte. Hij toonde ons, dat de onzichtbare engelenwereld geschapen was om de mensheid die op God gericht was, te dienen en te beschermen. Hij ontmaskerde ook de boze machten, omdat zij tegen het plan Gods met de mens, ingaan. Hij stelde hen openlijk ten toon als vijanden van God en van de mens en als verwekkers van iedere wetteloosheid in geest, ziel of lichaam. Hij opende een geheel nieuwe wereld voor allen die zijn prediking verstonden. Hij gaf degenen die Hem volgden, de macht om te heersen in de hemelse gewesten. Hij toonde ook aan, dat niet de mens de oorzaak van het kwade is, maar de duivel met zijn demonen. Hij leerde ons zijn methode kennen om van de boze verlost te worden, opdat 'Hij ons zou geven, zonder vreze, uit de hand der vijanden verlost, Hem te dienen in heiligheid en gerechtigheid voor zijn aangezicht, al onze dagen' (*Lucas 1:74,75*).

Het oude verbond, dat in de zichtbare wereld functioneerde en slechts een schaduw was der toekomstige dingen, was nimmer in staat geweest hen die God dienden, te volmaken. Maar Jezus maakte zijn volgelingen deelgenoten van een hemelse roeping, zodat zij wel naar de volmaaktheid kunnen jagen. Daarom hebben zij het oog gericht op Jezus, de leidsman en de voleinder des geloofs.

Jezus openbaarde de geheimenissen van God met de mens, namelijk dat deze overgezet mag worden uit het rijk der duisternis en uit de macht van satan, in het licht van het rijk Gods, dat hij mag wandelen over de hoge weg in de onzienlijke wereld en door het aanvaarden en het realiseren van de prediking van het Koninkrijk der hemelen volkomen kan worden en tot alle goed werk volkomen mag worden toegerust (*2 Timotheüs 3:16*).

Discipel van het Koninkrijk

Het evangelie van Jezus Christus is niet opgehouden verkondigd te worden bij zijn heengaan en het is ook niet verouderd, want het handelt over onvergankelijke en eeuwige werkelijkheden. 'Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde tot in eeuwigheid' en daarmee ook zijn evangelie, want Hij is het Woord Gods. Zijn methode

om te redden, te genezen, te herstellen en te vervullen met zijn Geest, is ook onveranderlijk. Daarom moeten zijn volgelingen dezelfde boodschap brengen die Hij verkondigd heeft en het doel naja-gen, waartoe Hij geroepen heeft, zoals er staat: 'Gij dan zult volmaakt zijn, gelijk uw hemelse Vader volmaakt is' (*Mattheüs 5:48*).

Jesus sprak over hen die zijn evangelie begrepen hadden, als over schriftgeleerden die discipelen geworden waren van het Koninkrijk der hemelen. Voor hen die het evangelie *over* Jezus aanvaard hebben, moet die boodschap dus verder centraal staan. Om de leer van Jezus Christus te verstaan, moet men de Schriften nauwkeurig bestuderen en in staat zijn de geestelijke betekenis ervan te zien.

Men kan evenals de schriftgeleerden en Farizeeën wel een enorme kennis van de woorden Gods bezitten en toch blind zijn voor het Koninkrijk der hemelen en daarmee dus voor de boodschap van de Meester zelf. Deze droevige feiten kan men in kerken en kringen ruimschoots constateren. De vraag moet voortdurend gesteld worden: zijn de voorgaande broeders, de predikanten, de evangelisten, de herders, de leraars en de oudsten in de gemeente ook discipelen geworden van het Koninkrijk der hemelen? Of, zoals men ook vertalen kan: scholieren in het hemelrijk? Of tracht men van dit Koninkrijk in de onzienlijke wereld toch weer een zichtbare zaak te maken? Of beperkt men zich tot een evangelie *over* Jezus Christus om zich dan verder te werpen op allerlei activiteiten in de natuurlijke wereld? Dit zijn vragen van de eerste orde, want zij staan in direct verband met de openbaring van de zonen Gods. Zij die de bijbel letterlijk lezen, hunkeren misschien naar de zichtbare verschijning van de Zoon des mensen hier op aarde, maar zij die discipel geworden zijn van het Koninkrijk der hemelen, begeren eerst nog zonen Gods te worden, dus gelijkvormig aan het beeld van de Zoon en daarom volgen zij Hem daar waar Hij nu is.

Lezer, wilt u het voorbeeld van Jezus navolgen en geloven wat Hij leerde? Dan bezit u ook de belofte dat u de werken moogt gaan doen, die Hij gedaan heeft en zelfs nog grotere (*Johannes 14:12*). Draai nu niet om de waarheid heen, omdat u met de leer van Jezus alleen komt te staan en uit de gemeenschappen geworpen zult worden. Geloof u het evangelie dat Hij gebracht heeft

of stoot u zich eraan, indien het ook nu nog gepredikt wordt? Is het niet een bittere aanklacht dat juist zij die zich bijbelgetrouwe christenen of fundamentalisten noemen, afwijzend staan tegenover het evangelie *van* Jezus Christus, tegenover het volle evangelie dat zich intensief beweegt in de dimensie van de onzienlijke wereld?

In het begin van de Handelingen der apostelen wordt door Lucas opgemerkt, dat hij opgetekend had 'al wat Jezus begonnen was te doen en te leren, tot de dag dat Hij werd opgenomen'. Hieruit volgt dat de discipelen het evangelie *van* Jezus overnamen en verder verkondigden. Zij bleven in zijn woorden (*Johannes 15:7*).

In *Romeinen 1:9* schrijft Paulus: 'Want God, die ik met mijn geest dien in het evangelie *van* zijn Zoon'. Bij zijn afscheid van de oudsten der gemeente te Efeze, zegt dezelfde apostel, dat hij als een koopman 'rondgereisd had met de prediking van het Koninkrijk' (*Handelingen 20:25*). Hij zag niet op 'het zichtbare maar op het onzichtbare' (*2 Corinthiërs 4:18*). Zijn bedoeling was 'om heidenen tot gehoorzaamheid te brengen door woord en daad, door kracht van tekenen en wonderen, door de kracht des Geestes' en zo had hij 'van Jeruzalem uit rondreizend tot Illyrië toe, de prediking van het evangelie *van* Christus volbracht' (*Romeinen 15:19*). Hij getuigde van 'de geheimenissen van het Koninkrijk der hemelen': 'Daarnaar kunt gij bij het lezen u een begrip vormen van mijn inzicht in het geheimenis (dus het evangelie) *van* Christus, dat ten tijde van vroegere geslachten niet bekend is geworden aan de kinderen der mensen' (*Efeziërs 3:4,5*). Paulus was met recht een discipel geworden van het Koninkrijk der hemelen. Hij eindigde de brief aan de Romeinen met de woorden: 'Hem nu, die bij machte is u te versterken - naar mijn evangelie en de prediking *van* (niet *over*) Jezus Christus, naar de openbaring van het geheimenis, eeuwenlang verzwegen, maar thans geopenbaard en door profetische schriften volgens bevel van de eeuwige God tot bewerking van gehoorzaamheid des geloofs, bekendgemaakt onder alle volken - Hem, de alleen wijze God, zij, door Jezus Christus, de heerlijkheid in alle eeuwigheid! Amen' (*Romeinen 16:25-27*).

Ook in de kerk is dit evangelie eeuwenlang verzwegen. Wij zijn opgevoed met geschiedenissen *over* Jezus, maar zijn gedachten werden ons niet overgebracht. Nogmaals, wij hoorden wel *over* de

vergeving van zonden en wat Hij voor ons gedaan had, maar wij kregen geen inzicht in het plan Gods met de mens, het geheimenis dat deze bestemd is om in de onzienlijke wereld met Hem op de troon te zitten om mee te regeren over al de werken zijner handen, zowel in de zienlijke als in de onzienlijke wereld.

Paulus roemt over het evangelie van Jezus Christus en voegt er tevens de waarschuwing aan toe: 'Er zijn echter sommigen, die u in verwarring brengen en het evangelie van Christus willen verdraaien. Maar ook al zouden wij, of een engel uit de hemel, u een evangelie verkondigen, afwijkend van hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt!' (*Galaten 1:7,8*). Daarom kunnen en mogen ook wij niet anders verkondigen dan het evangelie van de onzienlijke wereld, waarover de Heer in gelijkenissen sprak. Ook nu stuit dit evangelie op een enorm verzet van de 'vrome' geesten, want deze weten dat wanneer de christen deze boodschap aanvaardt en deze weg bewandelt, hun nederlaag zeker is. Daarom ook trachten 'vrome' geesten de christen altijd door allerlei leringen, inzettingen en wetten te binden aan deze aarde. Wij zijn evenwel vol goede moed, daar de tijd aanstaande is, dat 'het geheimenis van God voleindigd is, gelijk Hij zijn knechten, de profeten, heeft verkondigd' (*Openbaring 10:7*). Dan is het evangelie van het Koninkrijk in zijn volle heerlijkheid geopenbaard, omdat de zonen Gods geestelijke mensen geworden zijn.

Nieuwe en oude dingen

Zo'n schriftgeleerde die door Woord en Geest onderwezen is in de situaties van de onzienlijke wereld, wordt door Jezus met een huisvader vergeleken, die voor zijn huisgenoten uit zijn welvoorzene voorraadkamer de opbrengst van zijn land en van zijn tuin van datzelfde jaar en van vorige jaren te voorschijn brengt, ten einde zo in alle behoeften te kunnen voorzien. Hij komt hier in overeen met de bruid in het Hooglied, die voor haar beminde, jonge en oude vruchten gespaard had (*Hooglied 7:13*).

Merkwaardig is dat zovele rechtzinnige uitleggers in hun commentaren spreken over leraars die toegerust zijn met een schat van oude en nieuwe dingen. Zij zetten steeds het bijvoeglijk naamwoord 'oude' voorop en leggen daarmee het accent op de oude

waarheden, op het geloof der vaders dat bij het belijden en verkondigen telkens weer nieuw zou worden. Jezus sprak evenwel het eerst over 'nieuwe' dingen. Dit was wel in scherpe tegenstelling met de schriftgeleerden van zijn tijd want dezen leefden alleen van het overjarige koren der vaders. Sprak de Heer niet tot deze leidlieden: 'Daarom, zie Ik zend tot u profeten en wijzen en schriftgeleerden. Van hen zult gij sommigen doden en kruisigen en van hen zult gij anderen geselen in uw synagogen en vervolgen van stad tot stad' (*Mattheüs 23:34*). De schriftgeleerden die ingegaan zijn in het Koninkrijk der hemelen, zullen nooit door de aardgerichte leraars geaccepteerd worden. Zij zullen de verwerping van hun Meester delen, want zij volgen Hem na in zijn denkwereld. Paulus sprak: 'Zijt mijne navolgers, gelijk ook ik Christus navolg' (*1 Corinthiërs 11:1*).

De nieuwe dingen zien op de leer van het Koninkrijk der hemelen, zoals Jezus deze verkondigde. Door het evangelie *over* Jezus te aanvaarden, gaat de mens erbinnen en door de leer *van* Jezus worden de wandel, de strijd en de overwinning in de hemelse gewesten tot een geestelijke realiteit.

De discipel van het Koninkrijk begint niet met de oude dingen uit te delen, maar met de nieuwe. Hij verkondigt dus 'een heil dat allereerst verkondigd is door de Heer' (*Hebreeën 2:3*). Daarom gaat het onderwijs uit het Nieuwe Testament voorop. Het nieuwe verbond is namelijk geen voortzetting van het oude, maar het verhoudt zich ertoe als de werkelijkheid tot de schaduw en als het eeuwige tot het tijdelijke. Wie het Oude Testament leest zonder kennis van het Koninkrijk der hemelen, heeft evenals de Joden een bedekking op het gezicht. Hij verstaat het gelezene alleen maar letterlijk in de natuurlijke wereld.

De apostel Paulus schreef dat de gebeurtenissen in het oude verbond ons ten voorbeeld geschied zijn: 'Dit is hun overkomen tot voorbeeld voor ons en het is opgetekend ter waarschuwing voor ons, over wie het einde der eeuwen gekomen is'. (*1 Corinthiërs 10:6,11*). Daarom zullen wij het Oude Testament lezen bij het licht van het Nieuwe. Wij zullen de geschiedenissen die erin vermeld zijn gebruiken als illustratie en ze interpreteren in de onzienlijke wereld, dus ze vergeestelijken! Daarom mogen wij ons ook, als het Israëls Gods, de beloften toeëigenen, die in het Oude

Testament voor Gods volk gegeven zijn. Want in Christus en in zijn zaad, dat is in de gemeente, zijn alle beloften Gods en al zijn toezeggingen 'ja' en door Hem is het 'amen'. De apostel Petrus schreef ook dat de profeten van de voor ons bestemde genade profeteerden (*1 Petrus 1:10*).

Lezer, laat u niet blinddoeken door hen die de toezeggingen van het oude verbond toepassen op een zichtbaar en natuurlijk volk. Wij zijn immers Abrahams zaad. Wij zijn het geestelijke Israël, omdat wij inwoners zijn van het hemelse Jeruzalem. De apostel sprak: 'Het oude is voorbijgegaan, zie, het nieuwe is gekomen'. Dit nieuwe is 'het evangelie der heerlijkheid van Christus, die het beeld Gods is' (*2 Corinthiërs 4:4*). De heerlijkheid wil zeggen het klimaat of de sfeer van het Koninkrijk Gods en resulteert in vrede, gerechtigheid en blijdschap. Wie de voet op de weg gezet heeft, bemerkt dat in deze onafzienbare ruimten van het eeuwige rijk Gods steeds nieuwe ontdekkingen gedaan worden. De nieuwe dingen worden rijkelijk geïnspireerd door de Heilige Geest. Het heerlijke van het evangelie van het Koninkrijk is, dat de mens in staat gesteld wordt, zelfstandig ontdekkingen te doen, en het gordijn dat de onzienlijke wereld verbergt, steeds verder wordt weggeschoven. Op de berg Sion in de hemelse gewesten zal God 'de sluier vernietigen, die alle natiën omsluiert, en de bedekking, waarmee alle volken bedekt zijn' (*Jesaja 25:7*). Men leert de gedachten van de vijand kennen, zoals de apostel Paulus schreef, maar ook steeds meer de methode van de Heer toepassen, die tot overwinning leidt.

Het evangelie van het Koninkrijk opent een nieuw levensperspectief voor de zonen Gods, voor wie voorspeld is: 'Toch weten wij, dat wanneer de openbaring gekomen is, wij Hem gelijk zullen zijn, want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is' (*1 Johannes 3:2*, vert. Canisius).

INHOUD

Hoofdstuk 1	– <i>Geheimenissen</i>	7
Hoofdstuk 2	– <i>Gelijkenissen</i>	13
Hoofdstuk 3	– <i>De gelijkenis van de zaaier</i>	27
Hoofdstuk 4	– <i>Het onkruid in de akker</i>	46
Hoofdstuk 5	– <i>Het mosterdzaadje</i>	82
Hoofdstuk 6	– <i>Het zuurdeeg</i>	92
Hoofdstuk 7	– <i>De schat in de akker</i>	102
Hoofdstuk 8	– <i>De kostbare parel</i>	110
Hoofdstuk 9	– <i>Het sleepnet</i>	117
Hoofdstuk 10	– <i>Discipel van het Koninkrijk</i>	124

OVER DE AUTEUR

Johannes Emmanuël van den Brink werd op 6 februari 1909 te Haarlem geboren. Als kind van gelovige ouders had hij reeds op jeugdige leeftijd veel belangstelling voor Gods Woord. Hij volgde een opleiding aan de Christelijke Kweekschool te Dordrecht en was jarenlang werkzaam bij het christelijk onderwijs. Als meelevend lid van de gereformeerde kerk was hij actief in het evangelisatiewerk.

Door gedegen bijbelonderzoek begon Van den Brink te twijfelen aan de gereformeerde leer en ging hij zich bewegen in evangelische kringen. Hier werd hij voorvechter van de 'maranathaleer'. Na veel studie en gebedsstrijd kwam hij tot het inzicht, ook deze leer te moeten los laten. Zijn grote liefde voor Gods Woord bracht hem ertoe steeds intensiever te zoeken naar de volle waarheid Gods.

Nadat Van den Brink in 1936 gedoopt werd in de Heilige Geest, kwam hij op de weg van het 'volle evangelie'. Als een van de pioniers van de Pinksterbeweging in Nederland, wordt hij door velen als autoriteit op dit terrein beschouwd. Hij was voorganger van een volle-evangeliegemeente in Gorinchem, alsmede eindredacteur van het tijdschrift 'Kracht van Omhoog'.

Van de hand van J.E. van den Brink verscheen een groot aantal toelichtende verklaringen op verschillende bijbelboeken; bovendien schreef hij diverse verhelderende brochures over onderwerpen aangaande het Koninkrijk der hemelen.

J.E. van den Brink overleed in 1989.

**Van de hand van J.E. van den Brink
verschenen onder meer de navolgende boeken.**

Bijbelcommentaren:

- DE PINKSTERBOODSCHAP VAN JOËL
Toelichtende verklaring
- DE BERGREDE - Uw Koninkrijk kome
- DE OLIJFBERGREDE
Toelichting op Mattheüs 24 en 25
- ROMEINEN
Toelichting op de Romeinen-brief
- DE EERSTE BRIEF AAN DE CORINTHIËRS
Gezag en orde in de gemeente
- DE BRIEF AAN DE EFEZIËRS
Het geheimenis geopenbaard
- DE BRIEVEN AAN TIMOTHEÛS
Richtlijnen in het huisgezin Gods
- DE BRIEF AAN DE HEBREEËN
Een beknopte bijbelstudie
- Toelichting op de
BRIEF VAN JACOBUS
- DE BRIEVEN VAN PETRUS
Toelichtende verklaring
- DE BRIEVEN VAN JOHANNES
Toelichtende verklaring
door A. van den Brink-voor den Dag
- OPENBARING VAN JEZUS CHRISTUS
Tekst-voor-tekst-verklaring van het boek Openbaring

Overige uitgaven:

- DE BETEKENIS VAN DE DOOP
Een uitvoerige uiteenzetting van de bijbelse betekenis van de doop van gelovigen door onderdompeling
- ERFZONDE of duivelswerk?
- HET FUNDAMENT VAN HET GELOOF
Hebreeën 6:1-3
- HET GEESTELIJKE ISRAËL
- HET PARADIJS - Schaduw en werkelijkheid

Voor deze en overige uitgaven kunt u terecht bij:

Stichting Uitgeverij Rhemaprint
Postbus 84
4200 AB Gorinchem

www.rhemaprint.nl